

Obytný súbor Beniakova Podhora Zámer

podľa zákona č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

apríl 2024

Navrhovateľ

Slovakia staving s.r.o.
Rozvojová 2
040 11 Košice
Slovenská Republika

Spracovateľ

arch&crafts, s.r.o.
Werferova 1
040 11 Košice
Slovenská Republika

OBSAH

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	4
1.1. NÁZOV	4
1.2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	4
1.3. SÍDLO	4
1.4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA	4
1.5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO KONZULTÁCIE.....	4
2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	5
2.1. NÁZOV	5
2.2. ÚČEL	5
2.3. UŽÍVATEĽ	5
2.4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	5
2.5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	5
2.6. PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
2.7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	8
2.8. POPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	8
2.9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	14
2.10. CELKOVÉ NÁKLADY.....	15
2.11. DOTKNUTÁ OBEC	15
2.12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	15
2.13. SPRÁVCOVIA INŽINIERSKÝCH SIETÍ.....	15
2.14. DOTKNUTÉ ORGÁNY.....	15
2.15. POVOĽUJÚCI ORGÁN	15
2.16. REZORTNÝ ORGÁN	16
2.17. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	16
2.18. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.....	16
3. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA.....	16
3.1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	16
3.1.1. Geomorfologické pomery	16
3.1.2. Horninové prostredie.....	18
3.1.3. Ložiská nerastných surovín	22
3.1.4. Pôda	23
3.1.5. Klimatické pomery	24
3.1.6. Hydrologické pomery.....	26
3.1.7. Fauna a flóra	31
3.1.8. Chránené územia	36
3.2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, SCENÉRIA, OCHRANA A STABILITA	44
3.2.1. Štruktúra krajiny, krajinný obraz a scenéria	44
3.2.2. Ochrana a stabilita	46

3.3.	OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA A KULTÚRNO-HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	48
3.3.1.	Demografické údaje	48
3.3.2.	Ekonomická aktivita	52
3.3.3.	Infraštruktúra	55
3.3.4.	Kultúrno-historické hodnoty územia	63
3.4.	SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA	64
3.4.1.	Charakteristika zdrojov znečistenia a ich vplyv na životné prostredie	65
3.4.2.	Odpady	71
3.4.3.	Hluk	73
3.4.4.	Súčasný zdravotný stav obyvateľstva	74
4.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	75
4.1.	POŽIADAVKY NA VSTUPY	75
4.1.1.	Záber pôdy	75
4.1.2.	Nároky na zastavané územie	76
4.1.3.	Nároky na energetické a surovinové zdroje	76
4.1.4.	Nároky na dopravnú infraštruktúru	79
4.1.5.	Nároky na pracovnú silu	80
4.1.6.	Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny	80
4.2.	ÚDAJE O VÝSTUPOCH	81
4.2.1.	Emisie	81
4.2.2.	Hluk a vibrácie	81
4.2.3.	Odpadové vody	81
4.2.4.	Odpady	82
4.2.5.	Žiarenie a iné fyzikálne polia	84
4.2.6.	Tepló, zápach a iné výstupy	84
4.2.7.	Posúdenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva	84
4.3.	ÚDAJE O PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	84
4.3.1.	Vplyvy na prírodné prostredie	85
4.3.1.1.	Vplyvy na prírodné prostredie, geodynamické javy a reliéf	85
4.3.1.2.	Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu	85
4.3.1.3.	Vplyvy na povrchové a podzemné vody	86
4.3.1.4.	Vplyvy na pôdu	86
4.3.1.5.	Vplyvy na biotu	86
4.3.2.	Vplyvy na krajinu	87
4.3.2.1.	Vplyvy na krajinnú štruktúru	87
4.3.2.2.	Vplyvy na stabilitu krajiny	87
4.3.2.3.	Vplyvy na scenériu krajiny	87
4.3.2.4.	Vplyvy na ochranu prírody	87
4.3.3.	Vplyvy na obyvateľstvo, sídla a socio-ekonomickú sféru	87
4.3.3.1.	Vplyvy na obyvateľstvo a urbánny komplex	87
4.3.3.2.	Vplyvy na kultúrno-historické pamiatky a hodnoty nehmotnej povahy	87
4.3.3.3.	Vplyvy na poľnohospodársku výrobu a lesné hospodárstvo	88
4.3.3.4.	Vplyvy na priemyselnú výrobu	88
4.3.3.5.	Vplyvy na vodné hospodárstvo	88
4.3.3.6.	Vplyvy na dopravu a inú infraštruktúru	88
4.3.3.7.	Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch	88
4.4.	HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK	88
4.5.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA	89
4.6.	POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBENIA	89

4.6.1.	Vplyv na prírodné prostredie	90
4.6.2.	Vplyvy na krajinu a scenériu.....	91
4.6.3.	Vplyv na obyvateľstvo, socio-ekonomickú sféru a infraštruktúru	91
4.7.	PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE.....	93
4.8.	VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ.....	93
4.9.	ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	93
4.10.	OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	94
4.11.	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVANA.....	95
4.12.	POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNO-PLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI	96
4.13.	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	96
5.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU....	97
5.1.	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ..	97
5.2.	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY	97
5.3.	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU	99
6.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	101
7.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU.....	102
8.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	108
9.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	108

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1.1. NÁZOV

SLOVAKIA STAVING s.r.o.

1.2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

44 144 989

1.3. SÍDLO

Rozvojová 2
040 11 Košice – Juh
Slovenská Republika

1.4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Ing. Peter Vaňo
arch&crafts s.r.o.
Werferova 1
040 11 Košice
Slovenská republika

1.5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO KONZULTÁCIE

Ing. Peter Vaňo
arch&crafts s.r.o.
Werferova 1
040 11 Košice
Slovenská republika
Miesto konzultácie: Werferova 1, Košice

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

2.1. NÁZOV

Obytný súbor Beniakova Podhora

2.2. ÚČEL

Účelom navrhovanej činnosti je výstavba obytného súboru v katastri obce Budimír.

2.3. UŽÍVATEĽ

SLOVAKIA STAVING s.r.o.

2.4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) je navrhovaná činnosť „OS Beniakova Podhora“ novou činnosťou a podlieha predmetu posudzovania. V rámci celkového zámeru činností podliehajú na základe Prílohy č.8 zákona, časť B zisťovaciemu konaniu nasledujúce činnosti :

č.9 *Infraštruktúra* (Rezortný orgán: Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky) položka č. 16. : Projekty rozvoja obcí vrátane a) pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov) v zastavanom území od 10 000 m² podlahovej plochy mimo zastavaného územia od 1 000 m² podlahovej plochy, b) statickej dopravy od 100 do 500 stojísk.

2.5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Navrhovaná činnosť sa nachádza v katastrálnom území obce Budimír, okres Košice-okolie.

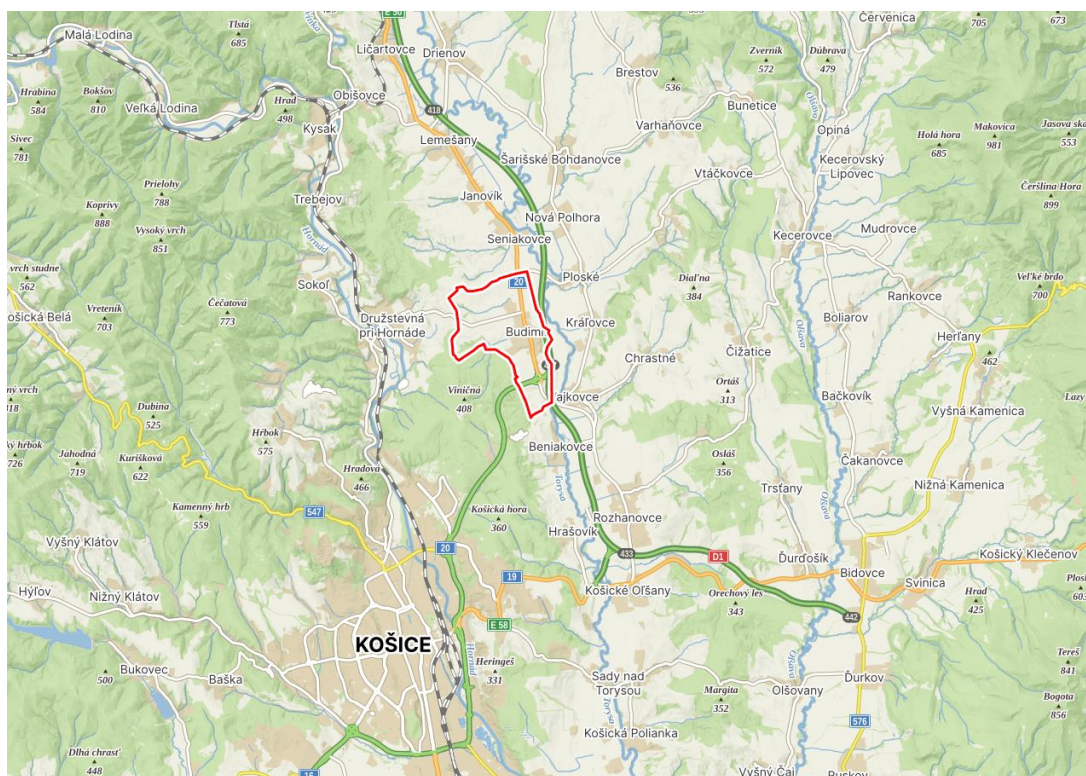
Riešené územie je situované v južnej časti katastrálneho územia obce Budimír v kontakte s katastrálnym územím obce Beniakovce medzi diaľničným privádzačom a zástavbou rodinných domov. Na západnej strane riešené územie susedí s lesom, na východnej s miestnou komunikáciou vedúcou do obce Beniakovce.

Celková plocha riešeného územia je **135 313 m²** a je tvorená parcelami:

- KNE 567/1 - o celkovej výmere 1368 m², vedenej ako *Ostatná plocha*.
- KNE 566/105 - o celkovej výmere 21699 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/86 - o celkovej výmere 2997 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/85 - o celkovej výmere 3948 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/84 - o celkovej výmere 2073 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/83 - o celkovej výmere 1726 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/82 - o celkovej výmere 1764 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/81 - o celkovej výmere 3454 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/79 - o celkovej výmere 3183 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/78 - o celkovej výmere 1801 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/77 - o celkovej výmere 2155 m², vedenej ako *Orná pôda*.

- KNE 566/76 - o celkovej výmere 1801 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/75 - o celkovej výmere 2236 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/74 - o celkovej výmere 5476m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/73 - o celkovej výmere 4644 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/72 - o celkovej výmere 5140 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/71 - o celkovej výmere 5398 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/70 - o celkovej výmere 6355 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/69 - o celkovej výmere 5199 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/68 - o celkovej výmere 5076 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/67 - o celkovej výmere 6484 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/66 - o celkovej výmere 3320 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/65 - o celkovej výmere 3392 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/64 - o celkovej výmere 4764 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/63 - o celkovej výmere 4884 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/62 - o celkovej výmere 5983 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/61 - o celkovej výmere 4924 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/60 - o celkovej výmere 5112 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/59 - o celkovej výmere 6619 m², vedenej ako *Orná pôda*.

2.6. PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Obr. č. 2.1: Širšie okolie navrhovanej činnosti (mapy.cz)

Obr. č. 2.2: Lokalita zámeru - plánovanej činnosti (zbgis.skgeodesy.sk)

Riešené územie je situované v južnej časti katastrálneho územia obce Budimír vymedzené z južnej strany existujúcou zástavbou rodinných domov, z východnej strany lesom, zo severnej strany územím na ktorom sa realizuje investičný zámer „Pod zeleným dvorom“ a z východu miestnou komunikáciou prepájajúcu obec Beniakovce a diaľničný privádzáč. Celé riešené územie tvorí trávnatá plocha a je bez vzrastlej zelene.

Určujúcim dokumentom pre navrhovanú priestorovo-funkčnú skladbu riešeného územia je Územný plán obce Budimír. Celé územie je určené podľa územného plánu pre výstavbu rodinných a bytových domov a polyfunkciu.

Obr. č.: 2.3: Navrhovaná situácia riešeného územia

2.7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Plánovaný termín začatia výstavby: 1.kvartál 2026

Plánovaný termín ukončenia výstavby: 1.kvartál 2030

Plánovaný termín uvedenia do prevádzky: 2.kvartál 2030

2.8. POPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Základné ukazovatele urbanistického konceptu :

- Rozloha riešeného územia : 135.313 m²
- Poloha : južná časť katastra obce Budimír, mimo jej zastavaného územia
- Funkcia : rodinné a bytové domy, vybavenosť
- Územný plán obce : územie určené pre výstavbu rodinných a bytových domov a polyfunkcie
- Limity : odstupová vzdialenosť stavieb a prejazd zásahovej techniky 3m

- Ochranné pásma vedení technickej infraštruktúry :
 - Pre vonkajšie elektrické podzemné vedenie je ochranné pásmo 1m pri napätí do 110 kV vrátane. V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3m.
 - Ochranné pásma na ochranu verejného vodovodu a kanalizácie :
 - 2,0 m pri verejnom vodovode a kanalizácii do priemeru 500 mm,
 - 2,5 m po výstavbe kanalizácie.
- Dopravná dostupnosť : dopravné pripojenie na hlavnú cestu – miestnu obslužnú komunikáciu – je navrhnuté 2 vjazdami pre nákladnú a osobnú dopravu.
- Regulatívy zastavanosti : zámer počíta so zastavanosťou objektmi cca 13%.

Identifikácia plánovanej zástavby

RODINNÉ DOMY

Charakter stavieb :	rodinné domy určené pre trvalé bývanie
Počet stavieb :	90
Počet navrhovaných typov domov :	4
Konštrukčný typ :	murované
Podlažnosť :	1NP + podkrovie
Počet osôb :	360 (kapacitne 4 osoby na 1 RD)
Zastavaná plocha :	13.500 m ²
Úžitková plocha :	17.550 m ²
Vonkajšie pobytové terasy :	1.855 m ²
Spevnené plochy :	12.500 m ²
Parkovacie státiá :	2 parkovacie státiá /1 rodinný dom (STN 73 6110/Z1)

Potreba vody a množstvo odpadových vôd

Priemerná denná potreba vody

(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 360)

$$Q_p = 360 \text{ EO} \times 135 \text{ l/deň} = 48,600 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,025 \text{ l/hod} = 0,5625 \text{ l/s}$$

Maximálna denná potreba (135 l/os) pre rodinné domy

$$Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,5625 \text{ l/s} \times 2,0 = 1,125 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba vody

$$Q_h = Q_m \times 1,8 (k_h) = 1,125 \text{ l/s} \times 1,8 = 2,025 \text{ l/s}$$

Priemerná ročná potreba vody ... **17.739 m³**

BYTOVÉ DOMY

Charakter stavieb :	bytové domy určené pre trvalé bývanie
Počet stavieb :	8
Počet navrhovaných typov domov :	1
Počet bytov v 1 bytovom dome:	11
Konštrukčný typ :	murované
Podlažnosť :	2+1 NP
Počet osôb :	264 (kapacitne 33 osôb na objekt)
Zastavaná plocha :	3.528 m ²
Úžitková plocha :	8.500 m ²
Spevnené plochy :	1.200 m ²
Parkovacie státia :	1,5 parkovacie státie /1 byt (STN 73 6110/Z1) z toho 8 miest pre imobilných

Potreba vody a množstvo odpadových vôd

Priemerná denná potreba vody
(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 264)
 $Q_p = 264 \text{ EO} \times 135 \text{ l/deň} = 35,640 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,485 \text{ l/hod} = 0,4125 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba (135 l/os) pre rodinné domy
 $Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,4125 \text{ l/s} \times 2,0 = 0,825 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody
 $Q_h = Q_m \times 1,8 (k_h) = 0,825 \text{ l/s} \times 1,8 = 1,485 \text{ l/s}$

Priemerná ročná potreba vody ... **13.008,6 m³**

MATERSKÁ ŠKOLA

Charakter stavby :	predškolské zariadenie
Počet :	1
Konštrukčný typ :	murované
Podlažnosť :	2 NP
Počet osôb :	80
Zastavaná plocha :	1.000 m ²
Úžitková plocha :	1.800 m ²
Spevnené plochy :	150 m ²
Parkovacie státia :	10 parkovacích státí (STN 73 6110/Z1) z toho 1 miesto pre imobilných

Potreba vody a množstvo odpadových vôd

Priemerná denná potreba vody
(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 264)
 $Q_p = 80 \text{ EO} \times 85 \text{ l/deň} = 6,800 \text{ m}^3/\text{deň} = 283,3 \text{ l/hod} = 0,078 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba (135 l/os) pre rodinné domy
 $Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,078 \text{ l/s} \times 2,0 = 0,157 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody
 $Q_h = Q_m \times 1,8 \text{ (} k_h \text{)} = 0,157 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,283 \text{ l/s}$

Priemerná ročná potreba vody ... **1.700 m³**

Zásobovanie elektrickou energiou

Predpokladaný výkon pre celé riešené územie:

Celkový inštalovaný výkon P_i : 1.225 kW

Celkový súčasný výkon P_s : 752 kW

OBJEKTOVÁ SKLADBA

- SO 01** RODINNÉ DOMY
- SO 02** BYTOVÉ DOMY
- SO 03** MATERSKÁ ŠKOLA
- SO 04** KOMUNIKÁCIE A SPEVNENÉ PLOCHY
 - SO 04-1** DOPRAVNÉ NAPOJENIE
 - SO 04-2** VNÚTRO-AREÁLOVÉ KOMUNIKÁCIE A SPEVNENÉ PLOCHY
- SO 05** ELEKTRO
 - SO 05-1** SILNOPRÚDOVÉ ROZVODY
 - SO 05-2** NN ROZVODY
 - SO 05-3** NN PRÍPOJKY
- SO 06** VODOVOD
 - SO 06-1** ROZŠÍRENIE VEREJNÉHO VODOVODU
 - SO 06-2** VODOVODNÉ PRÍPOJKY
- SO 07** SPLAŠKOVÁ KANALIZÁCIA
 - SO 07-1** KANALIZAČNÉ PRÍPOJKY
- SO 08** DAŽĎOVÁ KANALIZÁCIA
- SO 09** VEREJNÉ OSVETLENIE
- SO 10** OPLOTENIE A PARKOVÉ ÚPRAVY

PREVÁDZKOVÉ SÚBORY

- PS-01** TRAFOSTANICA

Technická infraštruktúra zámeru:

- Pitná voda a požiarne voda z verejného vodovodu
- Dažďová kanalizácia
- Rozvodná trafostanica
- Napäťové sústavy obvodov : 3 /N/PE AC 400/230V 50Hz, TN-S pre rozvody NN
- Elektroinštalácia, slaboprúd

Celkový počet parkovacích miest:

- pre osobné autá: 322 miest
 - pre rodinné domy 180 miest
 - pre bytové domy 132 miest, z toho 8 miest pre imobilných
 - pre materskú školu 10 miest, z toho 1 miesto pre imobilných

Dopravná infraštruktúra

Primárna dopravná sieť :

- hlavná obslužná komunikácia C3 MO6,0/40
- s jednostranným chodníkom pre peších šírky 1,5 m a s 0,5 m širokým zeleným pásom po stranách;
- s bodom napojenia na existujúcu dopravnú infraštruktúru – miestna komunikácia 3724A25304_3724B03000 s koncovým uzlom číslo 3724B03000;
- odvodnenie dažďových vôd z komunikácií riešené pomocou uličných vpustí a vsakovacích blokov.

KOEFICIENT VYUŽITIA ÚZEMIA:

Charakter stavby :	rodinné a bytové domy, vybavenosť
Konštrukčný typ :	murované
Podlažnosť :	Rodinné domy: 1+1 NP Bytové domy: 2+1 NP Materská škola: 2NP
Počet obyvateľov :	624
Plocha územia :	135.313 m ²
Zastavaná plocha - celkom:	18 028 m² (13%)
Rodinné domy:	13.500 m ²
Bytové domy:	3.528 m ²
Materská škola:	1.000 m ²
Spevnené plochy celkom:	18.976,39 m² (14%)
Zastavaná plocha vrátane spevnených plôch:	37.004 m² (82,69%)
Zelené plochy celkom:	98.308,61 m² (72%)

Urbanistická koncepcia

Navrhovaná činnosť uvažuje s výstavbou obytného súboru a potrebnej infraštruktúry. Pozostávať bude zo 66 samostatne stojacích rodinných domov, 24 radových domov, 8 bytových domov a 1 materskej školy. Súčasťou zámeru je aj vybudovanie komplexnej dopravnej infraštruktúry, vrátane chodníkov pre peších, parkovacích miest a inžinierskych sietí.

Urbanistická koncepcia vychádza z regulatívov ÚPN-O Budimír 2022, požiadaviek investora a lokálnych podmienok v riešenom území. V súčasnom platnom VZN sú určené nasledovné regulácie:

Rodinné domy

- *koeficient zastavanosti pri samostatne stojacích domoch je max. 0,5, koeficient zelene min. 0,5, max. podlažnosť 2 nadzemné podlažia vrátane podkrovia;*
- *koeficient zastavanosti pri domoch s radovou zástavbou je max. 0,6, koeficient zelene min. 0,7, z toho min. 0,4 na teréne a 0,3 na zelenej zatravnenej streche, max. podlažnosť 2 nadzemné podlažia vrátane podkrovia.*

Bytové domy

- koeficient zastavanosti je max. 0,6, koeficient zelene min. 0,4, max. Podlažnosť 3 nadzemné podlažia vrátane podkrovia ;
- ostatné podmienky: podmienku realizácie akejkoľvek bytovej výstavby v lokalite Beniaková Podhora je realizácia materskej školy.

Riešené územie má nepravidelný tvar, približných rozmerov: 527m severozápadná strana, 294m juhozápadná strana, 364m juhovýchodná strana a zvyšná časť je nepravidelná.

Územie je prístupné z východnej strany napojením na existujúcu miestnu komunikáciu prepájajúcu obec Beniakovce a Budimír s diaľničným privádzačom. Zámer počíta s napojením na miestnu komunikáciu dvoma vjazdmi v zmysle platného ÚPN. V území bude vybudovaná dopravná infraštruktúra zohľadňujúca návrh komunikácií v aktuálne platnom ÚPN.

Zelené plochy

Súčasťou návrhu riešeného územia je vymedzenie zelených plôch, návrhu verejnej zelene a polopriepustných plôch s cieľom zachovania vody v krajine. Na voľných nezastavaných plochách sa uvažuje s trávnatými plochami. V zelených pásoch a pod komunikáciami budú sústredené inžinierske siete a verejné osvetlenie.

Vedľa komunikácií orientovaných v severo-južnom smere sú navrhnuté stromoradia. Ďalšie stromy sú navrhnuté vo verejnom priestore medzi bytovými domami a vedľa chodníka pretínajúci a prepájajúci riešené územie.

Parkové úpravy sú limitované ich využitím na vedenie inžinierskych sietí so súvisiacimi ochrannými pásmi a z toho vyplývajúcich limitov. Na základe toho je v zelených pásoch prípustné len zatrávnenie týchto plôch, eventuálne použitie pôdo-pokryvných rastlín s možnosťou ich odstránenia v prípade havárií.

Parkovacie miesta pre osobné autá budú realizované zo zatrávňovacích tvárnic, zelené ostrovčeky medzi nimi s osadeným stromom zabezpečia tienenie pre autá. Spolu s chodníkmi a plochami pre peších riešenými ako dlažba uložená do štrku a odkvapovým štrkovým chodníkom tieto opatrenia zlepšia priepustnosť územia pre dažďové vody.

Architektonická koncepcia

Navrhovaná činnosť reaguje na miestne terénne podmienky a rešpektuje okolitú zástavbu a prostredie. Architektonické riešenie fasád, hmotové členenie a proporcia navrhovaných objektov rešpektuje výraz existujúcej zástavby ako aj svetlotechnické podmienky pre užívanie bytových, rodinných domov a materskej školy. Materiálové riešenie rodinných a bytových domov je navrhnuté murované, s fasádnou omietkou, resp. prevetrávanou fasádou. Zastrešenie objektov je navrhnuté sedlovými, valbovými a plochými strechami podľa typu objektu.

Dopravná infraštruktúra – komunikačné a spevnené plochy

Účelom objektu je návrh dopravného napojenia územia na miestnu komunikáciu a sieť komunikácií v rámci riešeného územia. Dopravné pripojenie na miestnu obslužnú komunikáciu je navrhnuté stykovou križovatkou. Vozovka je navrhnutá s asfalto-betónovým krytom, okrajové obruby sa vybudujú z obrubníkov prierezu 150/250 s prevýšením 100 mm nad vozovkou; pre polomery do 8m vrátane sa použijú oblúkové obrubníky. Komunikačnú sieť v území tvoria cesty a chodníky vytvárajúce pravidelnú štruktúru. Vozovka je navrhnutá s asfalto-betónovým krytom, chodníky budú z betónovej

dlažby ukladanej do štrku, šírky 1,5 m. Pri návrhu boli brané na zreteľ tak terénne podmienky v jestvujúcom území, ako i prípadná ďalšia výstavba v okolí komunikácií.

Odvodnenie dažďových vôd z komunikácií

Povrchová zrážková voda z vozovky bude odvedená priečnym a pozdĺžnym sklonom do dažďových vpustov, ktoré sú súčasťou objektu dažďovej kanalizácie a cez odlučovač ropných látok do retenčnej nádrže, s prepadom do vsaku, resp. verejnej dažďovej kanalizácie. Z parkovísk bude časť odtekať cez priepustný podklad do podložja a po cestnej pláni aj do trativodu zaústeného do vpustov. Z chodníkov bude odtekať cez priepustný podklad do podložja.

Dažďová kanalizácia

Objekt rieši odvedenie dažďových vôd z komunikácie a striech objektov. Dažďové vody zo spevnených plôch prečistené v ORL budú odvedené do retenčnej nádrže, s prepadom do vsaku, resp. verejnej dažďovej kanalizácie. Dažďová voda zo striech bude zachytávaná do retenčných nádrží a využívaná na polievanie zelených plôch a zelene. Z retenčnej nádrže bude prepad do vsakovacej šachty, resp. do dažďovej kanalizácie, podľa pozície.

Vodovod

Zámer bude napojený na verejný vodovod, dobudovaná bude vodovodná sieť v území.

Splaškové vody

Odtok splaškových vôd z budov bude do navrhovanej siete splaškovej kanalizácie v území.

Zdroj požiarnej vody

Protipožiarne zabezpečenie objektov bude zabezpečené požiarnymi hydrantami napojenými na navrhovaný verejný vodovod.

Prípojka VN

Zásobovanie elektrickou energiou pre potreby zámeru bude zaistené z navrhovanej rozvodnej trafostanice v riešenom území novou VN prípojkou.

Prípojky NN

Prípojky NN k objektom budú zrealizované z nových transformátorov. V bloku s transformátorom bude umiestnený hlavný rozvádzač, z ktorého budú napájané všetky zariadenia navrhovaného zámeru.

2.9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Riešené územie, vedené ako orná pôda, je v súčasnosti bez funkčného využitia.

Riešené územie je prístupné z východu na jestvujúcu miestnu komunikáciu medzi obcami Beniakovce a Budimír, na ktorú sa napája i cesta z blízkej obce Vajkovce. Predmetná komunikácia je zároveň napojená na diaľničný privádzač, čím ľahko sprístupňuje územie smerom do krajských miest Košice a Prešov.

Miesto zámeru plne ťaží z atraktivity svojej polohy v blízkosti krajského mesta, s možným rýchlym napojením na okolitú dopravnú infraštruktúru a zároveň sa jedná o tichú lokalitu, blízko prírody.

Záväzné časti ÚPN - VÚC Košický kraj v znení následných Zmien a doplnkov, ktoré je potrebné zohľadniť v návrhu Územného plánu obce Budimír tiež stojí vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ.

V návrhu ÚPN – O Budimír v urbanistickej koncepcii rozvoja sídla sa odvíja od pôvodnej urbanistickej štruktúry. Kompozičnou osou v štruktúre sídla ostáva cesta I. triedy, nový rozvoj bývania sa kumuluje najmä v severnej časti obce a v miestnej časti Beniakova Podhora.

2.10. CELKOVÉ NÁKLADY

Celkové investičné náklady budú špecifikované v ďalších stupňoch dokumentácie.

2.11. DOTKNUTÁ OBEC

Budimír

2.12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Košický samosprávny kraj

2.13. SPRÁVCOVIA INŽINIERSKÝCH SIETÍ

- Východoslovenská distribučná, a.s. – elektrická sieť a verejné osvetlenie
- Obec Budimír – obecný vodovod, kanalizácia a dažďová kanalizácia

2.14. DOTKNUTÉ ORGÁNY

- Obec Budimír
- Okresný Úrad Košice-okolie – Odbor starostlivosti o ŽP
 - oddelenie ochrany prírody a krajiny
 - oddelenie ochrany ovzdušia
 - oddelenie štátnej vodnej správy
 - oddelenie odpadového hospodárstva
- Okresný Úrad Košice-okolie - Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný Úrad Košice-okolie - Odbor krízového riadenia
- Okresné riaditeľstvo HaZZ Košice-okolie
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Košice
- Krajský pamiatkový úrad Košice

2.15. POVOĽUJÚCI ORGÁN

Obec Budimír

2.16. REZORTNÝ ORGÁN

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR

2.17. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Povolenie činnosti podľa osobitných predpisov sa nevyžaduje. Výsledný dokument procesu posudzovania vplyvov bude jedným z podkladov pre vydanie územného a stavebného povolenia podľa Zákona č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov ako i Zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní. Jednou z potrebných náležitostí pre vydanie povolenia na prevádzku je aj právoplatné kolaudačné rozhodnutie na predmetné stavby.

2.18. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Navrhovaná činnosť nemá priamy vplyv presahujúci štátne hranice. V zmysle prílohy č. 13 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov predmetná činnosť nie je zaradená do zoznamu činností podliehajúcich povinnej medzinárodnému posudzovaniu z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie, presahujúce štátne hranice.

3. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Riešené územie je situované v južnej časti katastra obce Budimír, v blízkosti obcí Vajkovce a Beniakovce v časti nazývanej Beniakovka Podhora.

Ako *záujmové územie* pre charakteristiku jednotlivých zložiek životného prostredia slúži najbližšie okolie navrhovanej činnosti, ďalej celé katastrálne územie obce Budimír, ale aj blízke územie obcí Vajkovce a Beniakovce. Susediacim územím je aj Panský les, patriaci do katastrálneho územia Furča (obec Košice-Dargovských hrdinov, okres Košice III). Z názornejších dôvodov to je aj rozsiahlejšie územie - vyššia geomorfologická jednotka, okres, prípadne kraj.

Dotknutým územím z hľadiska možného pôsobenia vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, v ktorom sa ešte môžu prejavovať prípadné synergické alebo kumulatívne vplyvy, je najbližšie okolie navrhovaného obytného súboru.

3.1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

3.1.1. *Geomorfologické pomery*

Hodnotené územie navrhovanej činnosti patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska do oblasti Lučensko - košickej znížiny, celku Košická kotlina, podcelku Košická Rovina. Košická kotlina je najväčšou morfoloģickou depresnou štruktúrou v povodí Hornádu a druhou

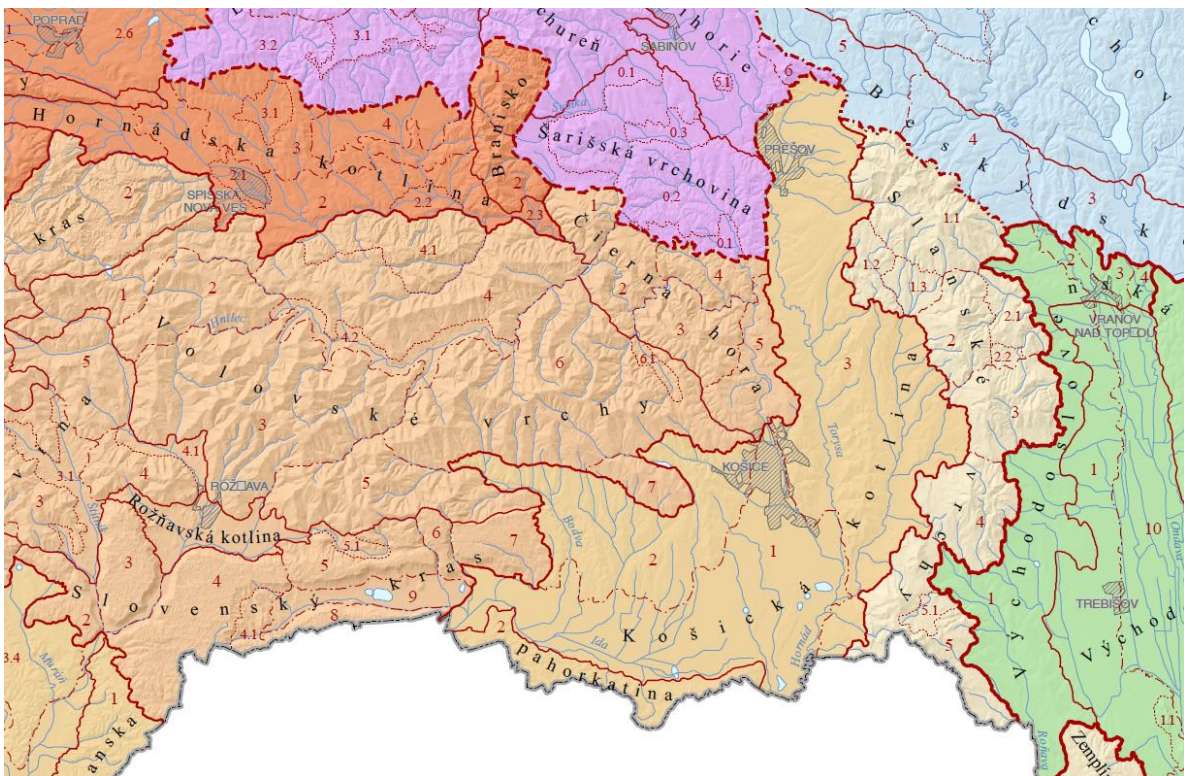
najrozsiahlejšou geomorfologickou jednotkou v povodí vôbec. Patrí medzi nízko položené kotliny Slovenska. Na juhu, na území Maďarska, plynulo prechádza do Východopanónskej panvy.

Košická kotlina na západe susedí s Volovskými vrchmi, Čiernou horou, Šarišskou vrchovinou a Slovenským krasom. Hranica s týmito celkami je menej výrazná, tvoria ju podvrchoviny a pahorkatiny. Na severe je susediacim celkom Spišsko-šarišské medzihorie, na severo-východe hraničí kotlina s Beskydským predhorím a na východe so Slanskými vrchmi, ktoré sú voči kotline geomorfologicky výrazne vymedzené.

Košická kotlina je vnútorne morfológicky pomerne značne diferencovaná. Najnižšie polohy na juhu a juhozápade zaberá podcelok Košická rovina s mierne zvlňeným fluviálnym a fluviálnoeolickým reliéfom, do ktorej spadá hodnotené územie. Značné plochy tu zaberajú náplavové kužele tokov z Volovských vrchov. Tu sú najnižšie polohy povodia Hornádu na Slovensku (160 m n.m.). Vyšší stupeň na prechode do Volovských vrchov zapríča podcelok Medzevská pahorkatina s pahorkatinným až podvrchovinovým reliéfom. Najväčším podcelkom je Toryská pahorkatina. Na nej sú aj najvyššie polohy v rámci kotliny, presahujúce 450 m n.m.

Rieka Torysa, hlavný tok tejto časti kotliny, je zatlačená na západe pod úpätie Čiernej hory a Šarišské vrchoviny ľavostrannými prítokmi stekajúcimi zo Slanských vrchov. Tie vytvorili mohutné náplavové kužele, na ktorých postupne vznikli riečne terasy Torysy. Torysa a jej ľavostranný prítok Sekčov vytvorili dobre vyvinutú riečnu rovinu s fluviálnym reliéfom.

Približne stredom Toryskej pahorkatiny sa tiahne výrazný chrbát podvrchovinového typu. Je to neogénna hráň s prevýšeniami voči okolitým častiam kotliny o 100 - 200 m, nadväzujúca na severe na Slanské vrchy, oddeľujúca dolinu Torysy na západe a Oľšavy na východe. Východne od Košíc je vydvihnutá podobná štruktúra, ktorá je pokračovaním Hornádskeho predhoria, podcelku Čiernej hory, oddeľujúca doliny Torysy a Hornádu. V Košickej kotline je rovinný až mierne rezaný reliéf s deniveláciami 0 - 180 m. Stredné sklony svahov sú na väčšine územia 0 – 6°, na členitejších polohách podvrchovín aj viac.

Obr. č. 3.1: Geomorfologické členenie územia (Košický, Ivanič 2011)

Geomorfologické pomery posudzovaného územia

Základnou morfoštruktúrou posudzovaného územia sú morfoštruktúry lučensko-košickej zníženiny reprezentované výrazne negatívnymi morfoštruktúrami – priekopovými prepádkami. Základným typom erózne – denudačného reliéfu katastra obce Budimír je reliéf rovín a nív pozdĺž toku Torusy, na ktorý nadväzuje reliéf kotlinových pahorkatín a pedimentových podvrchovín a pahorkatín.

Základným morfologicko – morfometrickým typom reliéfu katastra sú nerozčlenené roviny a mierne členité pahorkatiny prechádzajúce do stredne a silne členitých pahorkatín. (vid: Tremboš, Minár, In: Atlas krajiny SR, 2002). Územie spadajúce do reliéfu rovín - niva Torusy - má sklon reliéfu <math><1^\circ</math>. Okolité pahorkatiny majú sklon reliéfu 1,1 – 2,5° (Zvara, Gašpar, In: Atlas krajiny SR, 2002).

Obec Budimír leží v centrálnej časti Košickej kotliny. Rovinatú časť kotliny tvoria široké riečne nivy Torusy a Olšavy, ktoré po obvode prechádzajú do pahorkatiny. Nadmorská výška v centre obce je 209 m n.m., v katastri 200 – 400 m n.m.

3.1.2. **Horninové prostredie**

Geologická stavba a inžiniersko-geologické vlastnosti hornín

Geomorfologický celok Košickej kotliny, ktorého súčasťou je aj hodnotené územie, vyplňa priestor medzi Šarišskou vrchovinou, Čiernou horou, Volovskými vrchmi a Slovenským krasom na západe a Slanskými vrchmi na východe. Delí sa na tri podcelky: Košická rovina, Toryská a Medzevská pahorkatina. Hodnotené územie je súčasťou podcelku Košická rovina, ktorú tvorí široká riečna rovina (miestami až 5 km) vytvorená riekou Hornád.

Košická rovina má typický plochý reliéf so zvyškami riečnych terás, opustených korýt a meandrov Hornádu. Rovinatý povrch Hornádskej nivy ojedinelého spestrujú mŕtve ramená rieky. Rovinný charakter má würmská a riská terasa Hornádu na území od Myslavského potoka až po štátnu hranicu na juhu. Menšie morfologické vyvýšeniny na povrchu würmскеj terasy indikujú prítomnosť eolických pieskov. Zvláštnosťou sú morfologicky výrazné zvyšky mindelskej terasy pri Gyňove a Čani.

Sklonitosť územia kolíše v intervaloch 0° - 2° (hlavne Košická rovina), 2° - 6° (prevažne pahorkatiny) čo v podstate charakterizuje reliéf s nízkou energiou. Najnižším bodom územia je koryto Hornádu na hranici s Maďarskou republikou (160 m n.m).

Na základe regionálneho geologického členenia Západných Karpát predstavuje hodnotené územie súčasť juhozápadnej časti východoslovenskej neogénnej panvy, ktorá je súčasťou rozsiahlej Transkarpatskej medzihorskej panvy.

Prevažná časť územia je z hľadiska litológie na povrchu tvorená molasovými neogénnymi sedimentmi a neogénnymi vulkanitmi s nesúvislým pokryvom kvartérnych sedimentov. Staršie, predneogénne horninové komplexy prislúchajú k viacerým tektonickým jednotkám a predstavujú podložie neogénnych sedimentov vulkanitov. Na povrch vstupujú len v pásme Čiernej hory.

Veporikum Čiernej hory je tektonická jednotka vystupujúca v podloží neogénnej výplne panvy. V oblasti Košíc je pravdepodobne podložím časti výplne neogénnej panvy kryštalinikum. Výrazným prvkom v tejto časti je Margecianska prešmyková zóna, predstavujúca styk gemerika s veporikom, smerom na juhovýchod od Košíc v podloží neogénnej výplne panvy, ale nie je preukázaná.

Varíska tektonogenéza sa skončila v priebehu mladšieho paleozoika zlomovou tektonikou sprevádzanou vznikom hrastí a hlbokých depresí poskytujúcich priestor molasovej sedimentácii. Túto

prezentujú terigénne, vulkannoterigénne a karbonátové litofácie zaraďované do dobšinskej skupiny karbónskeho veku. Svojim vývojom odráža prechod od geosynklinálnej etapy varískeho orogénu až po ranné štádium vývoja molasy.

V dôsledku astúrskej tektonickej fázy nastala diferenciácia sedimentačného bazénu a sedimentácia sa prerušila. Reliéf predterciárneho podložja je v panve členitý, s elevačnými a depresnými štruktúrami. Na tomto štruktúrno-tektonickom základe sa v neogéne vyvíjal sedimentačný bazén. Sedimentárnu výplň panvy v južnej prešovskej a moldavskej depresie tvoria najmä sedimenty hlavnej molasy v rozpätí egenburg-sarmat a čiastočne sedimenty rannej molasy (panón-pliocén) podľa Vassa (1981).

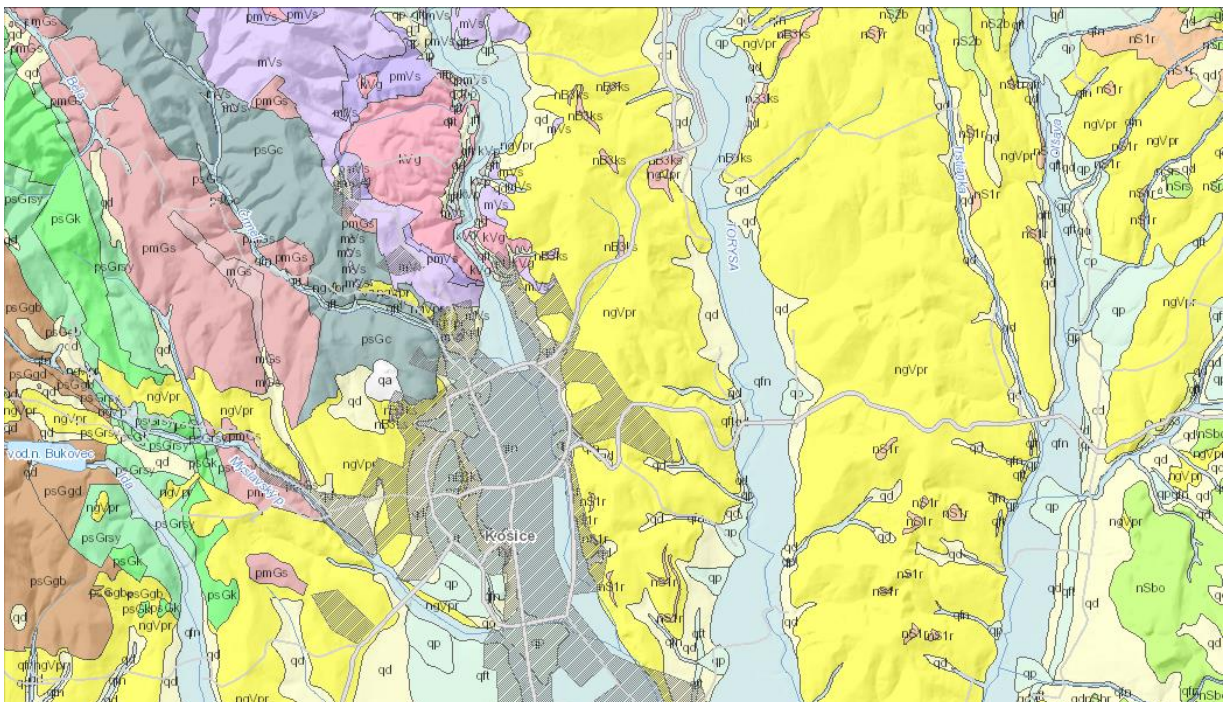
Na geologickej stavbe hodnoteného územia a jeho širšieho okolia sa podieľajú neogénne molasové sedimenty, ktoré sú v prevažnej časti prekryté kvartérnymi sedimentmi.

Neogén je zastúpený stretavským, kochanovským a sečovským súvrstvím. Stretavské súvrstvie (spodný a stredný sarmat) je charakteristický peliticko - detritickým vývojom. Je prezentované ílom, prachovcami, ílovcami s polohami štrkov a pieskov. Íly a prachovce sú prevažne sivozelenej a svetlozelenej farby, vápnité s pozvoľným prechodom. Štrky a piesky tvoria nepravidelné vložky a polohy.

Kochanovské súvrstvie (vrchný sarmat) je v sladkovodnom vývoji. Prevládajú svetlosivé, zelenosivé vápnité íly, jemne sludnaté prechádzajúce do prachovcov. V ílovom komplexe sa vyskytujú polohy a vložky jemno až strednozrnných pieskov, menej drobnozrnných štrkov. Ojedinele sú polohy a vložky lignitu a uhoľných ílov.

Sečovské súvrstvie (panón) má sladkovodný, prevažne pelitický vývoj. Íly a sility sú prevažne pestré - sivožlté, okrové, červeno - fialové, nevápnité, s polohami kaolínických ílov bielosivej farby. Piesky vytvárajú nepravidelné polohy a šošovky. Sú jemno až strednozrnné, žlté, hrdzavohnedé, často s prímiesou štrku. V blízkom okolí sa nachádzajú relikty redeponovaných rylitových tufov a tufitov.

Kvartér kvartérne sedimenty pokrývajúce neogénne sedimenty môžeme podľa genézy rozdeliť na: fluviálne, proluviálne, deluviálne a eolické.

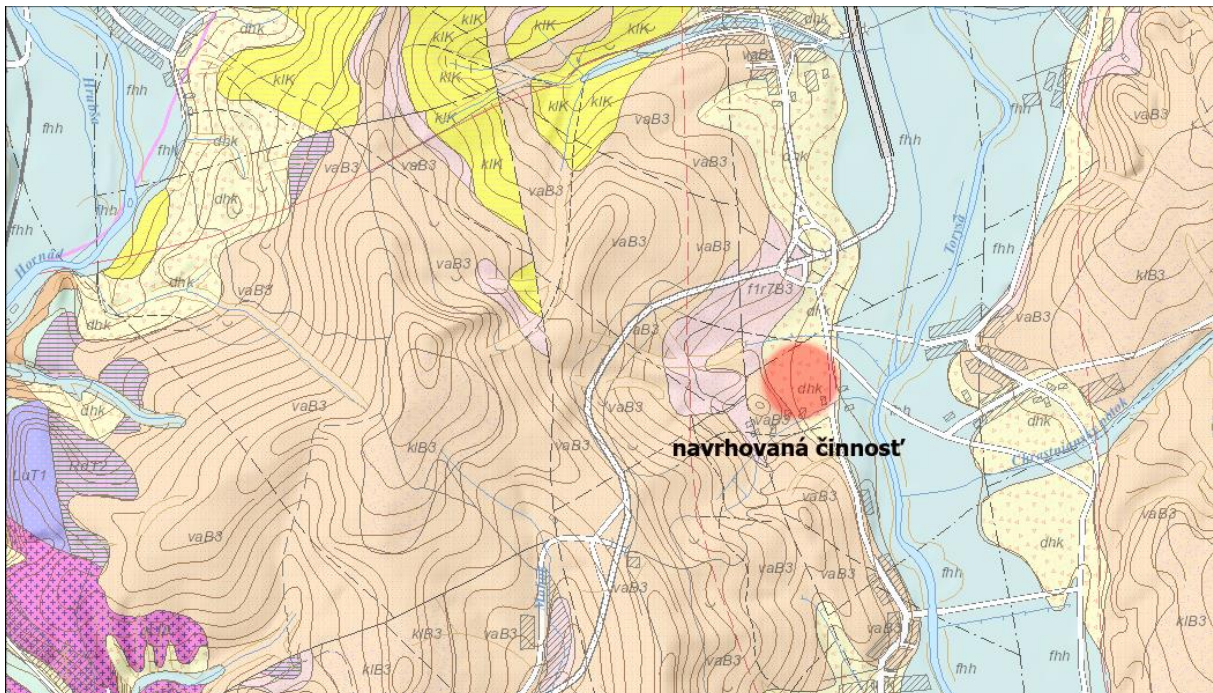
Obr. č. 3.2: Výrez z geologickej mapy v príslušnej mierke- širšie územie (zdroj: www.geology.sk)

Fluviálne sedimenty majú najväčšie plošné zastúpenie v hodnotenom území. Sú zastúpené terasovými sedimentmi od stredného pleistocénu až po fluviálne sedimenty holocénu. Údolná niva Hornádu je vyplnená piesčitým štrkom o hrúbke 4 - 7 m. Štrky sú prekryté náplavovými nivnými sedimentmi zastúpenými tmavosivým piesčitým ílom a piesčitou hlinou.

Proluviálne sedimenty vznikajú pri vyústení výmoľov a malých potokov, zdrojom materiálu sú okolité fluviálne plášte. Sú zastúpené hlinou a štrkom. Majú malé plošné zastúpenie - východne od Hanisky, juhovýchodne od Grajciara.

Deluviálne sedimenty sú zastúpené štrkovito-hlinitými sedimentmi. Predstavujú produkty zvetrávania neogénnych a kvartérnych sedimentov, ktoré boli premiestnené splachom a ronóm.

Geologická stavba posudzovanej lokality

Obr. č. 3.3: Výrez z geologickej mapy v príslušnej mierke - posudzovaná lokalita (zdroj: www.geology.sk)

Podľa Geologickej mapy SR (Štátny geologický ústav Dionýza Štúra) v riešenej lokalite sa nachádza nasledovná geologická stavba:

Kvartér:

Holocén vcelku

fh; fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov

Pleistocén / holocén

dhk; deluviálne sedimenty: prevažne hlinito-kamenité (podradne piesčito-kamenité) svahoviny a sutiny

Neogén:

MIOCÉN

Báden

vaB3; klčovské súvrstvie - varhaňovský štrk: štrky, piesky, íly

miB12; mirkovské súvrstvie: ílovce

Neogénne a kvartérne vulkanity

VULKANITY MLADŠIEHO BÁDENU (B3)

Ryolitové vulkanity stredného a východného Slovenska: novolehotská formácia a horizonty v klčovskom súvrství (mladší bádén)

f1r7B3; redeponované pemzové tufy a tufy ryolitov

Podľa Atlasu krajiny SR je geologická stavba lokality definovaná:

- *Litostratigrafická jednotka - I neogén*
- *Litostratigrafická jednotka - II sivé ílovce až prachovce, pieskovce, zlepence, uhoľné sloje, kyslé tufy a andezitové epiklastiká (klčovské, svinianske, lehotské, košianske, novácke, handlovske a budišské súvrstvie); vrchný bádén – sarmat*

Podľa Atlasu krajiny SR je riešené územie na pomedzí dvoch inžiniersko-geologických rajónov:

- rajón predkvartérnych sedimentov, piesčito-štrkovitých sedimentov,
- rajón kvartérnych sedimentov, deluviálnych sedimentov.

Neotektonická stavba územia je na podsústave Panónskej panvy na pomedzí s pohybovou tendenciou tektonických blokov:

- pozitívna jednotka (nížinná pahorkatina) – veľký zdvih,
- negatívna jednotka (roviny nížin a nížinných kotlín, neotektonické panvové depresie) – veľmi malý pokles.

Kvartérny pokryv lokality tvoria deluviálne sedimenty vcelku s typom sedimentov a hornín - hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny.

V hodnotenom území pôsobia endogénne a exogénne geodynamické procesy. Z endogénnych hodnotíme recentné tektonické pohyby a zemetrasenia, z exogénnych pôsobia procesy vodnej a veternej erózie.

Z hľadiska seizmického ohrozenia, vychádzajúc z mapy očakávaných makro-seizmických účinkov pre územie Slovenska (STN 73 0036), patrí územie do oblasti, kde maximálne očakávané seizmické účinky môžu dosiahnuť hodnotu 6° MSK-64. Seizmické ohrozenie - špičkové zrýchlenie na skalnom podloží je pre posudzované územie v hodnotách 0,8 – 1,3 m.s-2.

Z exogénnych procesov sú v hodnotenom území najaktívnejšie procesy plošnej vodnej a veternej erózie. Uplatňovaniu plošnej erózie napomáha poľnohospodársky veľkoblokový spôsob obrábania pôdy. Erózne javy sa uplatňujú najmä v období jarných hydrologických maxím na plochách bez vegetačného pokryvu.

Lineárne (tvorba erózných rýh) a laterálna erózia (brehov vodných tokov) sa uplatňuje v menšej miere vzhľadom na plochý charakter reliéfu.

Geologicky nestabilné územia

V riešenom katastrálnom území je zaregistrovaných 8 potenciálnych a 1 aktívnej svahovej deformácie, ktoré sčasti zasahujú do západnej časti zastavaného územia a západnej časti miestnej časti Beniakova Podhora. Územia bezprostredného okolia registrovaných svahových deformácií a územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou ku vzniku svahových deformácií patria taktiež do rajónu nestabilných území.

Širšie okolie svahových deformácií patrí do rájónu potenciálne nestabilných území. Ide o územie s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou nevyklučujúcou v prípade priaznivých morfológických pomerov občasný výskyt svahových deformácií vplyvom prírodných pomerov. Územie je citlivé na negatívne antropogénne zásahy.

3.1.3. Ložiská nerastných surovín

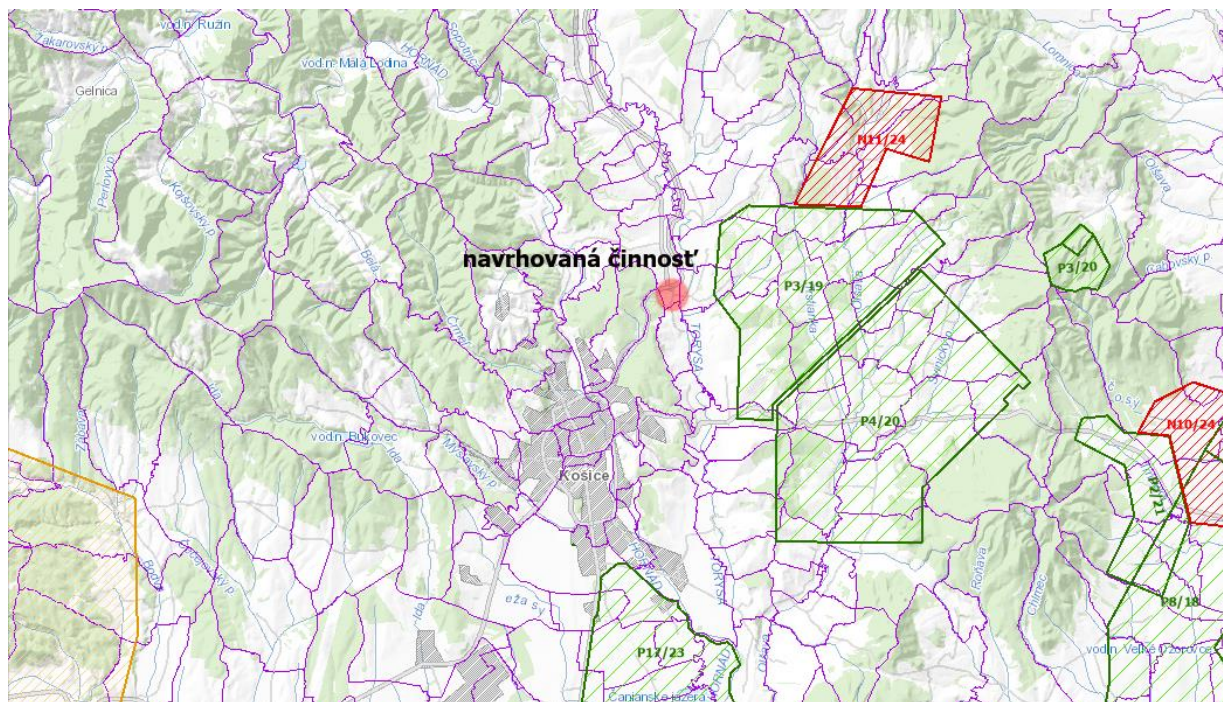
Prieskumné územie (PÚ) je legislatívne popísané v §21 zákona č.569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) ako priestor vymedzený na povrchu uzavretým geometrickým obrazcom s priamymi stranami bez voľných plôch, ohraničený pod povrchom zvislými rovinami prechádzajúcimi stranami, v ktorom možno vykonávať vybrané geologické práce (ložiskový geologický prieskum a hydrogeologický prieskum), *vid': Štátny geologický ústav Dionýza Štúra*.

Riešené územie nie je súčasťou žiadneho prieskumného územia, chráneného ložiskového územia a dobývacieho priestoru (*obr.3.4*). V širšom okolí sa nachádzajú prieskumné územia geotermálnych vôd (Košice – Juh, Košická kotlina, Čižatice, Opiná).

Nerastná surovinová základňa okresu Košice - okolie má bohaté zásoby nerudných surovín (magnezit, azbest, keramický íl, vápenec a vápencové piesky, sialitická surovina, andezit, štrkopiesky a tehliarska surovina), pričom sú zastúpené aj zásoby rudných surovín (Co - Ni rudy a železné rudy).

V okolí sa nachádzajú:

- výhradné ložiská nerudných surovín: keramický íl (k.ú. Nové Ťahanovce), dolomit (k.ú. Družstevná pri Hornáde), magnezit (k.ú. Košice - Sever);
- výhradné ložiská stavebných surovín: stavebný kameň (k.ú. Košice – Sever, k.ú. Trebejov), štrkopiesky a piesky (k.ú. Kráľovce, Vajkovce - Rozhanovce).

Obr. č. 3.4: Mapa prieskumných území (zdroj: www.geology.sk)

3.1.4. Pôda

Vplyvom rôznorodých hydrických, bioklimatických a geomorfologických procesov podmienených značne diferencovaným reliéfom sa územie Východoslovenskej nížiny pedologicky vyznačuje špecifickým pôdnym pokryvom.

Prevládajúcim pôdnym typom na katastrálnom území Budimír sú:

- fluvizeme s pôdnymi jednotkami – fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké; z nekarbonátových aluviálnych sedimentov;
- hnedozeme s pôdnymi jednotkami – hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje; zo sprašových a polygenetických hĺn;
- kambizeme s pôdnymi jednotkami – kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, sprievodné kambizeme pseudoglejové; zo zvetralín pieskovcovo-ílovcových hornín (flyš);
- pseudogleje s pôdnymi jednotkami – pseudogleje nasýtené z polygenetických hĺn, sprievodné čiernice glejové prekryté.

Podľa prílohy č. 3 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy je poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu BPEJ do deviatich skupín kvality. Na katastrálnom území sa nenachádza poľnohospodárska pôda zaradená do BPEJ 1–4 (osobitne chránené pôdy). Kategória BPEJ 5-7 predstavuje plochu cca 75 % a BPEJ 8-9 plochu cca 15 % územia. Do kategórie ostatné (zastavané územia, lesy, vodné plochy) patrí cca 10 % plochy katastrálneho územia. Index poľnohospodárskeho potenciálu prevažnej časti k.ú. patrí do kategórie – stredný potenciál (80 %) a zvyšok do kategórie najnižší potenciál.

Podľa Atlasu krajiny SR je posudzovaná lokalita s pôdou strednej bonity.

Tab. 3.14 Výmera druhov pozemkov (ha) k 1.1.2024 v okrese Košice – okolie

Okres	Orná pôda	Chmeľnice	Vinice	Záhrady	Ovocné	TTP
Košice - okolie	53886	0	59	2725	452	17249

Okres	Poľnohospodárska pôda	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	Celková výmera
Košice - okolie	74370	65667	2615	7151	3657	153460

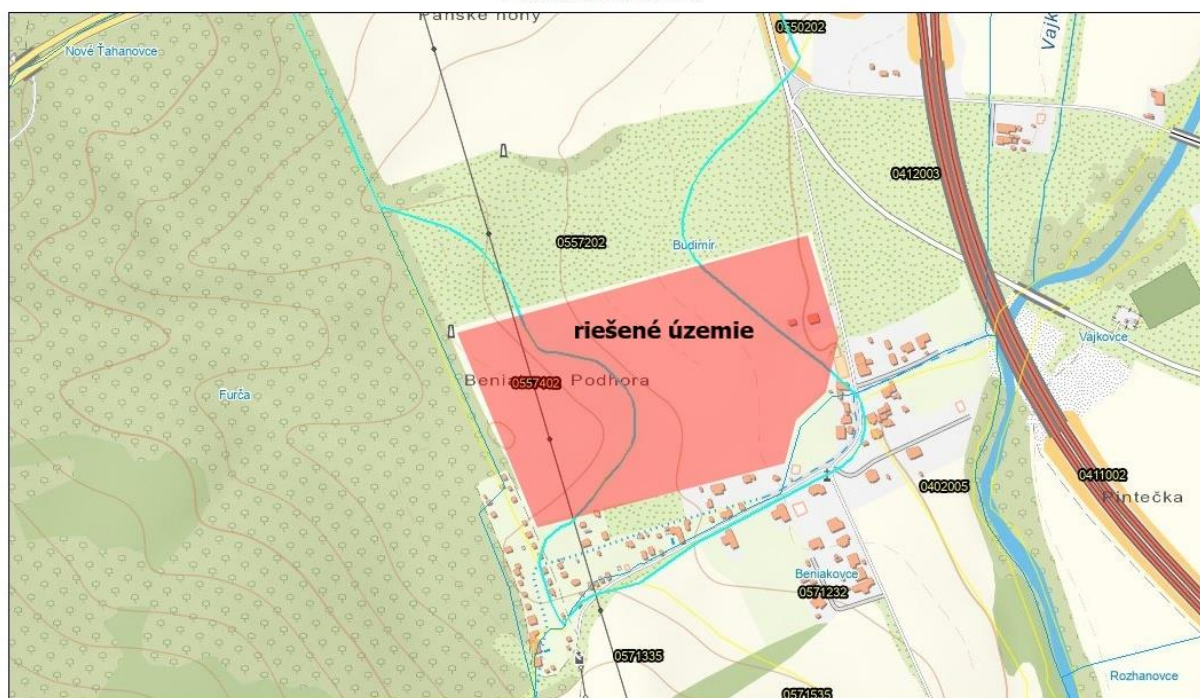
Zdroj: Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR podľa údajov katastra nehnuteľností k 1. januáru 2024 (www.skgeodesy.sk)

Na základe Mapy bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (Mapa BPEJ) Výskumného ústavu pôdozvedectva a ochrany pôd určovanej pôvodnou celoštátnou metodikou prieskumu (Džatko a kol., 1976) v rámci poslednej aktualizácie v r. 1988 – 1992 neboli v riešenom území zistené žiadne bonitované pôdno-ekologické jednotky.

Prevažná časť riešeného územia je identifikovaná pod BPEJ č.0557202:

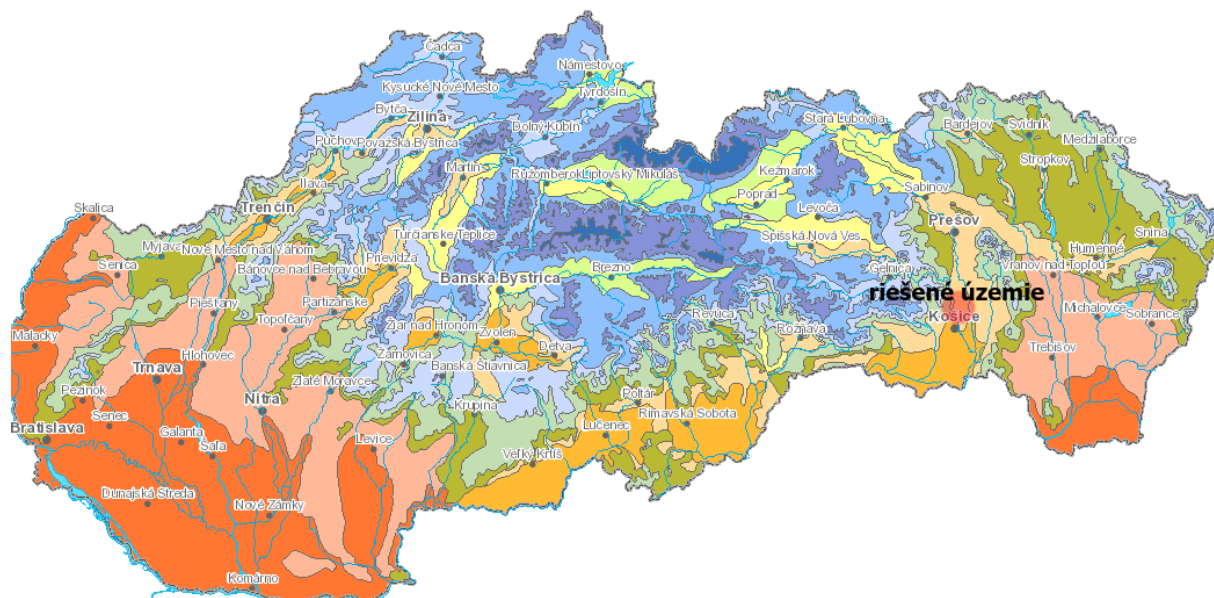
BPEJ	0557202
Klimatické regióny	pomerne teplý, suchý, kotlinový, kontinentálny
Obsah skeletu	bez skeletu
Hĺbka pôdy	hlboké pôdy
Zrornosť pôdy	stredne ťažké pôdy
Bodová hodnota produkčného potenciálu	54
Typologicko-produkčná kategória	O6
Pôdne typy	pseudogleje

Parametre BPEJ

Obr. č. 3.5: Členenie a typológia BPEJ na riešenom území (Mapa BPEJ - <http://www.portal.vupop.sk>)

3.1.5. Klimatické pomery

Obr. č. 3.6: Mapa SR – Klimaticko-geografický typ lokality (zdroj: <https://app.geology.sk/temapy/>)

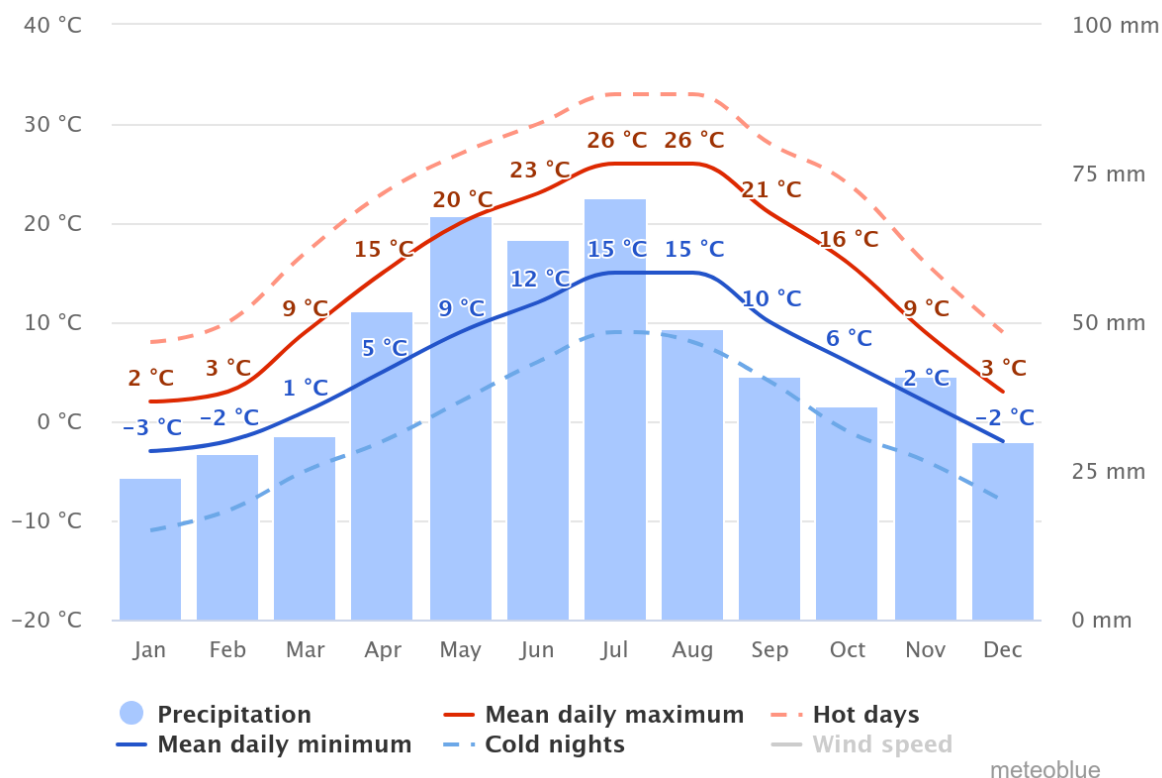
Kód klimaticko-geografického typu	4
Klimaticko-geografický typ	kotlinová klíma
Klimaticko-geografický subtyp	mierne teplá
Dolný interval priemerných januárových teplôt [°C]	-5
Horný interval priemerných januárových teplôt [°C]	-2,5
Dolný interval priemerných júlových teplôt [°C]	18,5
Horný interval priemerných júlových teplôt [°C]	17
Dolný interval amplitúdy priemerných mesačných teplôt [°C]	20
Horný interval amplitúdy priemerných mesačných teplôt [°C]	24
Dolný interval ročného úhrnu zrážok [mm]	600
Horný interval ročného úhrnu zrážok [mm]	800

Tab. 3.1.5 Klimaticko-geografický typ lokality (zdroj: <https://app.geology.sk/temapy/>)

Podľa členenia Slovenska na klimatické oblasti (Atlas krajiny SR) patrí hodnotené územie do charakteristiky okrsku teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou. Klimatické znaky s priemerným počtom letných dní za rok 50 a viac, priemerné teploty v januári klesajú do -3° a hodnota indexu Iz sa pohybuje medzi 0 až 60 (Končekov index zavlaženia).

Zrážky

Priemerný ročný úhrn zrážok v riešenom území je 600-700 mm. V riešenom území je hodnota klimatického ukazovateľa zavlaženia, priemer za r. 1961-1990 0-100 mm, čo sa hodnotí ako nedostatok zrážok. Absolútne maximum mesačných a denných úhrnov zrážok podľa obdobia pozorovania 1951 – 2000, je 200 až 250 mm. Počet dní so snehovou prikrývkou bol za rok 40-60 (priemer za r. 1961-1990). (Faško, Šťastný, In: Atlas krajiny SR, 2002).

Obr. č. 3.9: Simulácia počasia - priemerné teploty a zrážky pre Budimír (<https://www.meteoblue.com>)

Veternosť

Klimatické pomery oblasti ovplyvňuje usporiadanie pohorí. Z juhozápadu zasahuje do oblasti Slovenský kras, na severe sa rozkladá Slovenské Rudohorie, na východe Slanské vrchy. Medzi týmito pohoriami sa rozkladá Košická kotlina. Prevládajúce prúdenie zo severu sa vyznačuje relatívne vyššími rýchlosťami, ktoré v priemere dosahujú hodnotu $5,7 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$. Priemerná rýchlosť v roku všetkých smerov je $3,6 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$.

V záujmovej oblasti prevládajú vetry severovýchodné, východo-severovýchodné ako aj severozápadné. Najväčšiu priemernú rýchlosť má severo-severozápadný a juho-juhovýchodný vietor. Maximálna priemerná rýchlosť vetra za obdobie 2000 – 2004 dosiahla $4,9 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$, minimálna $2,3 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ a priemer pre celé obdobie bol $3,4 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$.

3.1.6. Hydrologické pomery

Zložité geologický vývoj územia podmienil vznik viacerých druhov podzemných vôd, ktoré rozdeľujeme na základe zastúpenia dominantného kolektora v danej oblasti. V čiastkovom povodí Hornádu je vymedzených 11 útvarov podzemných vôd. Z toho 1 útvar podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch, 7 útvarov podzemných vôd v predkvartérnych horninách a 3 vodné útvary geotermálnych vôd.

Povrchové vody

Územie okresu Košice-okolie spadá do čiastkového povodia Bodrog na juhovýchode, Bodva v západnej polovici územia a Hornád v strede a severe až severovýchode okresu. Najväčšiu časť územia zaberá práve čiastkové povodie Hornádu. Zo základných povodí spadá okres do povodí Bodrog pod sútokom Latorice s Ondavou, Hnilec, Hornád od Hnilca po Torysu, Hornád pod Torysou, Ondava od sútoku s Topľou po sútok s Latoricou, Slovenské povodie Bodvy, Topľa po sútok s Ondavou, Torysa. Stredom až východom okresu preteká rieka Hornád, ktorá je významným ľavostranným prítokom Slanej. Na území okresu sú významné ľavostranné prítoky Hornádu: Torysu, Olšava a Svinka.

Širšie územie dotknuté navrhovanou činnosťou patrí k povodiu Hornádu. Okrem hlavných vodných tokov je popretkávané množstvom ramien a kanálov. Katastrom obce Budimír preteká Vajkovský potok s viacerými vetvami, ktorý sa v blízkosti zámeru, pri obci Vajkovce, vlieva do rieky Torysa, ktorá sa pri obci Ždaňa vlieva ako ľavostranný prítok do rieky Hornád.

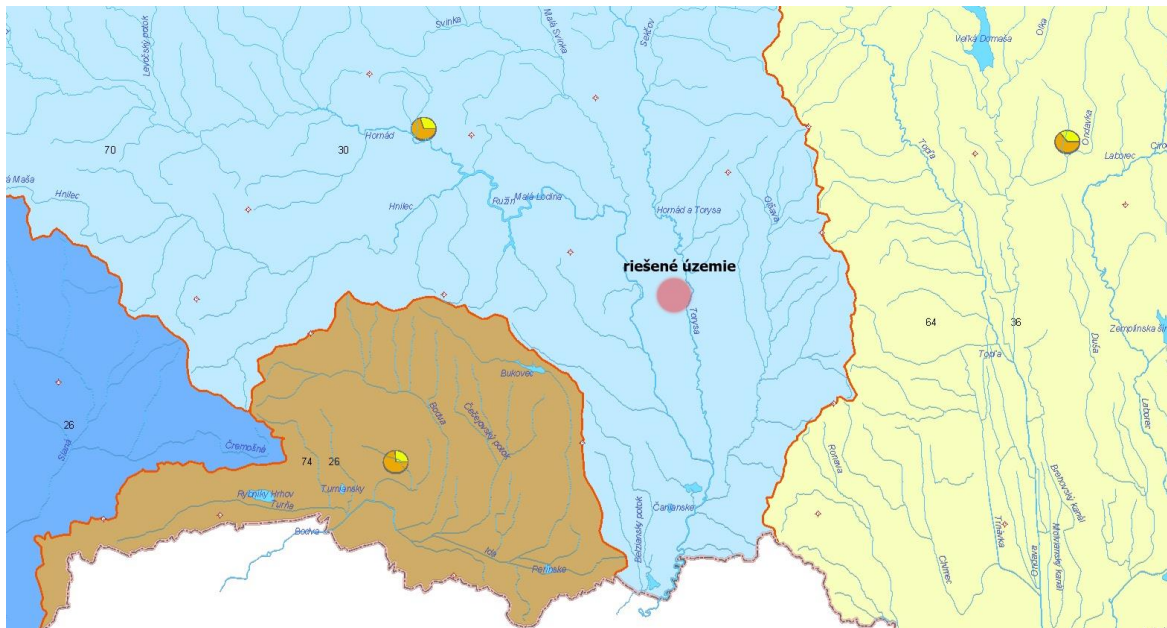
Spomínané vodné toky pretekajú vrchovinno-nížinnou oblasťou a patria do:

- dažďovo-snehového režimu odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári,
- vysokou vodnosťou vo februári až apríli,
- s najvyššími prítokmi v apríli a s najnižšími prítokmi v októbri,
- s výrazným podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra,
- s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra.

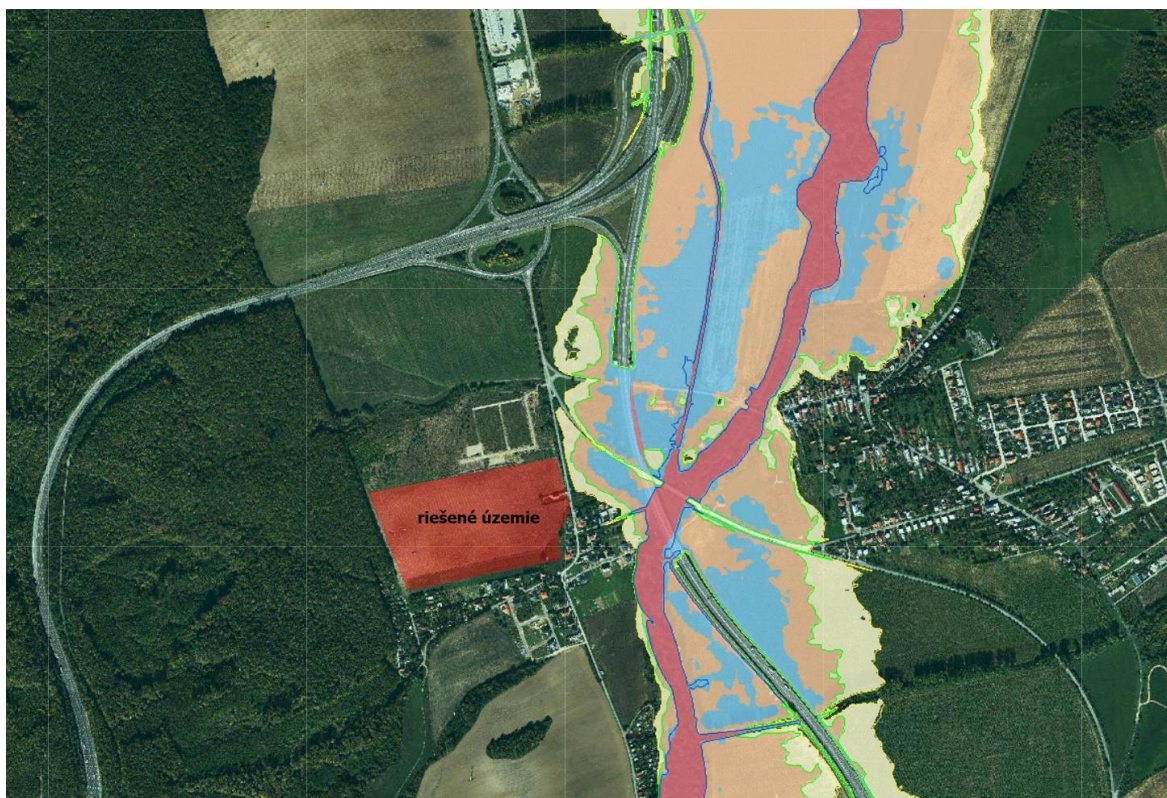
Podľa Vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, patrí rieka Torysa (č. 552) medzi vodohospodársky významné toky a taktiež medzi vodárenské vodné toky (č. 89).

Údolie vodného toku Torysa je v posudzovanom území vyznačené výrazným inundačným územím. Q_{100} je v profile na mostnom objekte na ceste I/50 s prítokom $360 \text{ m}^3\cdot\text{s}^{-1}$, Q_{100} je $500 \text{ m}^3\cdot\text{s}^{-1}$. Veľká voda sa vylieva z koryta na širokú inundačnú nivu dosahujúcu šírku až 1 km. Inundácia zasahuje aj do zastavaných území obcí Vajkovce, Beniakovce, Rozhanovce a Košické Olšany. Koryto rieky je v danom úseku neupravené. Prítok už Q_5 spôsobuje miestne vybreženie z koryta a pomerne rozsiahlu

inundáciu v údolí koryta rieky. Podľa mapy povodňového ohrozenia (SVP š.p.) riešené územie nie je zasiahnuté, záplavová čiara pre Q_{1000} končí na východnej strane cesty, tvoriacej hranicu pozemku navrhovanej činnosti.

Obr. č. 3.11: Povodia hlavných tokov v posudzovanom území - Atlas krajiny SR (<https://app.sazp.sk/atlasr/>)

Obr. č. 3.12: Mapa povodňového ohrozenia aktual. 2023 (https://mpt.svp.sk/svp_vmapportal/)

Najbližšia vodomerná stanica na vodnom toku Torca je v Košických Oľšanoch (databankové č. vod. stanice 8870) hydrologické č. 4-32-04-151-01, riečny km 13,00, plocha povodia 1298,30 km², nadmor.výška 185,70m n.m.

Tabuľka - Priemerné ročné a extrémne prietoky:

Vodomerná stanica	Tok	Riečny km	Qm 2015 m3 .s-1	Qmax 2015 m3 .s-1	Qmax *.* m3 .s-1	Qmin 2015 m3 .s-1	Qmin *.* m3 .s-1
Košické Olšany	Torysa	13,00	5,890	83,590	(1931 – 2014) 359,000	1,081	(1931 – 2014) 0,540

Tab. 3.1.6.1 Priemerné ročné a extrémne prietoky (zdroj: SHMÚ, 2016)

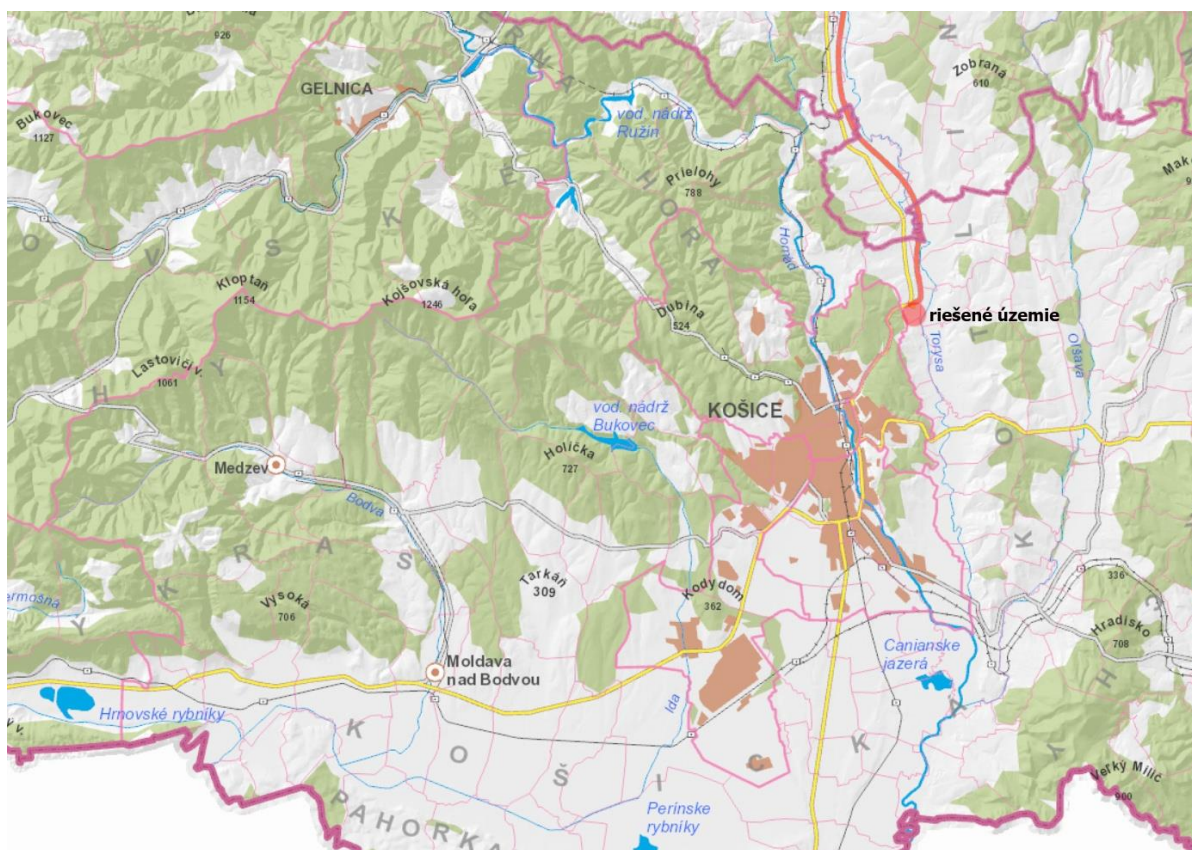
Qm 2015 - priemerný ročný prietok v roku, Qmax 2015 - najväčší kulmináčny prietok v roku, Qmax (*.*) - najväčší kulmináčny prietok vyhodnotený v uvedenom období pozorovania, Qmin 2015 - najmenší priemerný denný prietok v roku, Qmin (*.*) - najmenší priemerný denný prietok vyhodnotený v uvedenom období

Tabuľka - Hydrologická bilancia:

Čiastkové povodie km2	Plocha mm	Zrážky(P) mm	Odtok (O) mm	Rozdiel P-O
Hornád	4 414	701	210	491

Tab. 3.1.6.2 Hydrologická bilancia (zdroj: MŽP SR, 2015)

Významné vodné plochy na území okresu Košice-okolie sú: vodná nádrž Ružín I., vodná nádrž Ružín II., vodárenská nádrž Bukovec, Čanianske jazero, Perínske rybníky, vodná nádrž Pod Bukovcom a Turniansky rybník. V posudzovanom území sa žiadne vodné plochy nenachádzajú.

Obr. č. 3.18: Vodné plochy v území – Mapový portál KIMS ŠOPSR (<http://webgis.biomonitoring.sk/>)

Podzemné vody

Hydrogeologické pomery, určujúce výskyt a množstvo podzemnej vody, poukazujú na charakter prostredia vyplývajúci z hydrogeologických vlastností prostredia. Na základe podkladov z Plánu manažmentu povodí SR (VUVH, 2015) na území okresu Košice-okolie rozlišujeme tri útvary podzemných vôd, viď nasledujúca tabuľka.

Zoznam útvarov podzemných vôd okresu Košice-okolie

Kód útvaru	Názov útvaru	Povodie	Dominantné zastúpenie kolektora	Priepustnosť
Útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch				
SK1001200P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hornádu	Hornád	alúviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, proluviálne sedimenty	pórová
Útvary podzemných vôd v predkvartérnych horninách				
SK200500FK	Puklinové a krasovo - puklinové podzemné vody Slovenského rudohoria	Hornád	fyliny, droby, pieskovce, dolomity, vápence, ryolity, dacity, ruly, amfibolity, granity a granodiority	puklinová, krasovo-puklinová
SK200510KF	Dominantné krasovo-puklinové podzemné vody Braniska a Čiernej hory	Hornád	vápence a dolomity	krasovo-puklinová
SK200540FP	Puklinové a medzizrnové podzemné vody neovulkanitov Slanských vrchov čiastkového povodia Hornádu	Hornád	andezity, vulkanoklastické sedimenty	puklinová, pórová, puklinovo-pórová
SK200550FP	Puklinové a medzizrnové podzemné vody neovulkanitov Slanských vrchov čiastkového povodia Bodrogu	Bodrog	andezity, vulkanoklastické sedimenty	puklinová, pórová, puklinovo-pórová
SK2005300P	Medzizrnové podzemné vody Košickej kotliny	Hornád	sladkovodné až brakické sedimenty - striedanie ílov a pieskov, pyroklastiká andezitov	pórová
SK2005200P	Medzizrnové podzemné vody Abovskej pahorkatiny	Bodva	brakické až sladkovodné íly s polohami pieskov a štrkov, siltovce	pórová
Útvary geotermálnych vôd				
SK300170FK	Košická kotlina	Hornád	karbonáty	puklinovo-krasová

Podľa mapy hlavných hydrogeologických regiónov (*Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002*), v ktorej je definovaný aj typ priepustnosti, leží celé územie okresu na paleogénnom podloží (Čergov, Nízke Beskydy i povodie Ondavy).

Posudzované územie je situovaná v hydrogeologickom rajóne NQ 123 – Neogén východnej časti Košickej kotliny. V rajóne sú vyčlenené dva čiastkové rajóny:

- čiastkový rajón HD 10, do ktorého patria neogénne sedimenty, vrátane kvartérnych uloženín Olšavy;
- čiastkový rajón HD 20, tvorený kvartérnymi sedimentmi Torusy.

Hydrologické a hydrogeologické pomery v riešenom území:

- Prietočnosť a hydrogeologická produktivita - mierna ($T = 1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$)
- Hydrogeologické regióny - neogén východnej časti Košickej kotliny
- Určujúci typ priepustnosti - medzizrnová

Typy režimu odtoku v riešenom území:

Oblasť	vrchovinno-nížinná
Typ režimu odtoku, priemer za r. 1931-1980	daždovo-snehový
Akumulácia	XII – I
Vysoká vodnosť	II – IV
Najvyššie Q_{ma}	III (IV < II)

Najnižšie Qma

IX

Podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy

výrazné

Pramene a pramenné oblasti

Z geologického a hydrogeologického hľadiska je územie Hornádu veľmi rôznorodé. V monitorovanej sieti správy SHMÚ rok 2004 je v celom povodí Hornádu do ktorého spadá hodnotené územie evidovaných 46 prameňov. Na území okresu Košice – okolie je evidovaných celkom 9 minerálnych prameňov (*www.sazp.sk*). V dotknutom širšom území sa pramene ani pramenné oblasti nevyskytujú.

Chránené oblasti určené pre odber pitnej vody

Podľa Vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., katastrálnym územím obce Budimír nepreteká žiaden vodohospodársky významný vodný tok ani vodárenský vodný tok. Najbližší vodohospodársky významný vodný tok a vodárenský vodný tok je rieka Torysa, ktorá je vodárenským vodným tokom v úseku 109,20 rkm až 123,60 rkm.

Katastrálne územie obce Budimír nie je súčasťou žiadneho vodohospodársky chráneného územia alebo pásma hygienickej ochrany vodného zdroja. Vodárenské nádrže sa v riešenom území ani v jeho okolí nenachádzajú (viď *Výskumný ústav vodného hospodárstva*).

Záujmové územie nie je súčasťou žiadneho vodohospodársky chráneného územia alebo pásma hygienickej ochrany vodného zdroja. V okolí hodnoteného územia sa nenachádzajú zdroje vody využívané pre hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Nie sú tu vytyčené a schválené ani ochranné pásma takýchto zdrojov.

Geotermálne vody

Podľa Vodného plánu Slovenska bolo v SR vymedzených 26 útvarov podzemných geotermálnych vôd (geotermálnych štruktúr). Tieto oblasti sú zároveň perspektívnymi geotermálnymi oblasťami.

Na územie okresu Košice-okolie zasahuje útvar geotermálnych vôd SK 300170 FK (karbonáty Košickej kotliny). V širšom okolí zámeru sa nachádzajú prieskumné územia geotermálnych vôd (Košice – Juh, Košická kotlina, Čížatice, Opiná).

Minerálne vody

Zákon NR SR č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozlišuje minerálnu vodu na: minerálnu vodu, prírodnú liečivú vodu, prírodný liečivý zdroj, prírodnú minerálnu vodu a prírodný minerálny zdroj.

Zdroje minerálnych vôd sa na dotknutom území neevidujú.

Zoznam minerálnych prameňov okresu Košice-okolie

Názov	Register	Lokalita	Typ
Prameň v záhrade	KE - 2	Herľany	studňa
Prameň Kysuca	KE - 3	Herľany	studňa
Gejzír	KE - 4	Herľany	vt
Studňa Juraja Gajdoša	KE - 5	Tepličany	studňa
Slaný vt	KE - 8	Buzica	vt
Nový prameň	KE - 9	Herľany	prameň

Tab. 3.1.6.3 Zoznam minerálnych prameňov okresu Košice-okolie (zdroj: MŽP SR, 2015)

Banské vody

Banské vody predstavujú antropogénno-geogénne ovplyvnené podzemné vody. Banskými vodami v zmysle zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) sú všetky podzemné, povrchové a zrážkové vody, ktoré vnikli do hlbinných alebo povrchových banských priestorov bez ohľadu na to, či sa tak stalo priesakom alebo gravitáciou z nadložia, podložia alebo boku alebo jednoduchým vtekaním zrážkovej vody, a to až do ich spojenia s inými stálymi povrchovými alebo podzemnými vodami.

V dotknutom území sa banské vody neevídujú.

3.1.7. Fauna a flóra

FLÓRA

Z hľadiska fytogeografického členenia (*Kolény, Barka, 2002, In Atlas krajiny SR*) patrí celé územie Slovenska do eurosibírskej podoblasti fytogeografickej ríše Holarctis, tvorenej jedinou, holarktickou oblasťou. Na našom území sa stretávajú dve provincie eurosibírskej podoblasti, z ktorých dominuje provincia stredoeurópska.

Podľa fytogeografického členenia (*Futák, 1980, Atlas SSR, SAV, Slovenský úrad geodézie a kartografie, Bratislava 1980*) severnú a východnú časť okresu Košice-okolie radíme do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale) obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum) s okresmi Slovenské rudohorie, Stredné Pohornádie a Slanské vrchy. Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia (*Plesník, 2002*) radíme severozápadnú časť územia do bukovej zóny s kryštalicko-druhohornou oblasťou a okresom Volovské vrchy. Centrálna časť spadá do horskej dubovej zóny, kryštalicko-druhohornej oblasti s okresom Košická kotlina, Čierna hora, Bodvianska pahorkatina a východná do horskej dubovej zóny, sopečnej oblasti s okresom Slanské vrchy.

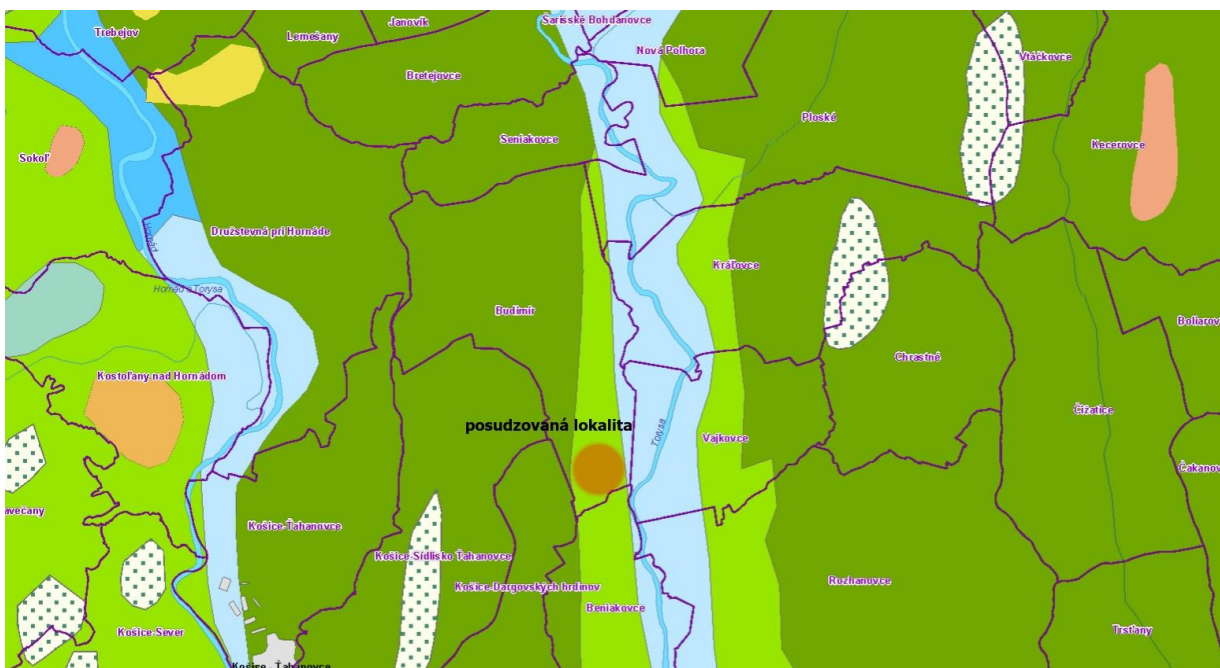
Fytogeograficko-vegetačné členenie posudzovanej lokality:

Zóna	dubová
Podzóna	horská
Oblasť	kryštalicko-druhohorná
Okres	Košická kotlina
Podokres	torýský

Potenciálna prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná (potenciálna) prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek. Charakteristiku rekonštruovanej prirodzenej vegetácie uvádzame podľa Geobotanickej mapy ČSSR (*Michalko a kol., 1986, Geobotanická mapa ČSSR, SAV, Bratislava*). Pôvodná vegetácia vplyvom ľudskej činnosti bola pozmenená na lúčne biotopy, trvalé trávne porasty, pasienky, obrábané polia a zastavané plochy. Lesy sa zachovali veľmi narušené v polohe fragmentov.

Potenciálna prirodzená vegetácia v posudzovanej lokalite vzhľadom na blízkosť vodného toku Torysa spadá pod nížinné hygrofilné dubovo-hrabové lesy. Západne, v dotyku lokality, kde je les, sú karpatské dubovo-hrabové lesy. Východne od lokality, v povodí Torysy, majú potenciál jaseňovo-brestovo-dubové lesy (tvrdé lužné lesy).

Obr. č. 3.2: Potenciálna prirodzená vegetácia v posudzovanom území a jeho širšom okolí
- Atlas krajiny Slovenskej republiky (<https://app.sazp.sk/atlassr/>)

Pôdny vegetačný kryt hodnoteného územia tvorili tieto vegetačné jednotky:

- ❖ Dubovo-hrabové lesy panónske (Cr - *Quercus robur*-*Carpinenion betuli*)
- ❖ Dubovo-hrabové lesy karpatské (C - *Carici pilosae*-*Carpinenion betuli*)
- ❖ Lužné lesy nížinné (U - *Ulmenion*)

Dubovo-hrabové lesy panónske sa nachádzali na sprašových pahorkatinách a kotlinách. Ich vznik bol podmienený piesočnými a štrkovými terasami, sprašovými hlinami a náplavovými kužeľmi. Stromové poschodie tvorí dominantný dub letný (*Quercus robur*), javor poľný (*Acer campestre*), javor mliečny (*Acer platanoides*), javor tatársky (*Acer tataricum*), ďalej sú bežné bresty (*Ulmus* sp.), lipa malolistá (*Tilia cordata*), hrab (*Carpinus betulus*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*).

Dubovo-hrabové lesy karpatské boli lesné porasty, vyskytujúce sa prevažne na alkalických, hlbokých pôdach, väčšinou typu hnedých pôd, menej na rendzinách, ilimerizovaných pôdach, hnedozemiach a čierniciach na rôznorodom geologickom podloží. V stromovom poschodí prevládajú dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), často sú zastúpené: javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*).

Lužné lesy nížinné boli vytvorené v aluviálnych naplaveninách pozdĺž toku Torcya. Ide prevažne o jaseňovo-brestové a dubovo-brestové lesy. Na ich vývoj a štruktúru má rozhodujúci vplyv vodný režim, v spojení s pôdnymi vlastnosťami. Zo stromov bývajú zastúpené: jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*) a dreviny mäkkých lužných lesov, najmä topol biely (*Populus alba*), topol čierny (*Populus nigra*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) a viaceré druhy vrb.

Reálna vegetácia

Územie okresu Košice-okolie je po floristickej stránke pestré a veľmi zaujímavé. Vyznačuje sa zastúpením rôznych typov rastlinných spoločenstiev s vysokou druhovou diverzitou. Táto pestrosť je podmienená geografickou polohou i rozdielnou a pestrou geologickou stavbou Slovenského krasu, Volovských vrchov, Čiernej hory, Bodvianskej pahorkatiny a Slanských vrchov, ktoré zasahujú do územia. Stretávajú sa tu rastlinné druhy rôzneho pôvodu, druhy rôznych typov rastlinných spoločenstiev, druhy s rôznymi nárokmi na abiotické prostredie. Väčšina územia okresu bola v minulosti pokrytá súvislými lesmi. Človek ale pozmenil značnú časť lesných porastov na ornú pôdu, lúky a pasienky.

Obec Budimír prišla v minulosti o podstatnú časť svojich lesov, ktoré boli pričlenené k Mestským lesom mesta Košice. V súčasnosti je lesná vegetácia na území obce minimálna, jedná sa o enklávy listnatého lesa - dubovo-hrabový les karpatský - so zastúpením drevín: dub, hrab, jaseň, breza a buk, v západnej časti katastra. Západnú hranicu katastra obce Budimír tvorí hranica lesoparku mesta Košice, ktorý je prevažne listnatý, s pestrým bylinným porastom. Vyskytuje sa tu aj smrek obyčajný, smrekovec a borovica. Najhodnotnejšou lokalitou tunajšieho lesa je pomerne rozľahlý háj zakrpanených briez a hustý čučoriedkový porast na vrchole kopca Viničná.

Nelesná drevinová vegetácia je zastúpená v katastri brehovými porastmi (vrby a jelše) miestnych potokov, ktoré v západnej časti katastra vytvárajú množstvo meandrov a výmoľov. V západnej časti katastra (lokalita Klokočová) sa nachádzajú rozľahlé podhorské lesné lúky s významným nelesnými – lúčnymi biotopmi. Na sever od cesty III. triedy, medzi touto cestou a alúviom „Budimírskeho“ potoka sa zas nachádzajú nížinné kosné lúky.

Katastrálne územie obce je charakterizované zmenenou pôvodného vegetačného krytu, v dôsledku dlhodobého využívania územia človekom, kde podstatná časť zalesneného územia bola premenená na poľnohospodársku pôdu a menšia časť bola využitá na zástavbu.

Posudzovaná lokalita navrhovanej činnosti je v súčasnosti vedená s krajinnou pokrývkou ako orná pôda.

Charakteristika biotopov a ich významnosti

Každý biotop má rastlinnú a živočíšnu zložku. Vzhľadom na menšiu zložitosť a možnosť jednoznačnejšieho stanovenia hraníc sa biotopy ohraničujú pomocou vegetácie, sú charakterizované vegetáciou a jej stanovišťom.

Na širšom hodnotenom území sa vyskytujú tieto typy zoocenóz:

- zoocenózy lužných lesov,
- zoocenózy lúk a pasienkov,
- zoocenózy obrábaných plôch,
- zoocenózy mokradí,
- zoocenózy urbanizovanej krajiny,
- zoocenózy brehových porastov a líniovej zelene.

Chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy

Zaradenie biotopov v širšom posudzovanom území podľa Katalógu biotopov Slovenska je nasledovné:

Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (prioritný biotop európskeho významu) - vrbovo topoľové porasty v najnižších miestach údolných nív väčších riek. Hlavným ekologickým faktorom sú pravidelné záplavy povrchovou vodou. Porasty nie sú úplne zapojené, sú spravidla viacposchodové. Krovinaté poschodie je druhovo chudobné, prevládajú v ňom zmladené jedince stromov.

Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (biotop európskeho významu) - dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (tvrdý južný les) na vyšších relatívne suchších stanovištiach údolnej nivy. Krovinaté poschodie je dobre vyvinuté a druhovo bohaté, v bylinnej vrstve sú prítomné nitrofilné, mezofilné a hydrofilné druhy a výrazným jarným aspektom.

Ls2.2 Dubovo-hrabové lesy panónske a karpatské (prioritný biotop európskeho významu) - lesy s dominantným dubom letným. Vyskytujú sa na terasách pokrytých sprašovými hlinami, vo vyšších častiach alúvií (náplavové kužele), na svahoch sú rozšírené zmiešané porasty duba zimného a duba letného s hojným hrabom. Pôdy oboch typov sú hlbšie, s dostatkom živín.

Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (biotop európskeho významu) - biotop predstavuje hnojené, jedno- až dvoj-kosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv a bylín. Ekologické spektrum výskytu týchto lúk je pomerne široké. Vyskytujú sa od vlhkých stanovišť až po suchšie stanovišťa v teplejších oblastiach, s čím je spojená ich pomerne veľká variabilita. Ich zloženie sa mení podľa ekologickej charakteristiky stanovišťa a spôsobu obhospodarovania. Sú druhovo bohaté, zastúpené sú v nich napr. ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*) a i.

Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek - vysokobylinné spoločenstvá na brehoch vodných tokov. Fyziognomicky sú veľmi nejednotné, obvykle viacvrstvé s optimom výskytu na brehoch riek v nížine. Narušovanie stanovišť, líniový charakter porastov a vysoký vplyv ľudských sídiel a komunikácií, ktoré sú lokalizované na brehoch vodných tokov, spôsobujú čiastočné alebo úplné nahradenie týchto spoločenstiev monodominantnými porastami poriečnych neofytov.

Ruderálne biotopy

- *X1 Rúbaniská s prevahou bylín a tráv*
- *X2 Rúbaniská s prevahou drevín*
- *X3 Nitrofilná ruderálna vegetácia mimo sídiel*
- *X5 Úhory a extenzívne obhospodarované polia*
- *X7 Intenzívne obhospodarované polia*
- *X8 Porasty invázných neofytov s *Fallopia japonica*, *Solidago gigantea*, *Stenactis annua* a i.*
- *X9 Porasty nepôvodných drevín*

Ruderálne biotopy sú podmienené aktivitami človeka v riešenom území, či je to lesohospodárska činnosť v prípade X1 a X2, charakter, spôsob a intenzita obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny v prípade X3, X5 a X7, alebo nedostatočná preventívna činnosť voči inváznym druhom v prípade X8. V prípade X9 ide o zámernú činnosť prevažne so zámerom zlepšenia krajnotvorby v minulých obdobiach, zvýšenia podielu krajinnej zelene. Výskyt ruderálnych biotopov je na území okresu Košice - okolie celoplošný, v enklávach.

Lesné biotopy ohrozujú: manažment lesa, poľovníctvo, abiotické (pomalé) prírodné procesy, druhové invázie, dopravné siete, znečistenie pôdy a pevný odpad, iné ľudské vplyvy, prírodné katastrofy, úžitkové vedenia, zmeny abiotických podmienok, medzidruhové kompetičné vzťahy.

Lužné lesy ohrozujú: výrubu brehových porastov z rôznych dôvodov (údržba vodných tokov, líniové stavby a i.), znečistenie pôdy a pevný odpad, dopravné siete, manažment lesa, iné človekom vyvolané zmeny v hydrologických podmienkach, iné ľudské aktivity, druhové invázie, zmeny abiotických podmienok, záplavy.

FAUNA

Zoogeografické členenie: terestrický biocyklus

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibírskej, provincie stepi, listnatých lesov a stredo európskych pohorí.

Severnú a východnú časť územia okresu Košice-okolie radíme k provincií listnatých lesov podkarpatského úseku a južnú časť k provincií stepí panónskeho úseku (*Jedlička, Kalivodová, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky*). Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí hodnotené územie pod podkarpatský úsek, provincie listnatých lesov (*Atlas SR*).

Zoogeografické členenie: limnický biocyklus

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Väčšina územia SR patrí do severopontického úseku pontokaspickej provincie. Jej vody odvádza Dunaj do Čierneho mora. V rámci tohto úseku možno rozlíšiť tri okresy: hornovážsky, podunajský a potiský. Iba malá časť územia Slovenska zasahuje do západného úseku atlantobaltickej provincie a jej vody, odvádzané Popradom a Dunajcom, patria do umoria Baltického mora.

Riešené územie spadá do Pontokaspickej provincie, potiského okresu slanskej a latorickej časti (*Hensel, Krno, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky*).

Fauna riešenej lokality

Výskyt pôvodných živočíšnych spoločenstiev je výrazne ovplyvnený antropogénnou činnosťou v dotknutom území. Pôvodná fauna sa zachovala len fragmentárne, pričom na územie preniká mnoho druhov zo sekundárnych centier šírenia. Vzhľadom na pomer využívania pôdy v katastri obce, je fauna zastúpená prevažne druhmi viazanými na biotopy voľnej oráčinovej a oráčinovo-lesnej krajiny a na biotopy ľudských sídiel.

Vzhľadom na veľmi nízku lesnatosť katastra je zastúpenie druhov viazaných na biotopy lesov a krovín v krajine minimálne. V posudzovanom území sa tak vyskytujú typickí zástupcovia fauny polí a lúk: jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), bažant poľovný (*Phasianus colchicus*). Z cicavcov: zajac poľný (*Lepus europaeus*), ryšavka myšovitá (*Apodemus microps*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*).

Na vodné toky sa viažu druhy typické pre vodné spoločenstvá. Širším posudzovaným územím prechádzajú významné migračné trasy vtáctva, predovšetkým údolím rieky Torisy (hydrický biokoridor regionálneho významu).

Zoocenóza ľudských sídiel je odrazom intenzívneho pôsobenia človeka v krajine, pri ktorom došlo k zmene jeho pôvodnej štruktúry. Reprezentovaná je tu spoločenstvami antropogénneho charakteru, ktoré predstavujú druhy viazané na technické zariadenia a stavby v uvedenom priestore. Charakteristickými druhmi sú adaptabilné a všeobecne rozšírené druhy migrujúce územím a využívajúce uvedené prvky ako náhradné stanovišťa. V zastavanom území obce po celý rok žije drozd čierny, hrdlička záhradná, vrabec domový, vrabec poľný a iné. Z hlodavcov je to myš domová, potkan obyčajný a iné.

Na dotknutom území katastra obce nebol sledovaný, alebo zaznamenaný trvalý výskyt chránených, vzácných a ohrozených druhov živočíchov.

3.1.8. Chránené územia

Osobitne chránené časti prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Zákon vyčleňuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Pre územnú ochranu sa ustanovuje 5 stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom zväčšuje, pričom územná ochrana sa vzťahuje na celé územie SR. Na území okresu Košice - okolie sa nachádza 31 "maloplošných" chránených území a jedno "veľkoplošné" chránené územie.

Žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územie nezasahuje do katastrálneho územia obce Budimír, ani v širšom okolí riešenej lokality.

Veľkoplošné chránené územia

Národný park (NP) Slovenský kras (Zóna C – III stupeň ochrany)

Veľkoplošným chráneným územím na území okresu Košice-okolie je Národný park Slovenský kras. Národný park zasahuje v okrese Košice – okolie do k. ú. deviatich obcí (Debrad', Turňa nad Bodvou, Zádiel, Háj, Hačava, Medzev, Dvorníky-Včeláre, Drienovec a Jasov). Jeho výmera je 34 611,08 ha, výmera ochranného pásma je 11 741,57 ha (2. stupeň ochrany). Súčasťou národného parku je aj 10 národných prírodných rezervácií o výmere 1 199,13 ha, 6 prírodných rezervácií o výmere 188,73 ha a 16 národných prírodných pamiatok (jaskyne).

V Slovenskom krase je známych vyše 1300 jaskýň a priepastí. Jaskyne Slovenského krasu a príľahlého Aggtelekského krasu v Maďarsku sú zapísané do zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Jaskyňa Domica sa zaradila do Zoznamu mokradí medzinárodného významu Ramsarskej konvencie ako reprezentatívny, zriedkavý a jedinečný príklad prírodného typu podzemnej mokrade v rámci celej Európy s veľkým hydrologickým významom s výskytom podzemných krasových vôd.

Maloplošné chránené územia

V okrese Košice – okolie sa nachádza celkom 31 maloplošných chránených území so stupňom ochrany (IV-V):

Chránený areál (CHA):

Perínske rybníky (IV), Nižnočajská pieskovňa (IV)

Národná prírodná pamiatka (NPP):

Jasovská jaskyňa, Kunia priepasť, Drienovská jaskyňa, Skalístý potok, Herlianský gejzír (V)

Národná prírodná rezervácia (NPR):

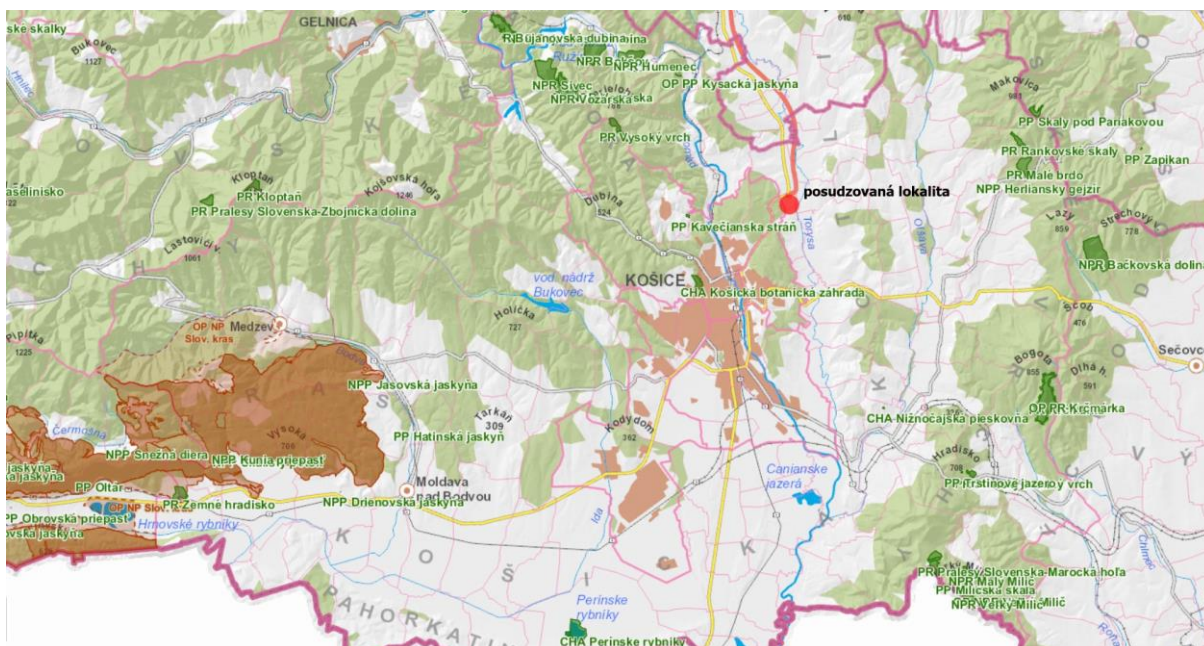
Jasovské dubiny (V), Turniansky hradný vrch (), Bujanovská dubina (), Humunec (V), Malý Milič (V), Sivec (V), Veľký Milič (V), Vozárska (V), Bokšov (V), Havrania skala (V), Zádielska tiesňava

Prírodná pamiatka (PP):

Miličská skala (V), Trstinové jazero (IV), Hatinská jaskyňa

Prírodná rezervácia (PR):

Zemné hradisko (IV), Kloptaň (V), Palanta (V), Krčmárka (IV), Malé Brdo (V), Malá Izra (V), Marocká hoľa (IV), Rankovské skaly (V), Slanský hradný vrch (IV), Vysoký vrch (V)

Obr. č. 3.1.8.1: Mapa chránených území v širšom posudzovanom území (Mapový portál ŠOP SR, 2020)

Súvislá európska sústava chránených území Natura 2000

Natura 2000 je európska sústava chránených území, ktorú členské štáty Európskej únie vyhlasujú pre zachovanie najcennejších a ohrozených druhov a biotopov Európy. Pozostáva z *chránených vtáčích území* vymedzených podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva a z *území európskeho významu* vymedzených podľa smernice o ochrane biotopov.

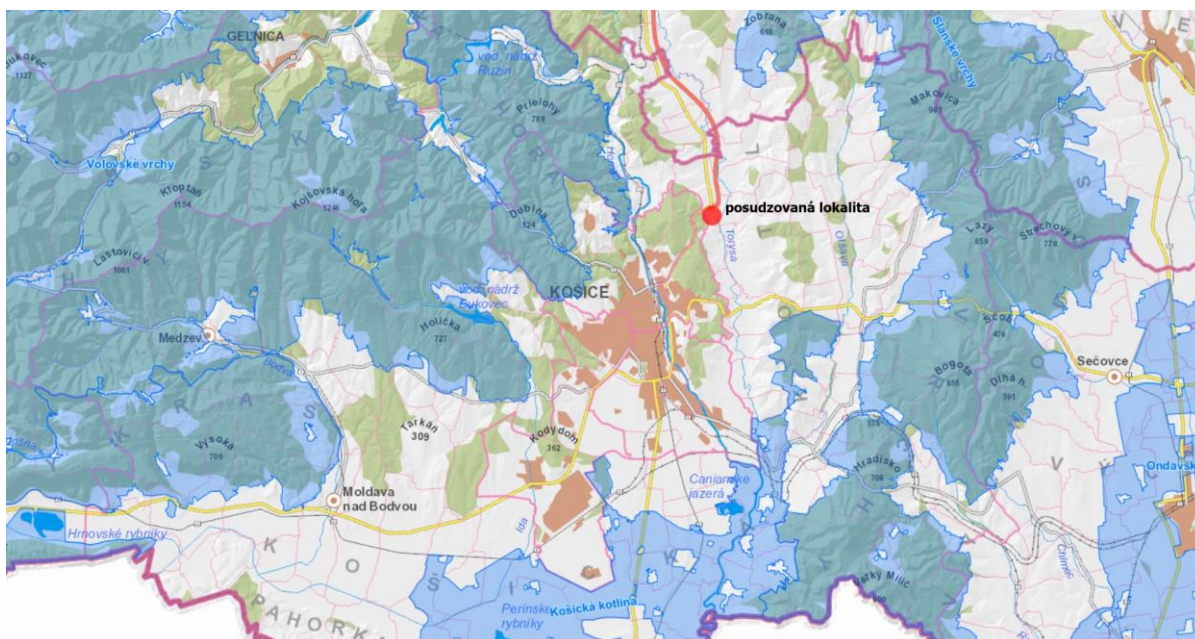
Územia európskeho významu sú spoločne s chránenými vtáčimi územiami súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000. Spolu tvoria 29,8 % výmery Slovenska. Sú vymedzené podľa § 27 zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a platí v nich druhý až piaty stupeň ochrany podľa § 13 až § 16 tohto zákona.

Podľa RÚSES Košice-okolie z r.2019 na území okresu Košice-okolie je lokalizovaných 15 území európskeho významu a 4 chránené vtáčie územia.

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)

Najbližšie k hodnotenému územiu, približne 4,8 km západne, sa nachádza východná hranica SKCHVU036 Volovské vrchy. Severovýchodne až východne sa tiahne západná hranica SKCHVU025 Slanské vrchy: cca 8,4km severovýchodne (smerom kopec Zobraná) a 11,7km východne (smer kopec Makovica). Približne 7,6km na juhovýchod je severná hranica SKCHVU009 – Košická kotlina.

Lokalita navrhovanej činnosti sa nedotýka žiadneho z chránených vtáčích území.

Obr. č. 3.1.8.2: Mapa chránených vtáčích území v širšom posudzovanom území (Mapový portál ŠOP SR, 2021)

SKCHVU036 - Volovské vrchy s celkovou výmerou 121 851,49 ha je v okrese Košice – okolie zastúpené rozlohou 35 611,5 ha. Chránené vtáčie územie je vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho (*Ciconia nigra*), ďatľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), ďatľa čierneho (*Dryocopus martius*), ďatľa prostredného (*Dendrocopos medius*), ďatľa trojprstého (*Picoides tridactylus*), hrdličky poľnej (*Streptopelia turtur*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), krutihlava hnedého (*Jynx torquilla*), kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), muchárika bielokrkého (*Ficedula albicollis*), muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*), muchára sivého (*Muscicapa striata*), orla krikľavého (*Aquila pomarina*), orla skalného (*Aquila chrysaetos*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), rybárika riečného (*Alcedo atthis*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), tetraova hlucháňa (*Tetrao urogallus*), tetraova hoľniaka (*Tetrao tetrix*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), výra skalného (*Bubo bubo*) a žlny sivej (*Picus canus*).

SKCHVU009 – Košická kotlina s výmerou 18.338,44 ha je situované v katastrálnych územiach obcí v okrese Košice – okolie. Účelom vyhlásenia CHVÚ je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu sokola rároha (*Falco cherrug*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), ďatľa hnedkavého (*Dendrocopos syriacus*), bociana bieleho (*Ciconia ciconia*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), orla kráľovského (*Aquila heliaca*). Sokol rároh je zároveň kritériovým druhom pre CHVÚ. Košická kotlina je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie sokola rároha a pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov sova dlhochvostá, ďateľ hnedkavý, bocian biely, prepelica poľná.

SKCHVU025 – Slanské vrchy s výmerou 60 247,42 ha je v okrese Košice – okolie zastúpené rozlohou 22 014 ha. Chránené vtáčie územie je vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov: orla kráľovského (*Aquila heliaca*), výra skalného (*Bubo bubo*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), orla krikľavého (*Aquila pomarina*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), ďatľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), ďatľa prostredného (*Dendrocopos medius*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*), muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*), muchárika bielokrkého (*Ficedula albicollis*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), orla skalného (*Aquila chrysaetos*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*), škovránka stromového (*Lullula arborea*), jariabka hôrneho (*Tetrastes*

bonasia), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), žltochvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*), krutihlava hnedého (*Jynx torquilla*), muchára sivého (*Muscicapa striata*), hrdličky poľnej (*Streptopelia turtur*), prhlaviara čiernohlavého (*Saxicola rubicola*), chriašteľa poľného (*Crex crex*), žlny sivej (*Picus canus*) a d'atľa čierneho (*Dryocopus martius*).

Územia európskeho významu (ÚEV)

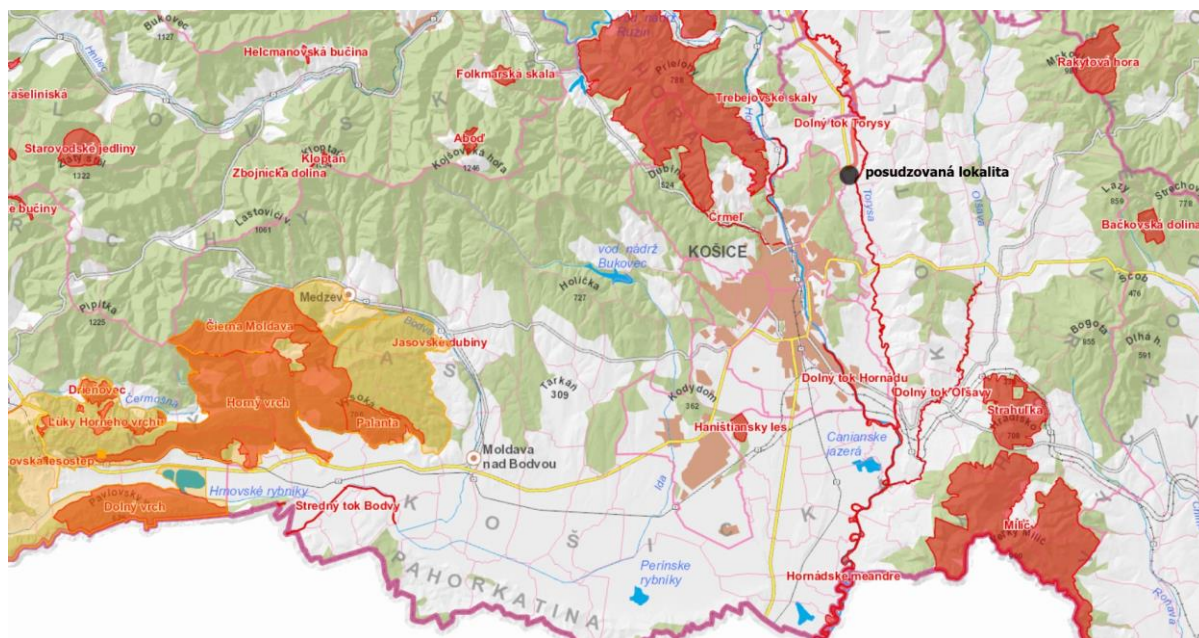
Predmetom ochrany v územiach európskeho významu sú biotopy a druhy fauny.

Podľa RÚSES Košice-okolie z r.2019, kde je aktualizácia národného zoznamu ÚEV z r.2017 v okrese Košice – okolie sa nachádzajú nasledovné územia európskeho významu:

SKUEV0326 Strahuľka (výmera 1170,004 ha, stupeň ochrany 2., 3. a 4), SKUEV0327 Milič (výmera 5113,02 ha, stupeň ochrany 2.-5.), SKUEV0328 Stredné Pohornádie (výmera 7092,96 ha, stupeň ochrany 2.-5.), SKUEV0348 Čierna Moldava (výmera 1894,776 ha, stupeň ochrany 2.), SKUEV0349 Jasovské dubiny (výmera 35,631 ha, stupeň ochrany 5.), SKUEV0356 Horný vrch (výmera 6027,69 ha, stupeň ochrany 2.-5.) a SKUEV0737 Palanta (výmera 758,626 ha, stupeň ochrany 3. a 5.), SKUEV0917 Dlhý vrch (výmera 4,583 ha, stupeň ochrany 2.), SKUEV0919 Kloptaň (výmera 26,27 ha, stupeň ochrany 5.), SKUEV0935 Haništiansky les (výmera 119,853, stupeň ochrany 2.), SKUEV0938 Rakytová hora (výmera 861,201 ha, stupeň ochrany 2. a 5.), SKUEV0940 Hornádske lúky (výmera 66,508 ha, stupeň ochrany 2.), SKUEV0941 Trebejovské skaly (výmera 47,247 ha, stupeň ochrany 4.), SKUEV0944 Hornádske meandre (výmera 198,333 ha, stupeň ochrany 2.), SKUEV0954 Stredný tok Bodvy (výmera 51,27 ha, stupeň ochrany 2.).

Podľa aktuálnej mapy (Mapový portál ŠOP SR) a Ministerstva životného prostredia SR pribudli do evidencie ďalšie ÚEV:

SKUEV4011 Črmeľ (výmera 8,25 ha), SKUEV4007 Dolný tok Torisy (výmera 258,07 ha), SKUEV4010 Dolný tok Hornádu (výmera 155,98 ha), SKUEV4009 Dolný tok Oľšavy (výmera 44,15 ha).

Obr. č. 3.1.8.3: Územia európskeho významu a UNESCO v posudzovanom území (Mapový portál ŠOP SR, 2020)

Do katastrálneho územia obce Budimír nezasahuje žiadne z vyššie uvedených území európskeho významu, v tesnej blízkosti (juhovýchodný cíp katastra) je SKUEV4007 Dolný tok Torisy.

Najbližšie k posudzovanej lokalite je SKUEV4007 Dolný tok Torisy vo vzdialenosti cca 220m. ÚEV sa nachádza na katastrálnych územiach obcí: Beniakovce, Bretejovce, Byster, Drienov,

Drienovská Nová Ves, Haniska, Hrašovík, Chabžany, Janovík, Kendice, Košická Polianka, Kráľovce, Lemešany, Močarmany, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Nižný Olčvár, Obišovce, Petrovany, Ploské, Rozhanovce, Seniakovce, Šarišské Bohdanovce, Vajkovce, Vyšná Hutka, Vyšný Olčvár, Zdoňa. SKUEV4007 Dolný tok Torysy vzniklo na základe Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu. Biotop, ktorý je predmetom ochrany - 91E0 - Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: *Barbus carpathicus*, *Cobitis taenia*, *Romanogobio kesslerii*, *Romanogobio uranoscopus*, *Sabanejewia balcanica*.

Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je územím medzinárodného významu lokalita, na ktorú sa vzťahujú záväzky vyplývajúce z medzinárodných programov, dohôd alebo dohovorov, ku ktorým Slovenska republika pristúpila. Územia medzinárodného významu tvoria biosférické rezervácie, mokrade medzinárodného významu, lokality svetového prírodného dedičstva a iné medzinárodné významné územia evidované v zoznamoch, ktoré vedú výbory alebo sekretariáty príslušných medzinárodných programov, dohovorov alebo organizácií.

Medzivládny program Človek a biosféra

Medzivládny program Človek a biosféra (Man and the Biosphere - MAB) bol vyhlásený v roku 1971 ako nástupný program Medzinárodného biologického programu. Za biosférické rezervácie na Slovensku boli k novembu 2014 uznané 4 lokality: Slovenský kras (1977), Poľana (1990), Východné Karpaty (1998) a Vysoké Tatry (1992).

Na územie okresu Košice - okolie zasahuje jedna biosférická rezervácia Slovenský kras, od posudzovanej lokality je vzdialená cca 26km.

Biosférická rezervácia Slovenský kras

Územie biosférickej rezervácie je diverzifikovaná na zóny s cieľom uplatňovať diferencovanú ochranu, na základe priestorového rozčlenenia územia, so zohľadnením rôznorodého stavu prírodných ekosystémov a rôznej intenzity ekonomických a spoločenských aktivít.

Jadrová zóna - sú to najzachovalejšie časti územia Slovenského krasu, kde sú sústredené prírodné hodnoty najvyššieho významu. Predstavujú ju prírodné rezervácie a iné osobitne cenné ekosystémy územia. Sú to vo väčšine lesné pozemky.

- výmera 8 857 ha (24 % z celkovej výmery BR)
- nadmorská výška 400 – 850 m
- zmiešané dubové a bukové lesy a trvalé trávne porasty krasových planín
- prípustná len ochrana a monitoring

Nárazníková zóna - je ochrannou zónou, ktorá eliminuje negatívne vplyvy okolitého územia na centrálnu zónu. Zahrňuje xerothermné lesné a nelesné spoločenstvá. Značná časť zóny spadá do chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd a PHO vodných zdrojov. Prevládajú lesy hospodárske nad lesmi ochrannými. Zastúpené sú zmiešané listnaté lesy, umelé ihličnaté porasty a trvalé trávne porasty.

- výmera 23 395 ha (65 % z celkovej výmery BR)
- nadmorská výška 300 – 700 m
- xerothermné lesné a nelesné spoločenstvá
- prípustný výskum, vzdelávanie a turistika

Prechodná (rozvojová) zóna - jej poslaním je dostatočne zachytávať a tlmiť všetky vonkajšie rušivé vplyvy, ohrozujúce vlastné územie a jeho centrálnu zónu. Ochranné podmienky sú voľnejšie a cieľom je, aby pri hospodárení nedochádzalo k znečisťovaniu a znehodnocovaniu prostredia, najmä ovzdušia, vody a pôdy.

- výmera 38 334 ha a 3 914 ha (11 %) plochy BR, spolu 42 248 ha
- nadmorská výška 190 – 600 m
- zmiešané listnaté a ihličnaté lesy, trvalé trávne porasty a orná pôda
- zabezpečenie trvalo udržateľného života

Dohovor o mokradiach, majúcih medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (známy aj ako Ramsarský dohovor)

Ramsarské lokality sú mokrade medzinárodného významu. Na Slovensku je 14 mokraďových lokalít zapísaných v Zozname mokradí medzinárodného významu. Vodné a mokraďové spoločenstvá patria medzi najohrozenejšie typy ekosystémov. Na Slovensku sú mokrade rozčlenené do 5 kategórií (Slobodník, Kadlečík, 2000):

- lokality zapísané v Zozname mokradí medzinárodného významu
- ostatné medzinárodné významné mokrade, spĺňajúce kritéria Ramsarského dohovoru, ale zatiaľ nezapísané do svetového Zoznamu mokradí medzinárodného významu
- mokrade národného významu (N)
- mokrade regionálneho (okresného) významu (R)
- mokrade lokálneho (miestneho) významu (L)

V okrese Košice - okolie sa nachádza 34 mokradí, zväčša lokálneho významu. V okrese je evidovaných 8 regionálne významných mokradí a 25 lokálne významných mokradí, z ktorých žiadne sa nenachádza na katastrálnom území obce Budimír, ani v jeho širšom okolí.

Jedinou medzinárodne významnou mokraďou v okrese Košice – okolie sú *Chymské rybníky* (v k.ú. Perín – Chym) a jedinou národne významnou mokraďou okresu je *Štrkovisko pri Kechneci*. Lokality sa nachádzajú v južnej časti okresu (ŠOP SR).

Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva

Na základe dohovoru bol vytvorený Zoznam svetového dedičstva UNESCO. Cieľom dohovoru je ochrana a zachovanie svetového kultúrneho a prírodného dedičstva budúcim generáciám.

Na zasadnutí Výboru svetového dedičstva v r. 1995 v Berlíne boli jaskyne Slovenského krasu a príľahlého Aggtelekského krasu v Maďarsku zapísané do zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

Slovenský a Aggtelekský kras je súvislým krasovým územím na území Slovenskej republiky a Maďarskej republiky, ktoré predstavuje typický stredoeurópsky planinový kras mierneho klimatického pásma, takmer so všetkými povrchovými a podzemnými krasovými javmi (škrapy, závrtvy, úvaly, slepé a poloslepé doliny, kaňony, tiesňavy, okrajové polia, jaskyne, priepasti, ponory, vyvierajúčky).

Slovenský kras zasahuje svojou východnou časťou do západného územia okresu Košice - okolie a od posudzovanej lokality je vzdialený cca 26km.

Druhovú ochranu

Druhovú ochranu rastlín a živočíchov je zabezpečená zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacou vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 Z. z. a jej novelizovaná vyhláška č. 492/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane

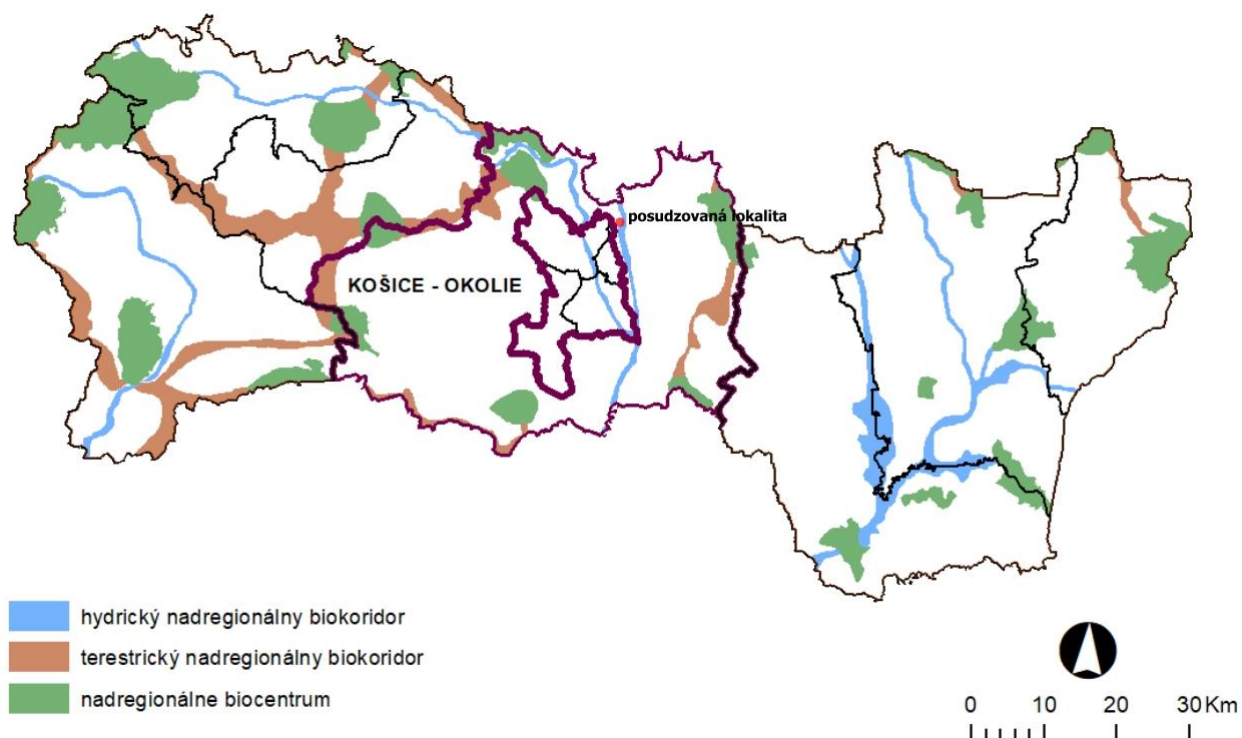
prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a zákonom č. 15/2005 Z. z o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Rastlinstvo sledovaného územia okresu Košice-okolie sa vyznačuje zastúpením rôznych typov rastlinných spoločenstiev, ktoré predstavujú vysokú druhovú diverzitu. Podľa zoznamu taxónov flóry na území okresu Košice okolie podľa kategórií ohrozenosti rastlín IUCN (2015) sa na území katastra obce Budimír, ani v okolí posudzovanej lokality sa sledované taxóny flóry nenachádzajú.

Chránené stromy

Chránené stromy sú stromy s osobitnou legislatívnou ochranou, rozptýlené v krajine na najrozmanitejších miestach, tam kde im prírodné podmienky a starostlivosť ľudských generácií umožnili rásť a dožiť sa súčasnosti. Sú súčasťou poľnohospodárskej krajiny, lesných komplexov ale aj ľudských sídiel, historických záhrad a parkov. Sú to buď jednotlivé exempláre, menej alebo viacpočetné skupiny ale aj rozsiahle stromoradia, náhodne rastúce alebo zámerne vysadené človekom (www.sopsr.sk). Ochranu drevín upravuje zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Podľa evidencie v rámci Katalógu chránených stromov sa na území okresu Košice – okolie nachádza 5 chránených stromov, z ktorých ani jeden v k.ú. Budimír.

Významné migračné koridory živočíchov

Obr. č. 3.1.8.4: Mapa biokoridorov a biocentier na území Košického kraja (RÚSES Košice okolie, 2019, ŠOP SR)

Významné migračné koridory v hodnotenom území sú sformované pozdĺž vodných tokov so sprievodnou trávnatou a krovinatou zeleňou, ktorá môže mať charakter kontinuálneho koridoru, ale väčšinou sú už tieto koridory prerušované. Migrácia rôznych menej pohyblivých živočíchov môže prebiehať aj pozdĺž ciest a ich trávnatých násypov.

Do okresu Košice – okolie zasahujú tieto biokoridory:

- nadregionálny hydrický biokoridor Hornád a Torysa (v smere sever – juh s vyústením do územia Maďarska)
- nadregionálny terestrický biokoridor prepájajúci NRBC Perínske rybníky s NRBC Hrhovské rybníky – Dolný vrch (južná časť okresu na hraniciach s Maďarskom)
- nadregionálny terestrický biokoridor v západnej a severozápadnej časti okresu, prepájajúci NRBC Zádielska dolina – Havrania skala – Turninský hradný vrch s NRBC Kloptáň, Sivec – Vozárska – Vysoký vrch a Humenec
- nadregionálny terestrický biokoridor vo východnej časti okresu prepájajúci NRBC Šimonka s NRBC Mošník a Veľký Milič

ZHODNOTENIE POSUDZOVANEJ LOKALITY

Na hodnotenom území a v jeho blízkom okolí platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Nenachádzajú sa tu žiadne vyhlásené ani navrhované veľkoplošné alebo maloplošné chránené územia. Riešené územie nie je súčasťou území európskeho významu Natura 2000. V riešenej lokalite, ani v jej blízkom okolí neboli zaznamenané žiadne hniezdiská významných druhov avifauny, ani výskyt chránených rastlinných druhov európskeho alebo národného významu.

Zhodnotenie výskytu chránených, vzácnych a ohrozených druhov živočíchov

Podľa príloh č. 4 a 5 Vyhlášky MŽP SR č. 492/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa počas prieskumu na posudzovanom území nezistil výskyt žiadneho z chránených druhov živočíchov. Ich výskyt však nemožno vylúčiť, napríklad počas migrácie, pri hľadaní potravy a podobne.

Zhodnotenie výskytu chránených, vzácnych a ohrozených druhov rastlín

Podľa príloh č. 4 a 5 Vyhlášky MŽP SR č. 492/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa počas prieskumu na posudzovanom území nezistil výskyt žiadneho z chránených druhov rastlín. Podľa Červeného zoznamu papraďorastov a semenných rastlín Slovenska, nebol v území zaevidovaný žiaden z ohrozených vyšších druhov rastlín. Vegetačný kryt v dotknutom území tvoria bežné, charakteristické a indikačné druhy zastúpených typov biotopov. Ochrana drevín zabezpečuje legislatívnu ochranu významným stromom a ich skupinám vrátane stromoradií, ktoré majú mimoriadny kultúrny, vedecký, ekologický prípadne krajínotvorný význam. V dotknutom území sa nevyskytujú chránené stromy.

3.2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, SCENÉRIA, OCHRANA A STABILITA

3.2.1. Štruktúra krajiny, krajinný obraz a scenéria

Súčasná krajinná štruktúra odráža aktuálny stav využitia krajiny v hodnotenom území. Predstavuje základný analytický materiál pre hodnotenie využitia prírodných zdrojov, nakoľko na jej základe môžeme identifikovať plochy hospodárskych aktivít, ktoré negatívne ovplyvňujú dané územie. Na základe zastúpenia a plošnej rozlohy jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry môžeme hodnotiť súčasný stav antropizácie územia (ľudského ovplyvnenia územia), či ide o územie prirodzené s vysokou krajinnno-ekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnno-ekologickou hodnotou.

Zastúpenie druhov pozemkov v okrese Košice okolie k 1. 1. 2019

Druh pozemku	Výmera (ha)	%
orná pôda	54 397	35,45
vinice	59	0,04
záhrady	2 742	1,79
ovocné sady	455	0,30
trvalé trávne porasty	17 312	11,28
lesné pozemky	65 604	42,75
vodné plochy	2 627	1,71
zastavané plochy	6 922	4,51
ostatné	3 341	2,18
Spolu	153 459	100,00

Tab.: 3.2.1: Zastúpenie druhov pozemkov v okrese Košice okolie

Zdroj: Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR podľa údajov katastra nehnuteľností k 1. 1. 2019, ÚGKK SR, Bratislava, 2018

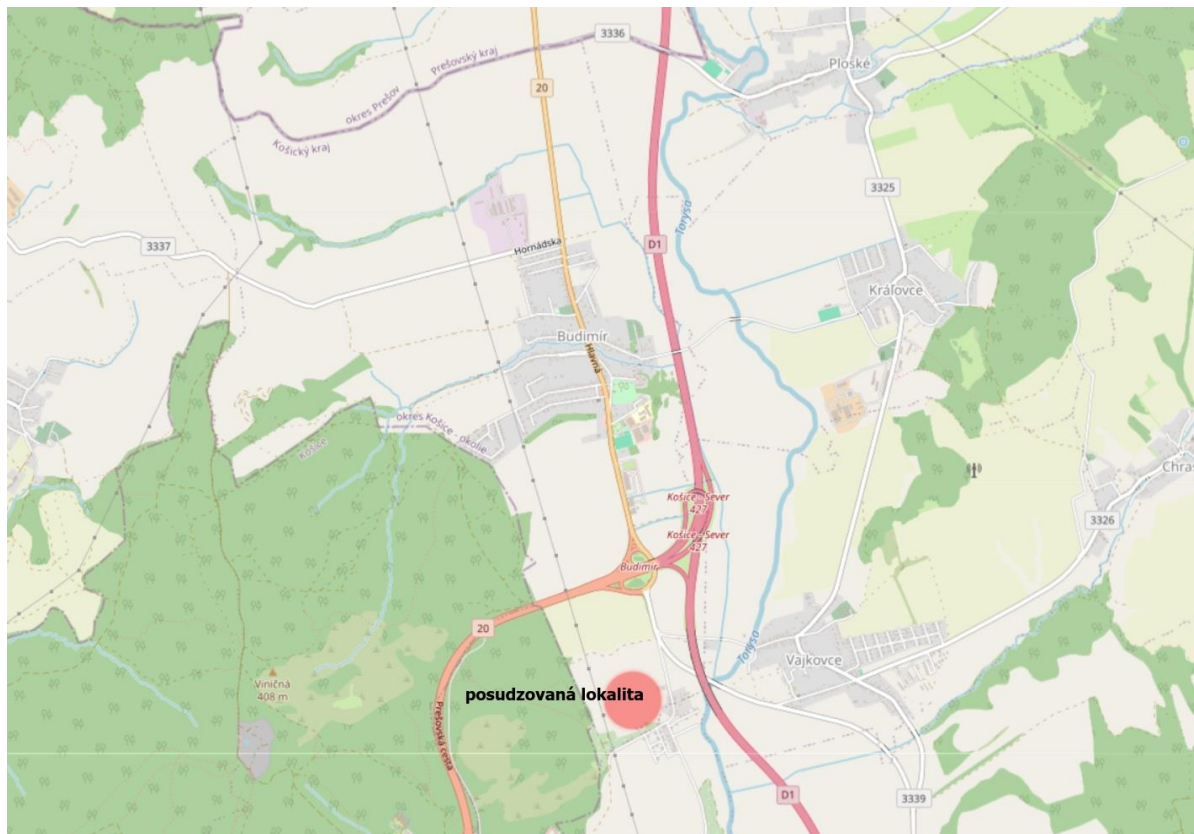
V dôsledku rozvoja hospodárskych aktivít sa prirodzené ekosystémy záujmového územia postupne menili na poľnohospodárske až umelé ekosystémy. Takto boli mnohé prirodzené reprezentatívne ekosystémy nielen pozmenené ale často aj zlikvidované, čoho príkladom je aj obec Budimír, kde z pôvodnej krajinnej štruktúry zostal iba úzky pás lesa a jedna lúka.

Prevládajúcim krajinným prvkom územia katastra obce Budimír je otvorená poľnohospodárska krajina. Absentuje tu prvok súvislej vzrastlej zelene, tvorí len vzdialenú kulisu. Krajinná štruktúra je tak nevyvážená a znižuje sa jej ekologický potenciál. Otvorenosť krajinného priestoru rovinatého charakteru spôsobuje rôznorodosť estetického vnímania prostredia. Na východnej expozícii dominujú technické líniové prvky. Zastavaná (obývaná) časť obce je v centrálnej časti katastra, severne od nej je hospodársky dvor, vybavenosť je v juhovýchodnej časti obce a priemysel je sústredený na juh od obce v blízkosti diaľničného privádzača.

Súčasnú krajinnú štruktúru katastra obce tvorí najmä poľnohospodárska pôda cca 85 %, z toho je orná pôda 70 %, trvalé trávne porasty 10 % a záhrady 5 %. Nepoľnohospodárske pôdy predstavujú plochu približne 15 %, z toho zastavané plochy 10 %, ostatné plochy 4 %, zvyšok tvoria lesy a vodné plochy. Chmeľnice, vinice ani ovocné sady sa v katastrálnom území nenachádzajú. Podľa klasifikácie ekologickej stability cca 95 % katastrálneho územia predstavuje priestor ekologicky nestabilný a 5 % priestor ekologicky stredne stabilný.

Prírodným líniovým prvkom katastrálneho územia obce je Vajkovský potok, ktorý sa tiahne severnou a východnou časťou, kde miestami tvorí i jeho hranicu. Zo západu na východ sa centrom obce tiahne Mlynský potok.

Technickými líniovými prvkami katastrálneho územia obce sú: Diaľnica D1 (E 50), cesta I. triedy I/20, v smere Košice – Prešov, cesty III. triedy č.: III/3336, III/3337 a III/3339, trasy elektrovodov (vzdušné vedenia VVN a VN) v severojužnom smere, významné produktovody vedené pod zemským povrchom (čo výrazne neovplyvní charakter súčasnej krajinej štruktúry, ale pôsobia ako limitujúci faktor pri umiestňovaní výstavieb).

Obr. č. 3.2.1.: Dopravná sieť v posudzovanom území (<https://www.openstreetmap.org/>)

Krajinnú scenériu v širšom okolí riešeného územia tvorí poľnohospodárska krajina využívaná prevažne na rastlinnú výrobu. Pozitívne prvky tvorí tradičná zástavba vidieckych sídiel zasadená do krajiny lemom extenzívnych záhrad a verejnou zeleňou v obci. Dominantným prvkom v krajine sú teda polia, ďalej zastavané územie obce, poľnohospodársky areál a prvky dopravnej a technickej infraštruktúry, najmä diaľnica.

Tvary drevnatej vegetácie sú prevažne v priamych líniiach, tvoriace sprievodnú zeleň dopravných línii, hranice pozemkov (funkcií), či ako sprievodná brehová vegetácia. Určujúce horizonty v diaľkových panorámach sú tvorené na východe hrebeňmi Slanských vrchov a na západe Volovských vrchov a Čiernej hory. Najbližšiu lesnú kulisu riešeného územia tvorí Košická hora, ktorá hraničí s územím katastra.

Čo sa týka umiestnenia a priestorového usporiadania navrhovanej činnosti, riešená lokalita je situovaná na južnom konci katastra, vzdialené od súčasného zastavaného územia obce Budimír, avšak v blízkosti jestvujúcej staršej i novej zástavby na hranici katastra s obcou Beniakovce. Navrhované hmoty objektov nebudú mať prvky vertikálnej alebo horizontálnej členitosti presahujúce štandardné hmoty zastavaných častí obce, výškové hladiny vplyvom navrhovanej činnosti sa budú meniť vzhľadom na pôvodný stav územia. Dôjde k zmene scenérie územia z pozície vnímania od cesty tým, že sa prepojí prerušovaná scenéria zastavaných a nezastavaných častí lokality.

3.2.2. *Ochrana a stabilita*

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Koeficient ekologickej stability hodnotí mieru stability krajinného systému (ekologickú stabilitu krajinej štruktúry) ako celku, prostredníctvom stupňa kultúrnej premeny (hemeróbie), v čom je vyjadrená aj miera antropického tlaku na krajinu. Hodnoty koeficientu ekologickej stability (KES) pre katastrálne územie Budimír podľa RÚSES okresu Košice – okolie je 1,43, čo predstavuje „nízku ekologickú stabilitu (ES)“ z 5-bodovej stupnice, kde 1,0 je veľmi nízka ES a 5,0 je veľmi vysoká ES.

Ekologická stabilita záujmového územia reprezentovaná poľnohospodárskou krajinou je nízka. Územie je v porovnaní s pôvodným stavom zmenené, zastúpenie pôvodných prvkov je minimálne. Agrocenózy predstavujú biotopy, ktorých ekologická stabilita a rovnováha je umelo udržiavaná sústavným dodávaním energie človekom.

Priemet regionálneho ÚSES

Spracovávaná kostra miestneho ÚSES Budimír sa odvíja od ÚSES-u okresu Košice – okolie (r.2019). Z prvkov R-ÚSES-u sa do riešeného územia premietli nasledovné:

RBk13 Šimonka - Mošník – Hradová – Čečatková

Kategória: Biokoridor regionálneho významu - terestrický

Stav: Prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k ZUJ (k.ú. obcí): Budimír, Bunetice, Družstevná pri Hornáde, Čížatice, Kecerovce, Kecerovský Lipovec, Kráľovce, Opiná, Sokol'

Charakteristika a trasa biokoridoru: RBk 12 predstavuje terestrický regionálny biokoridor, ktorý vedie severovýchodnou časťou okresu. Z východnej časti vedie od NRBk 1 (Šimonka – Mošník), ďalej cez RBc 1 (Verecina), RBc 2 (Dubina), RBc 3 (Suchá hora), NRBk 8 (Torysa), RBc 47 (Hrubý Les), RBc 45 (Sokol') a napája sa na RBc 46 (Hradová – Čečatková). Biokoridor prechádza do značnej miery poľnohospodárskou krajinou, sčasti, najmä v bezprostrednej blízkosti biocentier, je biokoridor tvorený lesnými porastmi. Vo východnej časti biokoridoru je poľnohospodárska krajina spestrená brehovou vegetáciou menších tokov a formáciami NDV. V úseku približne od obce Kecerovské Pekľany po obec Kráľovce využíva biokoridor sčasti menšie komplexy lesných porastov.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: V západnej časti do územia zasahujú SKCHVU036 - Volovské vrchy, SKUEV0941 - Trebejovské skaly a SKUEV0328 - Stredné Pohornádie a z východnej časti SKCHVU025 - Slanské vrchy. V strednej časti do územia zasahuje aj GL 25 (Kráľovce - sysľovisko).

Ohrozenia, konfliktné uzly: Najvýznamnejšími konfliktnými uzlami na trase biokoridoru je križovanie s rýchlostnou cestou D1 a cestou č. 20 v blízkosti obce Budimír, stret so železničnou traťou Kysak – Košice pri Družstevnej pri Hornáde s križovaním s viacerými cestami nižšej úrovne pozdĺž celej trasy biokoridoru.

Manažmentové opatrenia: Snaha o spestrenie a vhodný manažment územia tvoreného poľnohospodárskou pôdou – zachovanie a rozšírenie NDV na poľnohospodárskych pozemkoch, výsadba drevín pozdĺž poľných ciest. Zabrániť snahám o oplocovanie väčších plôch poľnohospodárskej pôdy. Na lesných pozemkoch preferovať šetrné spôsoby hospodárenia a sústredovania drevnej hmoty, zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: V rámci sústavy chránených území NATURA 2000 južná časť RBk13 Šimonka - Mošník – Hradová – Čečatková (mimo k.ú. obce Budimír) je súčasťou SKCHVU009 - Košická kotlina. Do územia biokoridoru zasahuje genofondová lokalita: GL25 (Kráľovce - sysľovisko).

Ohrozenia, konfliktné uzly: narušenie hydrologického režimu na území biokoridoru, nevhodné zásahy do brehových porastov, znečisťovanie toku, ťažba riečneho materiálu, zmeny ekologických procesov v rieke, úbytok brehových porastov, resp. pôvodných druhov drevín, zmenšovanie plochy aluviálnych lúčnych a močiarnych biotopov a zvyškov lužných lesov, cestné komunikácie existujúce aj vo výstavbe, mosty a nadchody ponad biokoridor

Manažmentové opatrenia: zabezpečiť kvalitný hydrologický režim na území biokoridoru, vylúčiť nevhodné zásahy do brehových porastov, zosúladiť poľnohospodársku činnosť na území biokoridoru so záujmami ochrany prírody a krajiny, zamedziť znečisťovaniu toku a ťažbe riečneho materiálu, zachovať aluviálne lúky (vhodný manažment), zabezpečiť doplnenie brehových porastov pôvodnými druhmi drevín (rekonštrukcia brehových porastov, doplnenie úsekov bez pobrežnej vegetácie), vylúčiť zmenšovanie plochy aluviálnych lúčnych a močiarnych biotopov a zvyškov lužných lesov na území biokoridoru (zamedziť najmä likvidácii mŕtvych ramien), zabezpečiť možnosť migrácie ichtyofauny, pri výstavbe nových cestných komunikácií je nutné striktné dodržiavať všetky platné právne predpisy v oblasti ochrany prírody a krajiny a usmernenia a obmedzenia stanovené v priebehu hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

V rámci RÚSES Košice - okolie (2006) bolo vyčlenených 69 biokoridorov regionálneho významu. Kvôli prehľadnejšiemu znázorneniu priestorových vzťahov v území bol pri súčasnom riešení navrhnutý menší počet zložených biokoridorov, z ktorých niekoľko vzniklo spojením viacerých pôvodných. Mimo, no v tesnej blízkosti je biokoridor nadregionálneho významu hydrický biokoridor Torysa (v smere sever – juh s vyústením do územia Maďarska.

Súčasťou tohto regionálneho biokoridoru je aj Vajkovský potok v k.ú. obce Budimír od prameňa po cestu I/20 je vymedzený pásom krovinnej a stromovej zelene (vrúb, jelše lepkavej, ojedinele s dosadenými topoľmi) priľahlých strží v šírke 20m po oboch stranách potoka. Potok meandruje úvalinou medzi poľnohospodárskymi kultúrami. V hornom úseku na potok nadväzujú strže so súvislým zárastom krovin a stromov (buk, jaseň, čerešňa vtáčia, hrab, agát, trnka obyčajná), ktoré spolu s brehovými porastmi plnia významnú funkciu pôdoochrannú, sú útočiskom pre zver a avifaunu a súčasne esteticky pôsobivým prírodným prvkom v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine.

Kostra miestneho územného systému ekologickej stability (M-ÚSES)

M-ÚSES nadväzuje na regionálny územný systém ekologickej stability (R-ÚSES) okr. Košice - okolie (2019) a ÚPN-VÚC Košického kraja (2014). V katastrálnom území obce Budimír sú navrhnuté tieto prvky kostry miestneho ÚSES:

Miestne biocentrum (MBC) NKP Historický park

Pôvodne anglický park bol vybudovaný v druhej polovici 19. stor. V parku rastie niekoľko vzácnych cudzokrajných drevín, ktoré patria k najmohutnejším exemplárom v niekdajšom Východoslovenskom kraji (Benčať, 1980 - 1981). Parku dominuje mohutný platan javorolistý (*Platanus x acerifolia* (AotWilld.)). Ďalšími cennými drevinami v tomto parku sú ľaliovník tulipánokvetý (*Liriodendrontulipifera*), úzky pyramidálny dub (*Quercus robur* cv. "Fastigiata"), vysoká lipa malolistá (*Tilia cordata*) a niekoľko mohutných líp zelených (*Tilia euchlora*). Blízko "Paradneho dvora" rastie pekná breza previsnutá (*Betula verrucosa* L.). V blízkosti starého evanjelického kostola rastie javor mliečny Schvedlerov (*Acer platanoides* cv. "Schvedleri"), gledíčia trojtŕňová (*Gleditsia triacanthos*), ginko dvojlaločné, smrek biely (*Picea glauca*). Ďalej v parku rastú agát srstnatý (*Robinia hispida*), smrekovce (*Larix decidua*), brest väzový (*Ulmus laevis*), agát biely (*Robinia hispida*), pagaštan (*Aesculus hippocastanum*) a jaseň štíhly. Na južnom svahu pod kúriou vedľa potoka upúta pozornosť svojim zvláštnym tvarom stará tuja (*Thuja occidentalis*). V parku rastie aj niekoľko starých ovocných stromov ako sú slivka čerešňoplodá pravá, orech kráľovský.

Lokálne biokoridory: jednotlivé miestne biokoridory (MBk - bezmenný (Mlynský) potok, MBk II, MBk III a MBk IV) sú tvorené najmä potokmi. Systém remízok s krovinatým podrastom a korýt potokov a melioračného kanálu zarastených hydrofilnou vegetáciou (vrby a jelše, miestami aj krovinové a kríčkové biotopy) vytvára podmienky vhodného biotopu pre živočíšstvo, najmä spevavce.

MBk bezmenný (Mlynský) potok

Najvýznamnejší biokoridor miestneho významu na spojnici centra obce s priľahlými lesmi na západnej hranici k.ú. obce Budimír sa v západnej časti vetví, severná vetva prechádza lesným biotopom a susednými remízkami.

Interakčné prvky: trvalé trávne porasty, lúky, pasienky i trstinové spoločenstvá mokradí južne od MBk Mlynský potok a lesy mimo riešené územie na západnej hranici k.ú. vytvárajú prirodzené interakčné prvky v k.ú. obce Budimír.

Ďalšie interakčné prvky sú tvorené porastmi na cintorínoch a enkláve remízok na západnej hranici k.ú. severne od diaľnice.

Chránené územia podľa zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

Európska sústava chránených území (Natura 2000) - v k. ú. obce Budimír sa nenachádzajú žiadne prvky európskej sústavy chránených území (Natura 2000).

Národná sústava chránených území v k. ú. obce Budimír sa nenachádzajú žiadne prvky národnej sústavy chránených území.

Mokrade - ŠOP SR neeviduje v katastri obci mokrade, okrem tokov.

3.3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA A KULTÚRNO-HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

3.3.1. Demografické údaje

Riešené územie sa nachádza v katastrálnom území obce Budimír, okres Košice-okolie, Košický kraj. Demografické údaje sú uvedené podľa informácií získaných pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov k 1.1.2021, uskutočneného Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ako aj z údajov uverejnených na stránkach Štatistického úradu SR.

Košický kraj

V Košickom kraji je 440 obcí, z toho 17 má štatút mesta. Podiel obyvateľstva v mestách predstavuje 54,3 %. Správnym, hospodárskym, politickým, školským a kultúrnym centrom kraja je mesto Košice, ktoré je druhým najväčším mestom na Slovensku. Pozostáva z 22 mestských častí s vlastnou miestnou samosprávou. Ku koncu roka 2020 tu žilo 238 138 obyvateľov, čo predstavovalo takmer 30 % obyvateľov kraja.

Podľa sčítania v roku 2021 v Košickom kraji žije podľa údajov ŠÚ SR 782.216 obyvateľov, z toho 382.183 (48,86%) mužov a 400.033 žien (51,14%). Štruktúra obyvateľstva podľa typu sídla (mesto/vidiek) je 418.100 (53,45%) obyvateľov v mestách a 364.116 (46,55%) na vidieku. Počet obyvateľov v jednotlivých okresoch a ich členenie podľa pohlavia je v tabuľke 3.3.1. Pre ekonomické ukazovatele je zaujímavý počet obyvateľov podľa ekonomických vekových skupín vo všetkých okresoch Košického kraja - vid' tabuľka 3.3.2.

Územná jednotka	Spolu	muži	muži (%)	ženy	ženy (%)
Okres Gelnica	31698	15716	49,58	15982	50,42
Okres Košice I	64453	30713	47,65	33740	52,35
Okres Košice II	79437	38037	47,88	41400	52,12
Okres Košice III	28135	13649	48,51	14486	51,49
Okres Košice IV	57015	27108	47,55	29907	52,45
Košice spolu	229040	109507	47,90	119533	52,10
Okres Košice - okolie	128346	63933	49,81	64413	50,19
Okres Michalovce	108954	53263	48,89	55691	51,11
Okres Rožňava	59345	29075	48,99	30270	51,01
Okres Sobrance	22440	11195	49,89	11245	50,11
Okres Spišská Nová Ves	98706	48730	49,37	49976	50,63
Okres Trebišov	103687	50764	48,96	52923	51,04

Tab... 3.3.2.: Počet obyvateľov podľa pohlavia vo všetkých okresoch Košického kraja k 1.1. 2021
(Zdroj: Štatistický úrad – www.scitanie.sk)

Územná jednotka	Spolu	predproduktívny vek (0-14 rokov)	predproduktívny vek (0-14 rokov) (%)	produktívny vek (15-64 rokov)	produktívny vek (15-64 rokov) (%)	poproduktívny vek (65 a viac rokov)	poproduktívny vek (65 a viac rokov) (%)
Okres Gelnica	31698	6767	21,35	20223	63,8	4708	14,85
Okres Košice I	64453	8878	13,77	44143	68,49	11432	17,74
Okres Košice II	79437	12596	15,86	53919	67,88	12922	16,27
Okres Košice III	28135	4206	14,95	18349	65,22	5580	19,83
Okres Košice IV	57015	8256	14,48	35783	62,76	12976	22,76
Okres Košice - okolie	128346	25911	20,19	85425	66,56	17010	13,25
Okres Michalovce	108954	18353	16,84	73800	67,74	16801	15,42
Okres Rožňava	59345	9961	16,78	39656	66,82	9728	16,39
Okres Sobrance	22440	3454	15,39	15261	68,01	3725	16,6
Okres Spišská Nová Ves	98706	20471	20,74	64456	65,3	13779	13,96
Okres Trebišov	103687	18248	17,6	69911	67,43	15528	14,98
SPOLU	782216	137101	17,07	520926	66,36	124189	16,55

Tab... 3.3.3.: Počet obyvateľov podľa ekonomických vekových skupín vo všetkých okresoch Košického kraja k 1.1. 2021 (Zdroj: Štatistický úrad – www.scitanie.sk)

Okres Košice-okolie

Okres Košice-okolie je v centrálnej časti Košického samosprávneho kraja, ktorého rozloha je 1.541 km². Podľa sčítania v roku 2021 v ňom žilo 128.346 obyvateľov. Priemerná hustota zaľudnenia je 83 obyvateľov na km² a správnym sídlom okresu je mesto Košice.

Budimír

Riešená lokalita sa nachádza v katastrálnom území obce Budimír. Jeho zázemie tvorí krajské mesto Košice, okres Košice - okolie a Košický kraj. Obec sa nachádza v dobrej dostupnosti od krajského mesta Košice, s polohou na spojnici dvoch krajských miest Košice - Prešov, čo umožňuje jej obyvateľom dennú dochádzku za prácou a poskytuje dobré podmienky pre bývanie mimo mestskej aglomerácie v blízkom kontakte s prírodou. Vzdialenosť z centra mesta do centra Košíc je 11km.

Obec Budimír je jednou zo 112 obcí okresu Košice-okolie. Z hľadiska rozlohy aj počtu obyvateľov môžeme povedať, že obec Budimír patrí medzi stredne veľké obce okresu. Obec zaznamenáva výrazne pozitívny trend vývoja obyvateľstva od druhej polovice 20.st. Z čiastkových analýz vývoja počtu obyvateľov obce vyplýva, že za tento pozitívny stav je zodpovedná imigrácia obyvateľov do obce. Dynamiku rastu počtu obyvateľstva obce Budimír od roku 1970 znázorňuje tabuľka 3.3.4. Z uvedeného vývoja počtu obyvateľov možno konštatovať stabilný výrazný nárast počtu obyvateľov posledných 30 rokov.

rok	1970	1980	1991	2001	2011	2021
počet obyvateľov	788	838	832	890	1042	1288
index rastu	100	106,35	99,28	106,97	117,78	128,72

Tab... 3.3.4: Nárast počtu obyvateľov v obci Budimír za posledných 50 rokov (Zdroj: Štatistický úrad)

Podľa posledných údajov k 31.12.2023 bol počet prihlásených obyvateľov v okrese Košice – okolie 131.955, čo oproti sčítaniu 2021 predstavuje ďalší nárast obyvateľstva (3609 ob., 2,73 %).

Obdobný nárast bol zaznamenaný i v obci Budimír, kde podľa posledných údajov k 31.12.2023 bol počet prihlásených obyvateľov 1369, čo je nárast oproti sčítaniu 2021 o 81 obyv. (5,92 %).

Pre veľký záujem o stavebné pozemky najmä zo strany obyvateľov Košíc a iných okolitých obcí je predpoklad ďalšieho konštantného rastu počtu obyvateľov v obci. Do roku 2040 sa predpokladá 25 %-ný index deceniálneho rastu jestvujúceho obyvateľstva. Z toho vyplýva nasledovný nárast počtu obyvateľstva:

rok	2021	2031	2040
počet obyvateľov	1288	1550	1900
index rastu	100	125	125

Tab... 3.3.5: Predpokladaný nárast počtu obyvateľov v obci Budimír do r.2040 (Zdroj: ÚPN – O Budimír, 2022)

Podľa výsledkov *Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021* žilo v obci 1288 obyvateľov, z toho 625 (48,52%) mužov a 663 (51,48%) žien. Pri rozlohe obce 699ha je hustota obyvateľstva 184,34 ob./km². Priemerný vek obyvateľa vychádza na 39,98 rokov.

Z ekonomického a hospodárskeho hľadiska je predovšetkým dôležitý pomer produktívnej a neproduktívnej zložky. Počet obyvateľov zaradených do ekonomických vekových skupín je znázornený v tabuľke 3.3.5. Index vitality, vyjadrujúci podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku k obyvateľstvu vo veku poproduktívnom k roku 2021 mal hodnotu 114,74.

predproduktívny vek (0-14 rokov)		produktívny vek (15-64 rokov)		poproduktívny vek (65 a viac rokov)	
218	16,93%	880	68,33%	190	14,75%

Tab... 3.3.6: Počet obyvateľov podľa ekonomických vekových skupín v obci Budimír k 1. 1. 2021 (Zdroj: Štatistický úrad – www.scitanie.sk)

Vzdelanie je považované za jedno z najdôležitejších faktorov, ktorý sa viaže na priaznivý vývoj územia a to nielen z ekonomického, ale aj z kultúrneho hľadiska. Štruktúra obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Budimír k 1. 1. 2021 je uvedená v tabuľke 3.3.7. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie vyjadruje najvyšší stupeň vzdelania, ktorý obyvateľ úspešne ukončil.

Dosiahnuté vzdelanie	Spolu abs.	%
Bez ukončeného vzdelania (osoby vo veku 0 – 14 rokov)	168	13,04
Základné vzdelanie	133	10,33
Stredné odborné učňovské vzdelanie bez maturity	186	14,44
Úplné stredné vzdelanie s maturitou	352	27,33
Vyššie odborné vzdelanie	56	4,35
Vysokoškolské vzdelanie	342	26,55
Bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	49	3,8
Spolu	1288	100,00

Tab...: 3.3.7: Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Kechnec k 1. 1. 2021
(Zdroj: Štatistický úrad – www.scitanie.sk)

Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania podľa Sčítania k roku 2011 malo základné vzdelanie ukončených 13,3 %, učňovské a stredné bez maturity 20,9 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 32,5 % a vysokoškolské 17,9 % obyvateľstva. Bez vzdelania si udávalo 14 % obyvateľstva.

Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania k r. 2021 má základné vzdelanie ukončených 10,33 %, učňovské a stredné bez maturity 14,44 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 27,33 % a vysokoškolské 26,55. Bez vzdelania si udáva 3,8 % obyvateľstva.

V porovnaní výsledkov z rokov 2011 a 2021 možno konštatovať nárast obyvateľov s najvyšším dosiahnutým vzdelaním vysokoškolským, poklesom odborného učňovského vzdelania bez maturity a výrazným poklesom obyvateľov bez vzdelania.

Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci zo sčítania obyvateľov 2011 vplynulo, že 94,8 % obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti, 4 % obyvateľov neuviedlo žiadnu národnosť a ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte podielom 1,4 %.

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva zo sčítania obyvateľov k 1.1.2021 v obci Budimír vplynulo, že 94,64 % obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti a 2,95 % sa neprihlásilo k žiadnej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom 2,41 %.

Ďalším kultúrnym znakom obyvateľstva je *vierovyznanie*, ktoré tiež vykazuje pestré zastúpenie. Podľa sčítania v roku 2021 má najvýznamnejšie postavenie v obci rímskokatolícka cirkev 776 obyvateľov (60,25 %), nasleduje Evanjelická cirkev augsburského vyznania 138 obyvateľov (10,71 %) a bez vyznania si udáva 178 obyvateľov (13,82 %).

Bývanie

Podľa Sčítania k roku 2021 bolo celkom 437 domov, z toho 389 rodinných domov a 2 bytové domy, 4 ostatné budovy na bývanie, 18 neskolaudovaných rodinných domov a 7 budov neurčených na bývanie. Celkom bolo k roku 2021 v obci 364 trvalo obývaných bytových jednotiek. Obložnosť bytov k roku 2021 bola 3,48ob./1 b.j.

Pri predpokladanom náraste počtu obyvateľov na 1900 je potrebné k roku 2040 uvažovať s celkovým počtom 633 bytových jednotiek, z toho je 364 existujúcich bytov a 368 navrhovaných a rozostavaných bytov. V návrhu sa uvažuje s obložnosťou 3,0 oby./1 b.j.

3.3.2. **Ekonomická aktivita**

Pracovné príležitosti v Košickom kraji sú prevažne v krajskom meste a jeho okolí, odľahlejšie okresy vykazujú nedostatok. V okresoch Košického kraja k 31. 12. 2020 pôsobilo 65.795 organizačných subjektov, z ktorých fyzické osoby - podnikatelia tvorili 51,5 %. Z počtu 33.895 podnikateľov tvorili najpočetnejšiu skupinu živnostníci (30.333), najviac ich pôsobilo v oblasti stavebníctva (21,7 %), obchodu (21,5%) a priemyslu (15,6 %).

V roku 2020 podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavoval 46,5 % a miera ekonomickej aktivity dosiahla hodnotu 56,1 %. V produktívnej skupine 20 až 64 ročných miera zamestnanosti bola na úrovni 67,6 % a miera nezamestnanosti 8,8 %. Na úradoch práce sociálnych vecí a rodiny v SR bolo k 31. decembru celkovo evidovaných 182.760 (6,76%) uchádzačov o zamestnanie. Nezamestnanosť v Košickom kraji k 31.12.2021 dosiahla hodnotu 9,98 %. Evidovaná nezamestnanosť v okrese Košice-okolie má podobný priebeh ako evidovaná nezamestnanosť na Slovensku. Vzhľadom na prepojenie ekonomiky na úrovni SR, krajov i obcí, je rast zamestnanosti, tak ako v SR, aj v kraji a v obciach okresu pomalý.

Obec Budimír sa nachádza v dobrej dostupnosti od krajského mesta Košice, s polohou na spojnici dvoch krajských miest Košice - Prešov, čo umožňuje jej obyvateľom dennú dochádzku za prácou. V úrovni ekonomickej aktivity sa tak prejavujú väzby najmä na hospodársku základňu mesta Košice. Na základe týchto daností je miera nezamestnanosti v obci na nízkej úrovni a čo do odvetvia ekonomickej činnosti obyvateľstva širokospektrálna.

Podľa sčítania 2021 je podľa ekonomickej aktivity *pracujúcich*:

- 322 mužov v produktívnom veku a 30 pracujúcich dôchodcov
- 252 žien v produktívnom veku a 22 pracujúcich dôchodcov
- Celkom 574 pracujúcich v produktívnom veku, 52 pracujúcich dôchodcov

Z toho dochádza za prácou:

- 313 mužov v produktívnom veku a 15 pracujúcich dôchodcov
- 239 žien v produktívnom veku a 9 pracujúcich dôchodcov
- Celkom 552 pracujúcich v produktívnom veku, 24 pracujúcich dôchodcov

Z uvedeného vyplýva, že väčšina pracujúcich (92 %) dochádza za prácou mimo obce.

Podľa sčítania 2021 je podľa ekonomickej aktivity *nepracujúcich*:

- 14 mužov v produktívnom veku a 72 dôchodcov
- 21 žien v produktívnom veku a 118 dôchodcov
- Celkom 35 (2,75 %) nezamestnaných (v produktívnom veku) a 190 dôchodcov

Priemysel a služby

Surovinovou základňou regiónu je oblasť Slovenského Rudohoria, ktorá v dávnej minulosti podmienila vznik baníctva, hutníctva farebných kovov a strojárstva. Tieto odvetvia pri dominantnom postavení novodobého hutníckeho kombinátu a chemických podnikov predstavujú dôležitú zložku priemyslu. Ťažiskovými ekonomickými odvetviami sú priemysel (hutnícky, strojársky, potravinársky, elektrotechnický, ťažobný, stavebných hmôt, palív a energetiky), stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Významná je potravinárska výroba spracúvajúca produkty poľnohospodárskej prvovýroby. V priemyselných subjektoch Košického kraja dosiahli v roku 2020 tržby za vlastné výkony a tovar 7,1 mld. eur. Z územného hľadiska rozhodujúcu časť tržieb v kraji vyprodukovali podniky situované v krajskom meste.

Na území katastra obce Budimír je zastúpená nezávadná výroba, logistické služby a iné služby, priemyselná výroba v riešenom území nie je vybudovaná. Na území obce pôsobia spoločnosti: sklad DENCOP lightning (materiály pre svetelnú reklamu), TOPKO, REMONT, logistický park ANYCH, Majster Dom, CAM- regálové systémy, obchodné zariadenia a výroba reklamných tabúl. V obci pôsobí aj výkup druhotných surovín. Logistické centrum spolu s navrhovanými plochami má celkovú plochu 11,75 ha, z toho sú tu jestvujúce výrobné plochy: spoločnosť Slovak Parcel Service, s.r.o. a spoločnosť HET SLOVAKIA, s.r.o.

V súčasnosti plní obec funkciu sídla miestneho významu. Zabezpečuje komplexné základné vybavenie poskytujúce služby pre obyvateľov bezprostredného zázemia. Za vyššou vybavenosťou musia obyvatelia vycestovať do krajského sídla, ktoré je od nich v dobrej dostupnosti.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska pôda v Košickom kraji zaberá 333 tisíc ha, čo je takmer polovica jej výmery; viac ako tri pätiny z nej tvorí orná pôda, tretinu trvalé trávne porasty. Lesy pokrývajú takmer dve pätiny povrchu územia. Viac ako tri štvrtiny ornej pôdy je v okresoch Košice-okolie, Michalovce a Trebišov, kde je sústredená väčšina poľnohospodárskej produkcie. Vzácnosťou Košického kraja je Tokajská oblasť, kde sa pestuje a dorába jedinečné tokajské víno.

Od roku 1990 dochádza v košickom regióne, podobne ako na Slovensku k poklesu podielu poľnohospodárstva na tvorbe hrubého domáceho produktu (HDP) o 0,8% na 4,9% (v roku 2007) a k poklesu zamestnanosti v tomto odvetví na 7,0%.

V doterajšom vývoji je región Košického kraja možné zaradiť medzi stredne progresívne oblasti v poľnohospodárskej produkcii.

Podľa OKEČ v regióne Košice (okresy Košice I, II, III, IV a okolie) má poľnohospodárstvo významné zastúpenie hlavne v okrese Košice-okolie (poľnohospodárske a výrobné družstvá). Podiel na celkovom počte zamestnaných bol približne 3,2%. Na organizačnej štruktúre poľnohospodárstva a poľnohospodárskej výrobe sa v okrese Košice - okolie rozhodujúcou mierou podieľajú poľnohospodárske družstvá, právnické a fyzické osoby a samostatne hospodáriaci roľníci.

V oblasti poľnohospodárstva pôsobí v obci Budimír spoločnosť AGRO PLUS, s.r.o., známa dlhoročnou tradíciou chovu hovädzieho dobytku, ošípaných a pestovaním poľnohospodárskych plodín. Spoločnosť sa zaoberá aj údržbou mechanizačných zariadení, prevádzkou skladov a pod. Hospodársky dvor PD sa nachádza v severnej časti zastavaného územia obce Budimír. Poľnohospodárskou činnosťou v obci sa zaoberajú aj samostatne hospodáriaci roľníci.

Lesné hospodárstvo

V Košickom kraji je katastrálna výmera lesnej porastovej plochy 298.814 ha, pričom lesné porasty pokrývajú 37,70% plochy územia kraja. Výmera lesného pôdneho fondu v užívaní je 34.353 ha, z toho štátne: 32.855 ha. Ročný objem ťažby je 175.000 m³, z toho: ihličnaté dreviny 43% a listnaté 57%. Priestorové rozloženie lesa v jednotlivých častiach kraja je značne kolísavé. Kým na východnej časti územia, v okresoch Michalovce a Trebišov je priemerná lesnatosť 11%, v okrese Košice - okolie 15%, na ostatnom území sa pohybuje od 34%. Lesy pokrývajú najmä územie okresu Rožňava, Košice-okolie a Gelnica.

Na k.ú. obce Budimír sa nachádza len fragment lesného porastu v severozápadnej časti katastrálneho územia, na ktorom sa vyskytuje biotop národného významu - dubovo - hrabové lesy karpatské. Lesná pôda je v hodnotenom území zastúpená veľmi mizivo, lesné hospodárenie sa na území obce Budimír neprevádza.

Rekreácia a cestovný ruch

Cestovný ruch má na území kraja veľmi priaznivé predpoklady na rozvoj vďaka prírodným krásam a kultúrno-historickým pamiatkam. V roku 2020 sa v 369 ubytovacích zariadeniach ubytovalo 227 tisíc návštevníkov. Kultúrne predstavenia a výstavy ponúkalo v roku 2019 návštevníkom 16 stálych divadelných scén, 30 múzeí a 3 galérie. V Košiciach sa nachádza aj najväčšia zoologická záhrada v strednej Európe.

Potenciál širšieho okolia územia charakterizujú dobré podmienky pre kúpeľný cestovný ruch, letný pobyt pri vode, zimné športy, horskú turistiku a rekreáciu, turizmus a vidiecky turizmus. Najvýznamnejšími priestormi cestovného ruchu a turizmu medzinárodného významu sú Zemplínska Šírava, Slovenský raj, Plejsy pri Krompachoch, Slovenský Kras. Okrem toho sa na území kraja nachádza rad priestorov turizmu regionálneho charakteru ako i prímestské rekreačné strediská.

Z hľadiska kultúrno-historického najrozsiahlejšími kultúrno-historickými atrakciami sú mestská pamiatková rezervácia v Košiciach, Spišský hrad s okolitými pamiatkami, Krásna Hôrka, kaštieľ s areálom v Betliari, Kláštor premonštrátov v Jasove, jaskyne Slovenského a Aggtelekského krasu. Vyhľadávaným prírodným výtvorom je Herliansky gejzír v okrese Košice - okolie a Zádielska dolina, bioklimatické kúpele v Štósi, Sobranciach a Byšte.

Okres Košice - okolie sa rozprestiera v údoliach riek Hornádu, Torysy a Bodvy. Na východe ho obklopujú Slanské vrchy, na juhu Abovská pahorkatina a na západe výbežky Slovenského krasu, Volovských vrchov a Čiernej hory. Jeho rozloha je 1.533 km². Pestrosť a variabilita terénu strieda roviny s kopcami. Najnižšie miesto v okrese je obec Kechnec 165 m n.m. a najvyššie položené miesto Kojšovská hoľa 1.246 m n.m. Spolu s jedinečnou faunou a flórou, kultúrno-historickými pamiatkami a vodnými plochami vytvárajú dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie.

Medzi najnavštevovanejšie miesta v okrese patria strediská cestovného ruchu pri vodných plochách. Sú to štrkopieskové jazerá v Čani (15 km južne od Košíc), výletné stredisko Bukovec pri vodnej nádrži rovnakého mena, s dobrými podmienkami pre kúpanie, rekreáciu a oddych, ako aj vodné a iné športy. Najrozsiahlejšou rekreačnou oblasťou je okolie Ružínskej priehrady, ktorá čo do rozlohy je na východnom Slovensku treťou najväčšou vodnou plochou (600 ha, dĺžka 15 km). Vodná plocha sa tiahne krásnou atraktívnou prírodnou scenériou. Návštevníci tu nájdu podmienky na pestovanie vodných športov, rybolov a turistické vychádzky, na kúpanie nie je zvyčajne vhodná.

Na severe okresu v Slovenskom Rudohorí dominuje krajine Kojšovská hoľa s nadmorskou výškou 1.246 m. Na svahoch sú upravované lyžiarske trate pre bežecké lyžovanie, bývalé rozsiahle lyžiarske stredisko čaká na rekonštrukciu.

V severozápadnej časti okresu, kde sa Slovenský kras stretáva so Spišským Rudohorím, sa v nadmorskej výške 650 m nachádzajú liečebné kúpele Štós. V Jasove sa tiež nachádza jedna z najstarších jaskýň na Slovensku bohatá na výzdobu. V údolí horného toku riečky Bodvy leží rázovité, niekdajšie banícke mestečko Medzev s kultúrno-historickými pamiatkami. V blízkom okolí najmä v Šugovskej doline pracovalo v minulosti vyše sto vodných kováčskych hámrov. Jeden z nich je súčasťou Technického múzea.

Vo východnej časti sa nachádza jedinečná prírodná atrakcia - studený Herľanský gejzír. Herľany so svojimi minerálnymi prameňmi s liečebnými účinkami boli známe už v 17. storočí. Okolie Herľan poskytuje turistom aj ďalšie aktivity, ktorými sú pre pešiu turistiku Rankovské skaly a rekreačný areál v blízkej Vyšnej Kamenici. Pre motoristiku je zaujímavý Dargovský priesmyk, ktorý sa do dejín Slovenska zapísal ťažkými bojmi počas druhej svetovej vojny. V blízkej obci Svinica je románsky kostol z 12. storočia so stálou muzeálnou expozíciou.

Nedotknutú prírodu s hlbokými lesmi a poľovníckymi revírmi ponúkajú návštevníkom Slanské vrchy. Na území obce Slanec sa vypínajú zrúcaniny feudálneho hradu. V blízkom okolí je aj jedno z najstarších výletných stredísk - jazero Izra. Je obkolesené lesmi a prístupné v viacerých strán po udržiavaných turistických cestách.

Nástupnou bránou do okolitých rekreačných lokalít, nachádzajúcich sa v západnej časti okresu, je mesto Moldava nad Bodvou s významnými sakrálnymi pamiatkami a mestskou vybavenosťou. Smerom na západ, pri hlavnej motoristickej trase z Košíc na Rožňavu sa nachádzajú zrúcaniny hradu Turňa. Atraktívne priestory pre turistiku, najmä vidiecku, sú v Háji, Hačave a Drienovských kúpeľoch. V tejto časti okresu nesporne dominuje chránená prírodná oblasť Zádielska dolina, ktorá svojimi prírodnými hodnotami, subalpínskou kvetenou, patrí medzi najkrajšie kúty Slovenského krasu.

Budimír

V samotnej obci Budimír sa významné prvky cestovného ruchu nenachádzajú. Vzhľadom na svoju polohu na spojnici medzinárodnej cestnej turistickej trasy Poľsko – Prešov – Košice – Milhošť – Maďarsko a kultúrno-historické pamiatky - areály dvoch kaštieľov s historickými parkmi, má predpoklady na rozvoj cestovného ruchu. Ubytovanie v obci je zabezpečené v troch ubytovacích zariadeniach (Minimotel, Ubytovanie pri ceste a Gasthaus) s celkovou kapacitou 80 lôžok. Motokrosová lokalita sa nachádza na západnej hranici k.ú. Budimír severne od pásu lesa. Na južnom okraji m.č. Beniaková Podhora sa nachádza chatová lokalita s 22 chatami kombinovaná s plochou záhradkárskych lokalít.

3.3.3. Infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra a služby

V hodnotenom území sa nachádzajú sídla s diferencovanou úrovňou vybavenia zariadeniami služieb a štruktúrou poskytovaných služieb, ktorá je v princípe viazaná na sídelnú veľkosť, význam a funkčnú profiláciu sídiel v založenom systéme osídlenia. Krajské sídlo Košice poskytuje svojou vybavenosťou svojim obyvateľom, obyvateľom spádového územia ako aj návštevníkom zo širšieho okolia, uspokojovanie širokej škály základných, vyšších i špecializovaných potrieb.

Vzdelávanie na úrovni Košického kraja bolo v roku 2020 zabezpečované v 455 materských školách, 303 základných školách, 34 gymnáziách a 61 stredných odborných školách. Vysoké školstvo je koncentrované v Košiciach, kde sa nachádzajú 4 vysoké školy (Univerzita P. J. Šafárika, Technická univerzita, Univerzita veterinárneho lekárstva a súkromná Vysoká škola bezpečnostného manažérstva).

Zdravotnú starostlivosť v Košickom kraji v roku 2020 zabezpečovalo 1.890 zdravotníckych zariadení, medzi ktoré patrilo 17 nemocníc, 1.490 zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti a 11 liečební. Kúpeľná liečba ochorení dýchacích ciest prebiehala v klimatických kúpeľoch Štós.

K sociálnej infraštruktúre na úrovni obce zaraďujeme zariadenia poskytujúce jeho obyvateľstvu rozvoj a oddych. Súčasťou sú zariadenia vzdelávacie, stravovacie, kultúrne, športové a administratívne a tiež domový a bytový fond obce.

Vybavenosť v obci Budimír

Administratívne služby sú sústredené v objekte kultúrneho domu, kde je Obecný úrad a poštový úrad pre obec.

Kultúrny dom tiež zastrešuje knižnicu a klubové priestory. Kultúrna sála má kapacitu 250 miest. Kultúrnu vybavenosť dopĺňa Technické múzeum umiestnené v klasicistickom kaštieli v „Čemeňu“, ktorý je vyhľadávaným miestom konania rozmanitých výstav a aktivít kultúrneho charakteru, ďalej amfiteáter v areály historického parku a burza starožitností v bývalej sýpke.

Školské zariadenia v obci predstavujú Základná a Materská škola. ZŠ s kapacitou 530 žiakov pôsobí ako stredisková škola a slúži aj pre okolité obce. Súčasťou školy je školský klub detí, školská jedáleň, školská knižnica a centrum voľného času. Materská škola s 2 triedami v areáli školy má kapacitu 40 detí.

K vybavenosti možno priradiť i hasičskú zbrojnicu pri základnej škole v rekonštruovanom objekte starej sýpky a pôsobí tu dobrovoľný hasičský zbor.

Z cirkevných objektov je tu Rímsko-katolícky kostol augsburského vyznania aj s farou, Evanjelický kostol s farou a starý Evanjelický kostol v prenájme Grécko-katolíckej cirkvi.

V obci sa nachádzajú 2 cintoríny. Starý cintorín je situovaný v strednej časti zastavaného územia západne od cesty I/20 a nový cintorín v strednej časti zastavaného územia vedľa rímsko-katolíckeho kostola. Na cintoríne je dom smútku s obradnou sieňou.

Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú. Najbližšie zdravotné stredisko je zriadené na v obci Kráľovce, vzdialenej od obce Budimír 2 kilometre. Pôsobí tam obvodný všeobecný lekár, detský lekár, zubný lekár a v blízkosti je aj lekárneň. V obci sa nachádza Štúdio zdravia MERIDIN. Zdravotnícku starostlivosť (ambulantnú aj nemocničnú) pre obyvateľov obce poskytujú zdravotnícke zariadenia v meste Košice, vzdialené 11km. Sociálne zariadenia sa v obci nenachádzajú.

Veterinárne služby zabezpečujú 2 veterinárne ambulancie a psí hotel.

Maloobchodné zariadenia sú zastúpené predajňou COOP Jednota v spoločnom objekte s kultúrnym domom, predajňou potravín, krmív, ovocia a zeleniny, kvetinárstvom a železiarstvom.

Veľkoobchod je situovaný vo výrobnom areáli.

Služby na území obce sú rozvinuté predovšetkým na úseku osobných služieb, ako je verejné stravovanie, kaderníctvo, fyzioterapeut. V obci sa tiež nachádza výkup druhotných surovín.

Ubytovanie v obci je zabezpečené v troch ubytovacích zariadeniach: Minimotel, Ubytovanie pri ceste a Gasthaus s celkovou kapacitou 80 lôžok, ktoré zabezpečujú zároveň i stravovacie či pohostinné služby.

Futbalové ihrisko s viacúčelovým ihriskom a tribúnou, vybavené šatňami a sociálnym zariadením sa nachádza južne od centrálnej časti zastavaného územia. V areáli futbalového ihriska sa nachádza aj pizzeria. Hádzanárske ihrisko je pri základnej škole. zimnom období sa využíva rovná plocha v chránenom parku na účely ľadovej plochy. V obci je prevádzkovaná aj posilňovňa.

V záujmovom území obce sú trasy pre pešiu turistiku. Detské ihriská sú vybudované pri jestvujúcom kultúrnym dome a v lokalite Na ulici – vedľa Mlynského potoka a v blízkosti studničky – lokálneho oddychového priestoru.

DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

V roku 2020 celková dĺžka cestnej siete v Košickom kraji mala 2 396 km, z toho tvorili diaľnice 22 km, cesty I. triedy 367 km a cesty II. triedy 584 km. Rýchlostné cesty a privádzače boli dlhé 15 km. Po cestách jazdilo 399 819 motorových vozidiel evidovaných v Košickom kraji, tri štvrtiny z nich boli osobné autá. Železničné trate medzinárodného, resp. celoštátneho významu sú Žilina – Košice - Medzilaborce a Plaveč – Prešov – Košice. Významný je suchozemský prístav - prekladisko v Čiernej nad Tisou. V Košiciach sa nachádza letisko s medzinárodným významom.

Cestná sieť

Nadradená cestná sieť

Nadradenú cestnú sieť v katastri obce Budimír tvoria cesty I/20 a diaľnica D1. Diaľnica D1 - Prešov – Budimír – Bidovce prechádza v dotyku s východnou hranicou k.ú. Bidovce a je súčasťou dopravného koridoru č. V, jeho modifikácie na území SR vetvou „A“, v trase Bratislava – Žilina – Košice – Užhorod (Ukrajina), v súlade s trasami európskych multimodálnych dopravných koridorov TEN-T Rýn – Dunaj (Ostrava / Přerov – Žilina – Košice – hranica s Ukrajinou) a je v súlade s územným plánom VÚC Košického samosprávneho kraja. Tento úsek diaľnice je súčasťou hlavného diaľničného ťahu D1 na území SR. Krátky úsek diaľnice D1 Prešov – Budimír zasahuje do východnej časti katastra obce.

V strednej časti katastra sa nachádza mimoúrovňová križovatka Budimír – Bidovce s pokračovaním diaľnice v smere na Michalovce cez údolie rieky Torysa. V mimoúrovňovej križovatke Bidovce - D1 sa križujú cesty:

- cesta diaľničného privádzača PR3 – Košice – D1, ktorá bola prekategORIZOVANÁ na cestu I/20,
- cesta I/20,
- dostavba mimoúrovňovej križovatky Bidovce do definitívneho tvaru s dostavbou nového úseku diaľnice D1 Budimír - Bidovce je priamym pokračovaním jestvujúcej diaľnice D1 Prešov – Budimír,
- cesty III/3339 a III/3325 v smere do obce Vajkovce a Rozhanovce.

Diaľnica D1 Prešov – Košické Oľšany zároveň tvorí totožný úsek s koridorom rýchlostnej cesty R4 Vyšný Komárnik – Svidník – Prešov – Milhošť. Diaľnica D1 v úseku Budimír – Košické Oľšany je súčasťou „východného“ obchvatu mesta Košice a spolu s rýchlostnou cestou R2/R4 tvorí základný dopravný koridor mimo zastavané územie mesta Košice. Úsek diaľnice D1 Budimír – Bidovce je na komunikačný systém napojený v nasledujúcich mimoúrovňových križovatkách:

- MUK Budimír s napojením na cestu I/20 a „severný“ diaľničný privádzač do mesta Košice,
- MUK Košické Oľšany, kde je napojená rýchlostná cesta R2/R4 na diaľnicu D1 a MUK Hrašovík, kde je na rýchlostnú cestu R2/R4 napojená cesta I/19,
- MUK Bidovce, kde je diaľnica D1 napojená prostredníctvom cesty II/576 na cestu I/19.

Zastavaným územím a centrom obce Budimír vedie v severojužnom smere trasa cesty I/20 Prešov – Košice, ktorá v obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B1 a je súběžnou cestou pre diaľnicu D1 Prešov - Košice - Bidovce. Severne od zastavaného územia obce sa na cestu I/20 napája cesta III/3337 v smere do Družstevnej pri Hornáde, v južnej časti katastra sa na mimoúrovňovú križovatku na ceste I.triedy I/20 napája cesta III/3339 v smere do obce Vajkovce a Rozhanovce a cesta III/3325 v smere do obce Kráľovce, od ktorých sa odpája miestna cesta v smere do obce Beniakovce.

Obslužné a prístupové cesty

Obslužné cesty sú napojené na cesty I. a III. tr., majú asfaltový povrch priemernej kvality, alebo sú štrkové. Všetky miestne cesty sú vybudované s ohľadom na obdobie ich realizácie a prispôbené v šírkovom, smerovom a výškovom vedení okolitej zástavbe. Pozdĺž úzkych vozoviek ciest sú miestami pásy zelene, ktoré slúžia na vsakovanie povrchovej vody z vozovky. Pozdĺž miestnych ciest nie sú vybudované pešie chodníky. Napriek tejto konštatácii ide o komunikácie plniace dostatočne funkciu obsluhy zástavby rodinnými domami s malou intenzitou dopravy. Orientačne je možné konštatovať, že ide o MOK funkčnej triedy C2 a C3 v pomerných kategóriách MOK 3,75/30 (jednopruhové cesty s obojsmernou premávkou) až MOK 5,5/30 (odvodená kategória zo základnej kategórie MOK 6,0/30).

Návrh podľa ÚPN-O

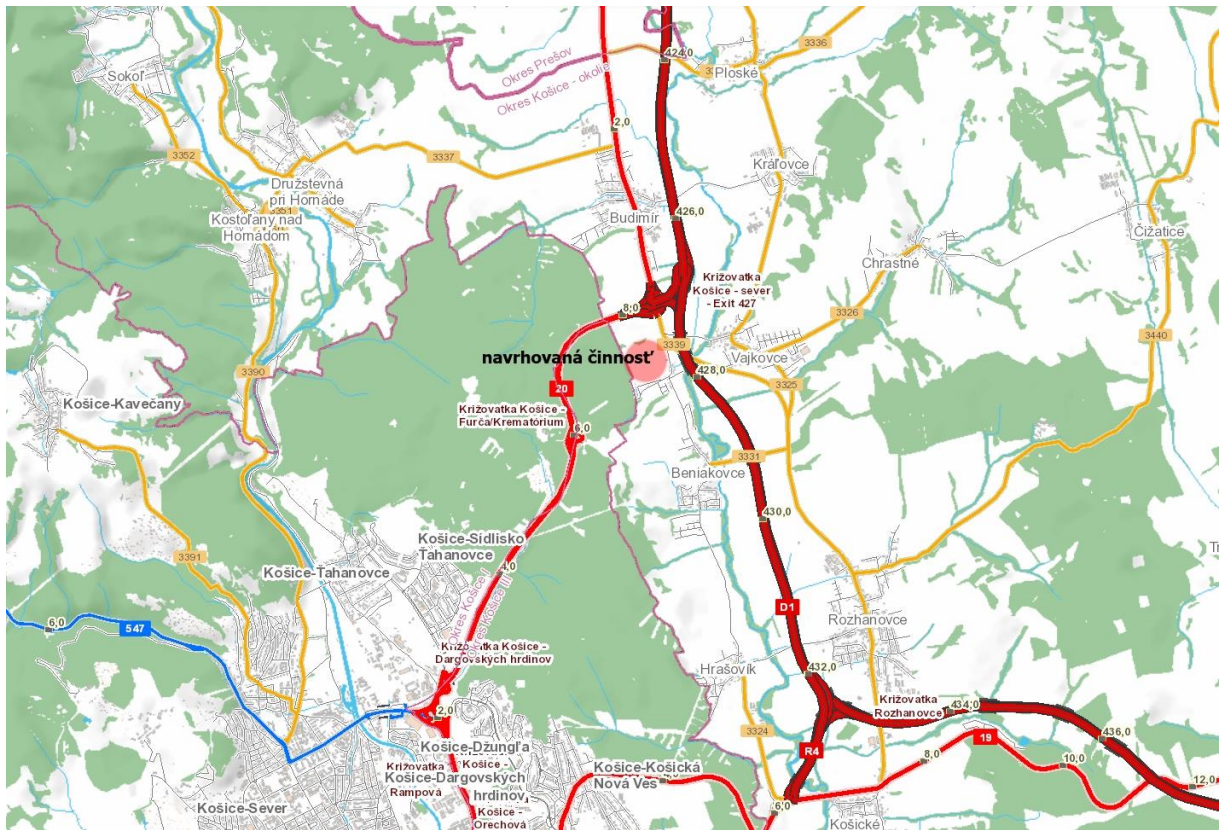
V návrhu ÚPN-O z r.2022 boli riešené nové lokality výstavby rodinných domov, občianskej vybavenosti a výrobu, ktoré si vyžadujú návrh nového obslužného komunikačného systému s napojením na existujúci systém nadradených a obslužných komunikácií.

V lokalite navrhovanej činnosti - *Beniakova Podhora* sú navrhované rozvojové funkčné plochy bývania v rodinných domoch, plochy občianskej vybavenosti a polyfunkčné plochy občianskej vybavenosti a bytových domov. Dopravné napojenie riešenej lokality na nadradenú cestnú sieť – na mimoúrovňovú križovatku Budimír na diaľnici D1 s diaľničným privádzačom E 50, PR3 smer Košice, je sieťou ciest III. triedy:

- cesta III/3339 križovatka s I/20 Budimír – križovatka s III/3325 k.ú. Vajkovce,
- miestna cesta z úrovňovej križovatky s III/3339 do smeru Rozhanovce,
- cesta III/3331 z obce Beniakovce so smerom do obcí Rozhanovce, Vajkovce.

Priame dopravné napojenie navrhovanej zástavby v lokalite je existujúcou prepojavacou komunikáciou vedenou od cesty III/3339, trasovanou východnou polohou navrhovanej obytnej zóny Beniakovce časť Beniakova Podhora s napojením v obci Beniakovce a cestu III/3331. Prepojovaciú komunikáciu radíme do funkčnej triedy B3 a navrhuje sa jej prestavbu na kategóriu MO 7,5/50. Pozdĺž tejto komunikácie bude navrhnutý jednostranný chodník pre peších šírky min. 2,0m, samostatný cyklo-turistický chodník š. 3,0 m a zelený pás na inžinierske sieti.

Navrhovaná zástavba v lokalite Beniakova Podhora je dopravne sprístupnená sieťou miestnych obslužných komunikácií, ktorú je navrhované založiť pravouhlým zokruhovaným dopravným systémom s troma kolmými napojeniami na hlavnú prepojovaciú komunikáciu B3. Na B3 je dodržaná 80m vzdialenosť medzikrižovatkových úsekov v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 oprava O1. Miestne obslužné komunikácie radíme do funkčnej triedy C2, navrhuje sa ich výstavba kategórie MO 6,0/30. V zmysle STN 73 6110 oprava O1 ide o dvojpruhové obojsmerné miestne komunikácie so šírkou vozovky 5,0m. Pozdĺž ciest bude jednostranný chodník pre peších s voľnou šírkou 1,5m a jednostranný líniový pás zelene pre vedenie podzemných inžinierskych sietí a pre odvodnenie vozovky ciest. Min. navrhovaná šírka uličného priestoru je 9,0m.

Obr. č. 3.3.9: Cestná sieť v posudzovanom území a jeho širšom okolí – Mapy CDB (<https://ismcs.cdb.sk/portal/>)

Verejná osobná doprava

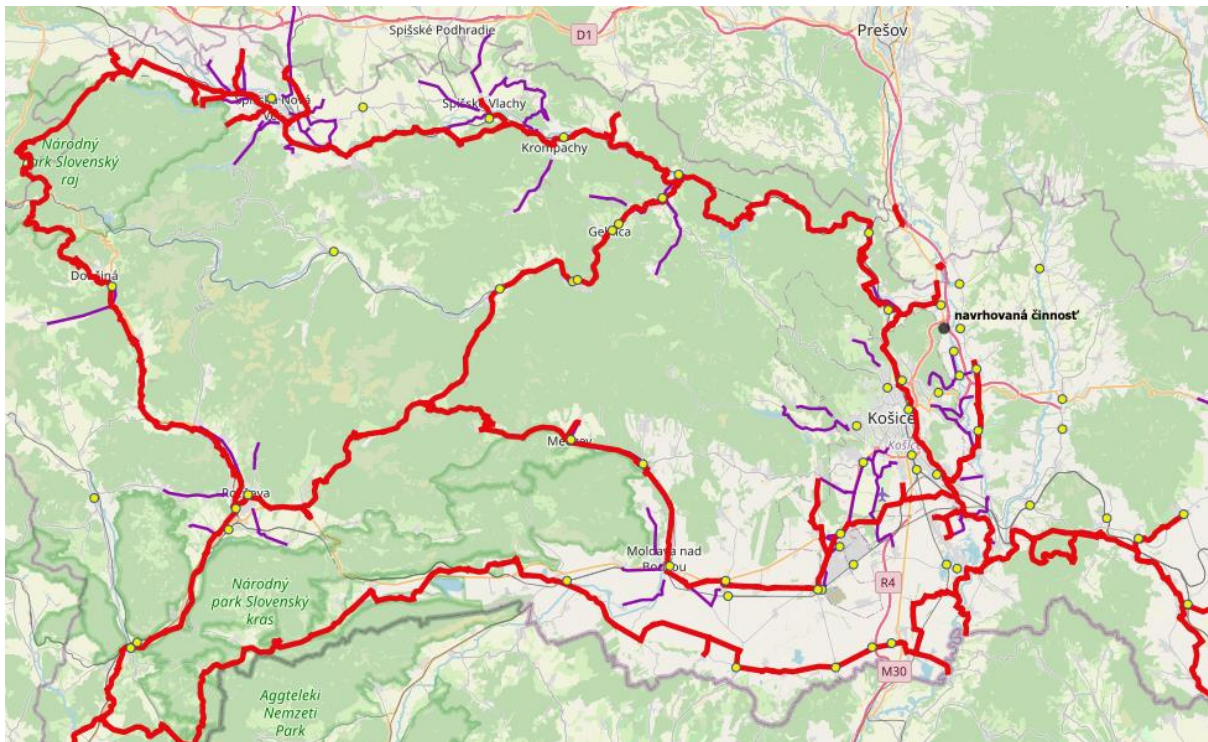
Obec Budimír je na autobusovú dopravu napojená linkami prostredníctvom SAD Prešov a EUROBUS. Katastrom obce neprechádza železnica. Najbližšia železničná stanica je v Košiciach.

Cyklistická doprava

Severojužná cyklomagistrála EuroVelo 11 – CapeNord – Atény je naplánovaná cez územie východného Slovenska, ktorá má spojiť najsevernejší bod Škandinávie CapeNord v Nórsku s Aténami v Grécku. Severojužná cyklomagistrála EuroVelo 11 by sa v košickom kraji mala trasovať cez katastre obcí Budimír, Družstevná pri Hornáde, Kostofány nad Hornádom, Kokšov-Bakša, Nižná Myšľa, Ždaňa, Čaňa, Gyňov a Trstené pri Hornáde. V ÚPN VÚC sa navrhuje pre EuroVelo 11 v smere od Prešova samostatná cyklistická cestička východne od cesty I/20 po cestu III/3337 do Družstevnej nad Hornádom, ktorou pokračuje smerom do Družstevnej pri Hornáde.

Samostatné cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované. KSK má v súčasnosti spracovaný dokument „Aktualizácia stratégie cyklickej dopravy a cykloturistiky v KSK na obdobie 2022 – 2027 – 2030“, v ktorom je aktualizovaná Kostrová sieť KSK, v rámci ktorej pre úsek cyklomagistrály EUROVELO 11 je v k.ú. Budimír spracovaný zámer. Cyklomagistrála EUROVELO š. 3,0 m sa navrhuje v smere od Zeleného dvora s pokračovaním severným smerom vedľa cesty I/20 .

Pre prepojenie obce s miestnou časťou Beniakova Podhora je navrhnutý jednostranný samostatný cyklo-turistický chodník š.3,0m v súbehu s cestou I/20, s pokračovaním popri ceste III/3339 a s odporúčaním pokračovať do obce Beniakovce.

Obr. č. 3.3.10: Kostrová sieť cyklistických trás Košického kraja 2022 (<https://www.geoportalsk.sk/>)

Chodníky pre peších

V obci je v centrálnej polohe obce vybudovaný pozdĺž cesty I/20 obojstranný chodník pre peších a v severnej polohe obce je zrealizovaný pozdĺž cesty I/20 chodník jednostranne. Vzhľadom na úzke verejné priestory popri jestvujúcich obslužných komunikáciách pre peší pohyb sú využívané vozovky ciest a pridružený uličný priestor.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie pitnou vodou

Okres Košice - okolie, má podpriemernú zásobovanosť pitnou vodou, len 40,9%. Sídla Moldava nad Bodvou, Turnianske Podhradie, Drienovce a niektoré menšie sídla sú zásobované zo skupinového vodovodu Turňa - Drieňovec - Košice. Kysak, Družstevná pri H. sú zásobované z lokálnych zdrojov. Vodovod má vybudovaných takmer 70% sídiel. Na košický SKV je napojených 20 obcí.

K roku 2015 sa na systém skupinových vodovodov napojili obce Nižný Klatov, Baška, Hodkovce, Nováčany, Rudník, Poproč, Šemša a na lokálne zdroje formou samostatných alebo skupinových vodovodov obce Nižný Čaj, Opátka, Paňovce, Rankovce, Rešica, Slančík a Slanská Huta, Boliarov, Bunetice, Hrašovík, Košický Klečenov, Bačkovík, Cestice, Geča, Nový Salaš, Obišovce, Olšovany, Opiná, Svinica, Trebejov a Vtáčkovce, Kecerovský Lipovec, Kecerovce, Vyšný Klatov.

Zásobovanie vodou v obci Budimír

V obci Budimír je vybudovaný verejný vodovod v správe VVS, a.s., zásobovanie pitnou vodou je z vodárenskej sústavy Starina. Vodovod je napojený na privádzacie potrubie DN 1000 mm VS Starina – Košice a privádzacím potrubím DN 80 mm je voda privádzaná do vodojemu Budimír o objeme 200 m³. V roku 2020 bolo napojených na verejný vodovod 75,34 % obyvateľov.

Podľa ÚPN-O v oblasti zásobovania obyvateľstva pitnou vodou sa navrhuje:

- Pre navrhovaný rozvoj v obci vybudovať nový vodojem s kapacitou v návrhu 100 m³ a prívodného potrubia DN 250 k tomuto vodojemu.
- Dobudovať spotrebnú vodovodnú sieť v navrhovanej zástavbe s DN/ID 200 až 100 na základe podrobných hydrotechnických výpočtov.
- Maximálna denná potreba Q_{max}= 6,6 l/s bude zabezpečená aj naďalej z jestvujúcich zdrojov vody.
- Zásobovanie vodou lokality Beniakova Podhora sa navrhuje z navrhovaného vodojemu v k.ú. Beniakovce, s objemom 2 x 200 m³, z ktorého bude zásobovaná aj obec Beniakovce. Vodojem bude napojený na privádzacie potrubie DN 1000 mm VS Starina – Košice. Prípojka do m. č. Beniakova Podhora bude realizovaná na k.ú. Beniakovce, mimo k.ú. Budimír.

Odvádzanie splaškovej vody

Úroveň odkanalizovania v Košickom kraji je pod celoslovenským priemerom. Z okresov kraja má okres Košice - okolie najnižšiu úroveň odkanalizovania a to 20%. Počet kanalizácií v regióne Košického kraja je 70 a čistiarní odpadových vôd je len 26 a ich kapacita je 141.826 m³/deň. Viaceré ČOV dosahujú nízky efekt čistenia, pre nedostatočnú kapacitu, hydraulické i látkové preťažovanie a nezriedka i nevyhovujúcu technológiu.

V súčasnosti v obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia, obec má vydané stavebné povolenie na kanalizáciu. PD rieši výstavbu splaškovej kanalizácie v obci Budimír, ktorá bude zaústená do ČOV Kráľovce. Projektovaná kapacita pre obec Budimír je 1200 EO, kanalizácia bude delená na gravitačné a tlakové úseky. Priemerné množstvo odpadovej vody pre rok 2030 pri počte obyvateľov (za obec Budimír a Kráľovce) 1600 je vyrátané na 102 693,84 m³/rok.

Gravitačná časť potrubia je navrhovaná z rúr KG PVC-U o profile DN300, 200 a 150 - prípojky. Tlakové vetvy sú navrhované z rúr HD PE 90 a 110. Tlaková vetva HDPE 110 bude vedená z čerpacej stanice ČS, odvádzajúcej odpadnú vodu do ČOV Kráľovce. Čerpacia stanica bude vybavená telemetrickým zariadením. Čistenie v ČOV Kráľovce je zabezpečené v mechanicko – biologickej čističke odpadových vôd s obehovou nízko zaťažovanou dlhodobou aktiváciou s nitrifikáciou, denitrifikáciou s dosadzovacou nádržou a akumuláciou stabilizovaného kalu v kalojeme so zásobným priestorom na 150 dní.

Odkanalizovanie lokality Beniakova Podhora ÚPN-O navrhuje do ČOV Vajkovce za podmienky intenzifikácie tejto ČOV. V prípade realizácie lokality skôr, ako bude intenzifikovaná ČOV Vajkovce, do samostatnej ČOV (resp. dvoch ČOV) v tejto miestnej časti s odvedením vyčistených vôd do recipientu Torysa.

Dažďové vody

V obci okrem lokality Pod lesom nie je vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie. Dažďové vody z územia obce sú odvedené ryhami, cestnými priekopami, jarkami a potokmi do Vajkovského potoka.

Odvádzanie vôd z povrchového odtoku sa navrhujú v mieste ich vzniku do geologického podložia vsakovaním. Alternatívne je možné vody z povrchového odtoku zaústiť do miestnych vodných tokov resp. systému cestných rigolov. V rámci odvádzania dažďových vôd treba realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do miestnych recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente. V katastri obce sa navrhuje sieť odvodňovacích kanálov pozdĺž miestnych a účelových ciest na odvedenie povrchových vôd.

Zásobovanie elektrickou energiou

Cez k. ú. obce Budimír prechádza dvojité nadzemné elektrické vedenie ZVN2x400kV V487/488 Lemešany – USS Košice – Moldava nad Bodvou vo vlastníctve a správe Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s. Bratislava. Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov je pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m.

Obec je na rozvod elektrickej energie napojená zo skupinovej prípojky z VN 22 kV vzdušného vedenia č. 397 zo 110/22 kV ES Východ Košice s možnosťou zásobovania z ES Prešov 2. NN vedenie v obci je vzdušné a je napájané zo siedmich trafostaníc, z toho 6 sa nachádza na k.ú. obce Budimír a záhradkárska lokalita v južnej časti je el. energiou zásobovaná z transformačnej stanice nachádzajúcej sa na k.ú. obce Beniakovce. Nové trafostanice sú navrhnuté ako kioskové s vonkajšou obsluhou. Trafostanice v Beniakovkej Podhore budú napojené z VN rozvádzača (VN el. vedenie V397) jestvujúcej trafostanice „TS0237-0004 Beniakovce“.

Verejné osvetlenie tvoria výbojkové svietidlá upevnené na výložníkoch a stĺpoch sekundárnej siete. Obec modernizuje verejné osvetlenie výmenou nových moderných LED svietidiel. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané.

Zásobovanie plynom

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť prevádzkovaná SPP-D v rozsahu: Distribučná sieť tlakovej úrovne VTL: VTL plynovod DN 500, PN 4 MPa /Hrašovík – Budimír – Ličartovce/; VTL plynovod DN 100, PN 4 MPa ozn. PL Budimír - Družstevná pri Hornáde; VTL plynovod DN 150, PN 4 MPa ozn. PL Budimír – Kráľovce; VTL prípojný plynovod DN 100, PN 4 MPa ozn. PR Budimír, ktorý napája regulačnú stanicu plynu (RS) Budimír.

Regulačná stanica Budimír má výkon 1200 m³/hod. a slúži pre zásobovanie strednotlakovej distribučnej siete obce Budimír. V obci Budimír je vybudovaná distribučná sieť tlakovej úrovne STL – 100 kPa z materiálu oceľ doplnovaná o úseky z polyetylénu (PE). Lokalita Pod Horou je zásobovaná z distribučnej siete tlakovej úrovne STL 2 - 300 kPa obce Beniakovce.

Zásobovanie teplom

V okrese Košice - okolie zdrojom tepla sú väčšinou lokálne zariadenia na báze plynného paliva a pevného paliva (uhlie, drevo, koks). Riešené územie spadá do oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou - 18°C so strednou dennou teplotou vykurovacieho obdobia +2,9°C v zmysle STN 06 0210. Zásobovanie obce teplom je úplne decentralizované z objektových alebo združených zdrojov tepla so spaľovaním zemného plynu a pevných palív. Na varenie, vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody v domácnostiach sa v Budimíre používa v prevažnej miere plyn. V obci nie sú vybudované samostatné zdroje tepla. Objekty občianskeho vybavenia sú vykurované z kotlov ústredného vykurovania.

Geotermálna energia

V okrese Košice - okolie zdrojom tepla sú väčšinou lokálne zariadenia na báze plynného paliva a pevného paliva (uhlie, drevo, koks). Jednou z najbohatších oblastí geotermálnych zdrojov na Slovensku je Košická kotlina. V Košickej kotline sú geotermálne vody s teplotou 120 – 160°C v hĺbke menšej ako 3.000 m. Katastrálne územie obce Budimír sa nachádza mimo vymedzených geotermálnych oblastí.

Telekomunikácie a telekomunikačné zariadenia – pevná sieť

Telekomunikačné služby v Košickom kraji zabezpečujú T-Com, Orange Slovensko a T-Mobile. Košický kraj je rozdelený do štyroch primárnych oblastí (PO) - PO Košice, PO Spišská Nová Ves, PO Michalovce a PO Rožňava.

V obci je príjem televízneho a rádiového signálu zabezpečený prostredníctvom optických káblov. Katastrálnym územím obce Budimír prechádzajú diaľkové telekomunikačné káble. Obec Budimír je súčasťou uzlového telefónneho obvodu Košice. Jednotlivé účastnícke stanice sú napojené z automatickej telefónnej ústredne prostredníctvom pružnej dvojstupňovej siete. Z účastníckych rozvádzačov sú závesnými káblami napojené účastnícke stanice. Kataster obce Budimír je pokrytý mobilnou sieťou operátorov Orange, Telekom, O2 a optickými káblami MS Profi, Antik a Antik Telekom. Napojovacím bodom pre telefónne stanice v nových lokalitách bude digitálna ATÚ Budimír a pre m.č. Beniakova Podhora ATÚ Beniakovce, ktoré budú kapacitne podľa potreby rozširované.

3.3.4. Kultúrno-historické hodnoty územia

Medzi bohaté kultúrno-historické pamiatky Košického kraja patria Dóm sv. Alžbety v Košiciach a historické jadro Košíc, kaštieľ v Betliari, hrad Krásna Hôrka, opátstvo rádu Premonštrátov v Jasove, gotický evanjelický kostol v Štítniku a mnohé iné kostolíky, ktoré sú súčasťou gemerskej vetvy Gotickej cesty. Spišský hrad, Spišské Podhradie, cirkevné mestečko Spišská Kapitula a gotický kostolík v Žehre a drevené kostolíky v Ruskej Bystrej boli zaradené medzi pamiatky UNESCO.

Najhodnotnejšou kultúrno-historickou pamiatkou na území okresu Košice-okolie je kláštorň komplex v Jasove z 12. storočia. Je najkrajšou neskorobarokovou stavbou na Slovensku, ktorá je zaradená do národných kultúrnych pamiatok. Do komplexu patrí aj baroková knižnica.

Na území Košického kraja sa nachádza v 287 obciach 1.791 národných kultúrnych pamiatok zapísaných v ústrednom zozname pamiatkového fondu. Podľa druhu pamiatok najviac sú zapísané sakrálne stavby, meštianske domy, kúrie a ľudové domy, kaštiele a parky, významne sú zapísané aj technické pamiatky baníckej minulosti a vinne pivnice na juhu Zemplína.

V okrese Košice - okolie je v 61 obciach celkovo 191 národných kultúrnych pamiatok zapísaných v ústrednom zozname, z toho 12 pamiatok technických a 16 ľudových domov. Na tomto území sú vyhlásené pamiatkové zóny v centrálnej časti mesta Medzeva - Nižný Majer, v centrálnej časti Vyšného Medzeva a v Turnianskej Novej Vsi. Najväčšia koncentrácia národných kultúrnych pamiatok je v Jasove, Medzeve, Turni nad Bodvou a Turnianskej Novej Vsi.

Na území obce Budimír nebola vyhlásená pamiatková zóna ani pamiatková rezervácia.

Podľa evidencie PÚ SR v obci Budimír sa nachádza 5 pamiatkových objektov zaradených do Registra nehnuteľných NKP:

- Kaštieľ, Starý kaštieľ, Kúria, Socha sv. Floriána a Park pri kaštieli.

NKP Kaštieľ Florián - Múzeum historických hodín

Kaštieľ Florián mal v r. 2017 vymenený poškodený krov a strešnú krytinu, úpravu fasády. Expozícia historických hodín s vybranou kolekciou exponátov hodín zo zbierkového fondu Slovenského technického múzea a Východoslovenského múzea v Košiciach sa nachádza v kaštieli rodiny Ujházyovcov. Vo výstavných priestoroch sa striedajú v kratších či dlhších časových intervaloch rozmanité výstavy, zamerané nielen na dejiny techniky, ale i na históriu, umenie, zberateľstvo. Rozsiahly zbierkový fond Slovenského technického múzea vytvára bohaté predpoklady pre

inštalovanie menších ucelených kolekcí exponátov z fondu hutníctva, baníctva, strojárstva či exaktných disciplín zastúpených v múzeu.

NKP Starý kaštieľ a NKP Kúria

Oba objekty si vyžadujú rekonštrukciu. V objekte NKP Starý kaštieľ sa navrhujú priestory pre kultúrny stánok – spoločenská sála, obecný úrad, klubové priestory. V objekte NKP Kúria sa navrhujú priestory pre zdravotné stredisko a záujmovú činnosť.

Sýpka

Sýpka v areáli kaštieľa je využívaná ako priestor pre burzu starožitností a kuriozít, ktorá sa tu uskutočňuje v pravidelných intervaloch. Zrekonštruovaný objekt pre svoj účel bude vyhovovať aj do budúcnosti.

Cirkevné objekty

Kostol rímskokatolícky Rímsko-katolícky kostol z 15. storočia, v 20. storočí neoklasicisticky upravený) je situovaný vedľa nového cintorína, vyhovuje svojmu účelu. Kostol evanjelický Starý evanjelický kostol z konca 18. storočia) v historickom parku, pôvodne krypta evanjelickej vetvy rodiny Ujházyovcov je využívaný pre spomienkové a pohrebné obrady. Nový evanjelický kostol dokončený v roku 1992 je situovaný vedľa obecného úradu, vyhovuje svojmu účelu.

Archeologické a paleontologické náleziská:

Podľa údajov uvedených v ÚPD obce Budimír, na katastrálnom území obce Budimír sú evidované nasledujúce archeologické pamiatky:

- ❖ Farské role – južne od budov ZS, zistené osídlenie z doby bronzovej (gálska kultúra), včasného stredoveku (8. – 9. stor.) a neskorého stredoveku (13. – 15. stor.)
- ❖ Kaštieľ – archeologickým výskumom zistená gotická stavba. V okolí zachytené sídliskové objekty zo 14. – 15. storočia
- ❖ Kačov – osídlenie z neolitu (bukovská kultúra), eneolitu, mladšej doby rímskej a stredoveku.
- ❖ Kostol – v blízkosti kaštieľa, zistené gotické základy, stopy renesančných a barokových prestavieb
- ❖ Mohylový násyp – poloha vyšné cesty – kultúrne bližšie neurčený
- ❖ Osada z doby rímskej – severne od obce na pravostrannej terase Torysy
- ❖ Osídlenie z doby železnej a rímskej – medzi cestou z Budimíra do Beniakoviec

V lokalite navrhovanej činnosti ani v jej blízkom okolí sa kultúrne pamiatky nenachádzajú a nie je ani predpoklad výskytu archeologických a paleontologických nálezísk.

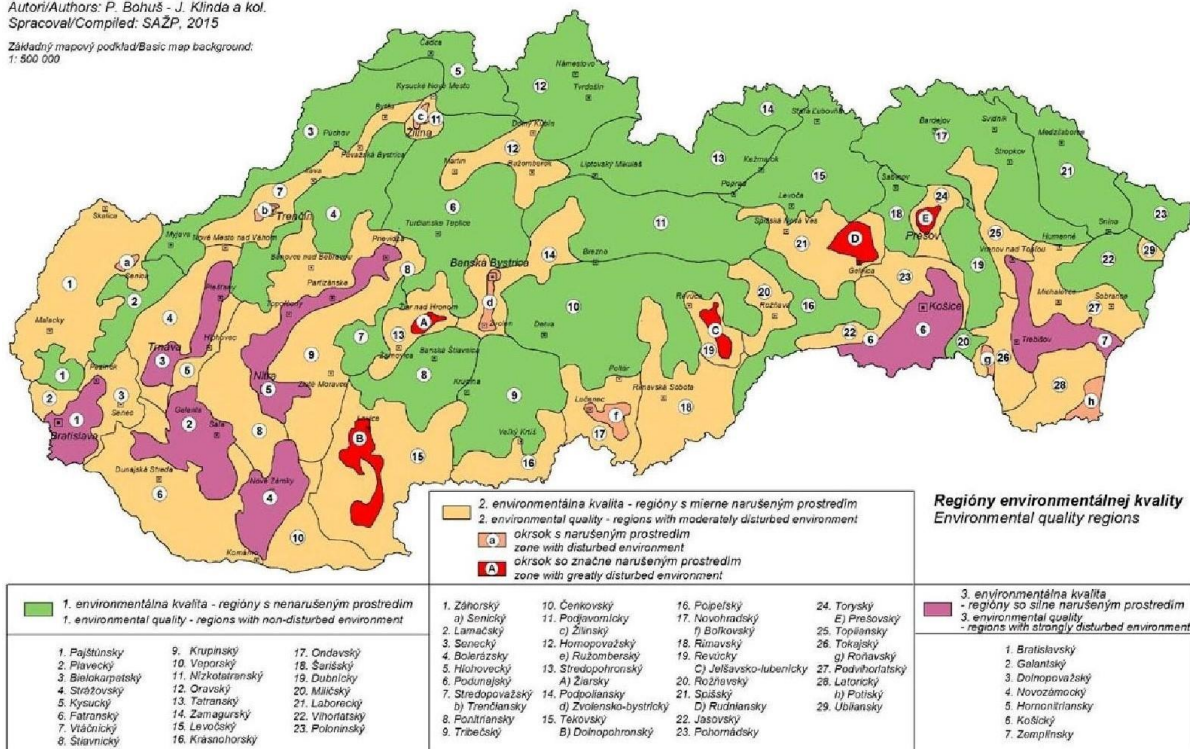
3.4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

V procese aktualizácie environmentálnej regionalizácie SR na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov sa vymedzilo päť stupňov kvality životného prostredia (*5. stupeň - prostredie silne narušené prostredie*) a slovenské regióny sa rozdelili do troch skupín. Územie Košíc a okolia patrí do tretej skupiny z hľadiska úrovne kvality životného prostredia - región so silne narušeným prostredím, teda sa v regióne Košíc kumulujú environmentálne záťaž.

Regióny environmentálnej kvality Environmental quality regions

Autori/Authors: P. Bohuš - J. Klinda a kol.
Spracoval/Compiled: SAŽP, 2015

Základný mapový podklad/Basic map background:
1:500 000

Obr. č.: 3.4.1: Regióny environmentálnej kvality na Slovensku (Environmentálna regionalizácia SR, 2016)

3.4.1. Charakteristika zdrojov znečistenia a ich vplyv na životné prostredie

Fyzikálna degradácia pôdy

V zmysle zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy degradáciou pôdy označujeme fyzikálne, chemické a biologické poškodenie a znehodnotenie poľnohospodárskej pôdy, ako je vodná erózia a veterná erózia, zhutnenie, acidifikácia, kontaminácia rizikovými látkami, škodlivými rastlinnými organizmami a živočíšnymi organizmami a mikroorganizmami. Medzi hlavné prejavy fyzikálnej degradácie pôdy patrí zhutnenie a erózia pôd.

Erózia pôdy

Erózia pôdy patrí k sekundárnym stresovým faktorom, ktoré negatívne pôsobia na poľnohospodársky pôdny fond a poľnohospodársku výrobu a to ohrozením, resp. narušením prirodzeného vývoja bioty a narušením pôdneho krytu.

Erózia má za následok aj urýchľovanie zanášania vodných nádrží, tokov a kanalizácie. V našich podmienkach sa na nej podieľa najmä vodná, v menšej miere aj veterná, riečna a orbová (antropogénna) erózia. Predmetom riešenia je identifikovať:

- potenciálnu vodnú eróziu
- potenciálnu veternú eróziu

Potenciálna vodná erózia

Označuje eróziu, ku ktorej by došlo na povrchu pôdy vplyvom pôsobenia prírodných činiteľov za predpokladu, že by tento povrch nebol porastený žiadnou protierózne odolnou vegetačnou pokrývkou a neboli by na ňom vykonané žiadne protierózne opatrenia. Činiteľmi, ktoré majú vplyv na potenciálnu eróziu, sú najmä náchylnosť pôdy na eróziu (vplyv pôdotvorného substrátu - geologického podložja), sklon svahu, dĺžka svahu a klimatické činitele.

V okrese Košice-okolie sú poľnohospodárske pôdy vďaka relatívne malým sklonom územia len málo ohrozené potenciálnou vodnou eróziou. Najmenej ohrozené sú obce s katastrálnym územím v Košickej rovine.

Potenciálna veterná erózia

Veterná erózia je degradačným procesom, ktorý spôsobuje škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe, odnosom ornice, hnojív, osív a ničéním poľnohospodárskych plodín, ale aj zanášaním komunikácií, vodných tokov, vytváraním návejov a znečisťovaním ovzdušia. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladaním týchto častíc na inom mieste (akumulácia).

V okrese Košice-okolie sa veterná erózia môže prejavovať na ľahších pôdach na náveterných svahoch Toryskej pahorkatina a Košickej roviny. Miera erózneho ohrozenia sa môže zvyšovať vplyvom klimatických činiteľov ako je sucho, smer a rýchlosť vetra, ale aj pôsobením človeka najmä obnažením a narušením pôdneho horizontu napríklad po orbe, alebo ťažbe.

Zhutnenie pôdy (kompakcia)

Kompakcia je významný proces fyzikálnej degradácie pôdy, ktorý ovplyvňuje produkčnú funkciu pôdy, ale aj jej náchylnosť na iné degradačné procesy pôdy a krajiny (erózia pôdy, záplavy). Náchylnosť pôdy na zhutnenie môže byť podmienená primárne alebo sekundárne. Primárne zhutnenie je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Trpia ním všetky ťažké pôdy (ílovitohlinité, ílovité, íly), ako aj pôdy s mramorovanými a iluviálnymi luvickými horizontmi (pseudogleje, luvizeme).

Sekundárne (technogénne) zhutnenie je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo - vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo – znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením (nedostatočným organickým hnojením, nevhodným sortimentom hnojív, nedodržiavaním biologicky vyvážených osevných postupov, spôsobov a podmienok obhospodarovania, a pod.).

Chemická degradácia pôdy

Vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy pochádzajúcich z prírodných a antropických zdrojov, dochádza ku chemickej degradácii pôd. Určitá koncentrácia týchto látok pôsobí škodlivo na pôdy a vyvoláva zmeny jej vlastností, negatívne ovplyvňuje jej produkčný potenciál, znižuje hodnotu dopestovaných plodín a taktiež môže negatívne vplývať na vodu, atmosféru a na zdravie ľudí a zvierat. K najzávažnejšej degradácii pôdy patrí kontaminácia pôd ťažkými kovmi a organickými polutantami, acidifikácia, alkalizácia a salinizácia pôdy.

Monitoring pôd zabezpečuje Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôd. Sústreďuje sa na monitoring tých prvkov, ktoré sú rizikové z hľadiska bioty ako i zdravia človeka. Limitné hodnoty rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde pre prvky As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Se, Zn, F sú uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Monitorovacia sieť v záujmovom území je pomerne riedka, takže hodnotenie doplnené na základe publikácií Granec, Šurina, 1999 a Atlas krajiny SR, 2002 v ktorých boli vytvorené priestorové priemety kontaminácie pôd jednotlivými rizikovými prvkami a pôdy boli zatriedené do nasledovných kategórií:

- 0 – nekontaminované pôdy,
- A, A1 – rizikové pôdy,
- B – kontaminované pôdy,
- C – silne kontaminované pôdy.

Najviac ohrozená kontamináciou je severozápadná hornatá časť okresu, kde kontaminácia pôd v oblasti Kojšovskej hole presahuje limit C – silne kontaminované pôdy. Ide o hlavne o kontamináciu As, Pb, Hg a Cd pravdepodobne spôsobenú prirodzene zvýšeným obsahom prvkov vplyvom geochemických anomálií. Zvýšené koncentrácie ťažkých kovov zistené v aluviálnej nive Hornádu pravdepodobne v dôsledku redepozície z priľahlých pohorí, kde lokálne môžu koncentrácie prekročiť limit B – kontaminované pôdy. Prekročenie limitu B bolo zaznamenané aj v oblastiach Hačavy, Drienovca a Štósu. Zvyšné územie okresu leží prevažne v zóne nekontaminované pôdy s obsahom všetkých hodnotených rizikových látok pod limitom A (pre celkový obsah prvku), resp. A1 (pre obsah prvku 2M HNO₃, resp. 2M HCl).

Namerané hodnoty rizikových prvkov (Cd, Pb, Cr, Hg, As, Cu, Zn, Ni, Se a polyaromatické uhľovodíky) v poľnohospodárskych pôdach katastra obce Budimír sú pod prípustným limitom. Pôda v katastri obce nie je kontaminovaná.

Znečistenie ovzdušia

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Ochrana ovzdušia upravuje zákon NR SR č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. Kritéria kvality ovzdušia sú uvedené vo vyhláške MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia na Slovensku sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO).

Na monitorovanie lokálneho znečistenia ovzdušia bolo v roku 2016 na území SR rozmiestnených 38 automatických monitorovacích staníc, z ktorých väčšina monitorovala základné znečisťujúce látky (SO₂, NO₂, NOX, PM₁₀, PM_{2,5}, CO). V okrese Košice - okolie sú situované dve takéto stanice (Veľká Ida, Kojšovská hoľa).

Od roku 2000 je vývoj hlavných znečisťujúcich látok sledovaný aj prostredníctvom databázy Národného emisného inventarizačného systému (NEIS), ktorý je vyvíjaný za podpory Ministerstva životného prostredia SR a Slovenského hydrometeorologického ústavu. Program NEIS je vyvinutý v súlade s legislatívou platnou v SR a obsahuje najnovšie zmeny legislatívy ochrany ovzdušia realizované v súvislosti s implementáciou smerníc EU. Súčasťou projektu sú procedúry zberu údajov o emisiách, ich overovanie na odboroch životného prostredia okresných úradov, ako aj procedúry, zabezpečujúce import týchto údajov do centrálnej databázy a ich prezentáciu na centrálnej úrovni.

Na znečisťovaní ovzdušia sa v najväčšej miere podieľa priemyselná výroba, vysoká intenzita cestnej dopravy a výroba a rozvoj elektriny, plynu a vody. V okrese Košice - okolie pri Veľkej Ide sa nachádza priemyselný komplex zameraný na metalurgiu železa, ocele a výrobu koksu, ktorý je dominantným priemyselným zdrojom znečisťovania ovzdušia. Medzi ďalšie priemyselné zdroje patrí výroba sekundárnej medi a cementárne. V okrese Košice - okolie sa nachádza 167 evidovaných zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 18 radíme k veľkým zdrojom.

Na území okresu by sme mohli vymedziť aj malé zdroje znečistenia, hlavne tam, kde obce nie sú plynofikované. Z celkového počtu 114 obcí je plynofikovaných 90, zvyšných 24 plynofikáciu nemá (SPP, 2018).

K znečisteniu ovzdušia v okrese Košice - okolie negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. K najfrekventovanejším cestám patrí diaľnica D1 a rýchlostná cesta R4. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90 % celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Obec Budimír je plynofikovaná, evidované sú tu malé a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Na riešenom území sa meranie čistoty ovzdušia a prašného spádu neuskutočňuje. Na znečistení ovzdušia sa výraznejšou mierou podieľa doprava: cesta I/20 a cesty III. tr. Napriek tomu z hľadiska produkcie oxidu uhoľnatého v časovom horizonte roku 2040, ani za nepriaznivých rozptylových podmienok nebudú prekročené povolené imisné limity oxidu uhoľnatého. Obdobný stav sa predpokladá aj u oxidu dusíka.

Znečistenie vôd

Podľa zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) je znečistenie definované ako priame alebo nepriame zavádzanie látok alebo tepla do vzduchu, vody alebo pôdy ako výsledok ľudskej činnosti, ktoré môže byť škodlivé pre ľudské zdravie, kvalitu vodných ekosystémov alebo suchozemských ekosystémov priamo závislých od vodných ekosystémov, a ktoré má za následok poškodenie hmotného majetku, poškodenie alebo narušenie estetických hodnôt životného prostredia a jeho iného oprávneného využívania. Hodnotenie kvality povrchových vôd sa komplexne vykonáva v povodiach, v čiastkových povodiach a v útvaroch povrchových vôd.

Útvar povrchových vôd je vymedziteľný a významný prvok povrchovej vody, ktorý je určený za základnú jednotku smernice 2000/60/ES Rámcovej smernice o vode (RSV). Identifikáciou útvaru povrchovej vody je vymedzenie samostatnej a významnej časti povrchovej vody. Postup a kritéria vymedzenia útvarov povrchovej vody sú uvedené v prílohe č. 1 vyhlášky MPRV SR č. 418/2010 o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona. Zoznam útvarov povrchovej vody je uvedený v prílohe č. 2 menovanej vyhlášky.

Stav útvarov povrchových vôd

Územie okresu Košice-okolie spadá do čiastkového povodia Bodrog na juhovýchode, Bodva v západnej polovici územia a Hornád (najväčšia časť) v strede a severe až severovýchode okresu. Pri povrchových vodách sa hodnotí ekologický a chemický stav a kvalita vody.

Do hodnotenia ekologického stavu patria nasledovné prvky kvality rozdelené do 3 skupín:

- biologické prvky kvality (BPK): bentické bezstavovce; fytoENTOS a makrofyty; fytoplanktón; ryby
- fyzikálno-chemické prvky kvality (FCHPK): všeobecné FCH ukazovatele; 26 škodlivých a obzvlášť škodlivých látok relevantných pre SR
- hydromorfologické prvky kvality (HMPK)

Výsledné hodnotenie sa určuje v piatich triedach kvality: veľmi dobrý (1), dobrý (2), priemerný (3), zlý (4), veľmi zlý (5). Pri chemickom stave sa hodnotia prioritné látky a nebezpečné látky. Výsledky hodnotenia sa kategorizujú v dvoch triedach: dosahuje (D) a nedosahuje (ND) dobrý chemický stav.

Ekologický stav / potenciál útvarov povrchovej vody

Základom hodnotenia ekologického stavu útvarov povrchových vôd sú biologické prvky kvality, ktoré majú v súlade so základným princípom a myšlienkou RSV prioritné postavenie. Pre významne zmenené vodné útvary a umelé vodné útvary sa podľa princípov RSV stanovoval ekologický potenciál.

Chemický stav útvarov povrchovej vody

Základom hodnotenia chemického stavu útvarov povrchových vôd sú špecifické znečisťujúce látky, ktoré sú definované ako znečistenie spôsobené prioritnými látkami. Pri ich hodnotení sa uplatňujú smernice EÚ. Hodnotenie chemického stavu vôd pozostávalo z posúdenia výskytu 41 prioritných látok vo vodných útvaroch povrchových vôd.

Súlad výsledkov monitorovania s Environmentálnou normou kvality (ENK) predstavuje súlad s požiadavkami pre dobrý chemický stav. Podľa RSV „dobrý stav povrchovej vody“ znamená stav, ktorý dosahuje útvary povrchovej vody, ak je jeho ekologický a jeho chemický stav aspoň „dobrý“. Pri chemickom stave sa hodnotia prioritné látky a nebezpečné látky. Výsledky hodnotenia sa kategorizujú v dvoch triedach: dosahuje (D) a nedosahuje (ND) dobrý chemický stav.

Kvalita povrchových vôd sa v území navrhovanej činnosti nesleduje. Najbližšie k riešenému územiu sa vykonáva základné monitorovanie a prevádzkové monitorovanie kvality povrchových vôd vo vodnom útvare SKH0017 na toku Torysa.

Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd

Povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Od rkm	Do rkm	Ekologický stav	Chemický stav
Hornád	SKH0017	Torysa	26,25	0,00	4	D

Tabuľka č. 3.4.3: Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd
(Zdroj: Vodný plán SR, 2015)

V roku 2015 bol monitoring vykonávaný v rámci celoslovenskej monitorovacej siete kvality povrchových vôd prostredníctvom SHMÚ v 3 miestach odberu:

- Torysa – Pečovská Nová Ves, rkm 84,9, reprezentatívne odberné miesto (ROM) je nad mestom Prešov,
- Torysa – Kendice, rkm 49,9, ROM je pod mestom Prešov,
- Torysa – Košické Olšany, rkm 13,0, sútok s riekou Hornád.

Hodnoty ukazovateľov na monitorovacích miestach vodného toku Torysa nie sú v súlade s požiadavkami na kvalitu vody podľa Prílohy č.1 k NV č. 269/2010 Z.z. v nasledovných častiach - v časti A (všeobecné ukazovatele kvality vody) na monitorovacích miestach:

- H298000D (Torysa – Kendice) pre $CHSK_{Cr}$, TOC, N-NO₂
- H328000D (Torysa – Košické Olšany) pre N-NO₂

Vysvetlivky:

$CHSK_{Cr}$ chemická spotreba kyslíka Cr

N-NO₂ dusitanový dusík

SI-bios sapróbny index biosestónu

TOC celkový organický uhlík

Požiadavky na všetky ostatné ukazovatele na kvalitu vody uvedené v časti A boli na predmetných monitorovacích miestach splnené. Splnené boli aj všetky ukazovatele v časti B (nesyntetické látky), C (syntetické látky), D (ukazovatele rádioaktivity) a E (hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele kvality vody) s výnimkou monitorovacieho miesta H298000D (Torysa – Kendice), kde v časti E neboli splnené ukazovatele pre SI-bios. Na odbernom mieste H2180100 (Torysa – Pečovská Nová Ves) boli splnené všetky ukazovatele na kvalitu vody vo všetkých častiach.

Stav útvarov podzemných vôd

Sledovanie kvality podzemných vôd je zabezpečované monitorovacou sieťou SHMÚ, ktorú tvoria vrty nachádzajúce sa v riečnych sedimentoch, kvartérnych a predkvartérnych sedimentoch. Výsledky monitoringu kvality podzemných vôd sú hodnotené podľa NV SR č. 496/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa NV SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu.

Riešené územie je súčasťou:

- kvartérneho útvaru SK1001200P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov oblasti povodia Hornád (plocha 934,295 km²), kde dominantné zastúpenie kolektora predstavujú aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky a proluviálne sedimenty,

- predkvartérneho útvaru SK2005300P Medzizrnové podzemné vody Košickej kotliny oblasti povodia Hornád (plocha 1 124,018 km²), kde dominantné zastúpenie kolektora predstavujú sladkovodné až brakické sedimenty - striedanie ílov a pieskov, pyroklastiká andezitov.

Oblasť uvedených útvarov patrí dlhodobu medzi najznečistenejšie oblasti SR. Vplyv antropogénneho znečistenia na podzemné vody kvartérnych náplavov sa prejavuje v celom útvare SK1001200P. Nariadeniu vlády dlhodobu nevyhovujú hodnoty základných fyzikálno-chemických ukazovateľov, pesticídov, atď. Kvalita podzemných vôd v útvare SK1001200P, zistená v roku 2015 v rámci základného monitorovania podzemných vôd, je uvedená v tabuľke.

Ukazovatele prekračujúce medznú hodnotu v kvartérnych útvaroch podzemnej vody

podzem. vôd	Základné F-CH ukazovatele	Všeob. organic látky	Terénne merania	Stopové prvky	Aromat. uhľovod.	Chlórované rozpúšťadlá	Polyaromat. uhľovodíky	Pesticídy
SK1001200P	Cl-, Fe, Fe2+, H2S, Mn, NH4+, NO3-, NO2- RL105	-	%O2, Vodiv_25, pH	-	-	1,1,2-trichlóretén chlóretén	Fenantrén Fluórantén Fluorén Naftalén	Atrazín, Desizopropylatrazín

Tabuľka č. 3.4.4: Ukazovatele prekračujúce medznú hodnotu v kvartérnych útvaroch podzemnej vody (Zdroj: SHMÚ, 2015)

Kvalita podzemných vôd *predkvartérneho útvaru SK2005300P*, sledovaná vo vrtoch základného aj prevádzkovaného monitorovania, dlhodobu vykazuje nadlimitné hodnoty základných fyzikálno-chemických ukazovateľov, ako vplyv antropogénneho znečistenia. Kvalita podzemných vôd v tomto útvare, zistená v roku 2015, je uvedená v tabuľke.

Ukazovatele prekračujúce medznú hodnotu v predkvartérnych útvaroch podzemnej vody

Útvar podzem. vôd	Základné F-CH ukazovatele	Všeob. organic. látky	Terénne merania	Stopové prvky	Aromat. Uhľovod.	Chlórované rozpúšťadlá	Polyaromatické uhľovodíky	Pesticídy
SK2005300P			Fe, Fe ₂₊ , Mn, H ₂ S			%O ₂		

Tabuľka č. 3.4.5: Ukazovatele prekračujúce medznú hodnotu v predkvartérnych útvaroch podzemnej vody (Zdroj: SHMÚ, 2015)

Základ hydrografickej siete v katastri Budimíra tvorí *Vajkovský potok* v zastavanom území obce s bezmenným prítokom (*Mlynský potok*) z centra obce, ktorý ústi v katastri obce Vajkovce do rieky *Torysa*.

Znečistenie z komunálnych odpadových vôd

Organické znečistenie obsiahnuté vo vodách je dôsledkom znečistenia vody organickými látkami z prirodzených a antropogénnych zdrojov. Organické látky prirodzene sa vyskytujúce vode pochádzajú z rozkladných procesov odumretej fauny a flóry a z erózie pôd. Organické zložky pochádzajúce z ľudských aktivít patria najčastejšie sa vyskytujúcim znečisťujúcim látkam vypúšťaným do povrchových vôd. K znečisťovaniu vôd organickým znečistením dochádza priamym vypúšťaním odpadových vôd do recipientov a difúznym spôsobom.

Znečistenie z poľnohospodárstva

Významným zdrojom znečistenia živinami je používanie minerálnych a organických hnojív, ktoré významne prispieva znečisťovaniu vôd živinami – difúznym odtokom prostredníctvom drenáže, vplyvom vetra a povrchovým odtokom.

V katastri obce sa nenachádzajú potenciálne významné bodové a difúzne zdroje znečistenia.

V katastri obce sa v zmysle Vodného plánu SR (2015) nevyskytuje žiadny významný priemyselný zdroj znečistenia povrchových vôd.

Radónové riziko

Radónové riziko predstavuje prirodzenú rádioaktivitu hornín, ktorá je podmienená prítomnosťou prvkov K, U a Th, ktoré emitujú gama žiarenie a podmieňujú vonkajšie ožiarenie.

V závislosti na objemovej aktivite radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti pôdy možno územie Slovenskej republiky rozdeliť do troch skupín podľa výšky radónového rizika s nasledovným pomerom: 53 % nízke, 46,7 % stredné a len 0,3 % SR s vysokým radónovým rizikom. Pri hodnotení radónového rizika v záujmovom území sme vychádzali z údajov ŠGÚDŠ Geofyzikálne mapy - Mapy prírodnej rádioaktivity. V okrese Košice-okolie výrazne prevláda stredný stupeň radónového rizika.

Kataster obce spadá do nízkeho (horná časť) a stredného (dolná časť) radónového rizika.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

3.4.2. Odpady

Účelom odpadového hospodárstva v súčasnosti platnej legislatíve SR je predovšetkým predchádzanie vzniku odpadov a obmedzovanie ich tvorby, príprava na opätovné použitie odpadov, recyklácia a energetické zhodnocovanie odpadov. Ak nie je environmentálne vhodné odpady

opätovne použiť alebo ich recyklovať, musí sa výrazným spôsobom zvýšiť úroveň *energetického zhodnocovania odpadov*, t.j. zvýšiť podiel spaľovaných odpadov na celkovom množstve vzniknutých odpadov s energetickým využitím vzniknutej energie pri spaľovaní, zlepšiť technickú úroveň spaľovacích zariadení, zvýšiť počet druhov odpadov využívaných na výrobu alternatívnych palív a výroby palív z odpadov.

V Košickom kraji je vybudovaná spaľovňa komunálnych odpadov, ktorej prevádzkovateľom je spoločnosť Kosit a.s., Košice. Spaľovňa odpadov spĺňa koeficient energetickej účinnosti stanovený rámcovou smernicou o odpade a je klasifikovaná ako zariadenie na zhodnocovanie odpadov činnosťou R1.

V Košickom kraji je v prevádzke v súčasnosti spolu 17 skládok odpadu, z toho je 10 skládok odpadu na odpad, ktorý nie je nebezpečný, 3 skládky sú na nebezpečný odpad a 4 skládky sú na inertný odpad. V Košickom kraji je dostatočne veľká voľná kapacita skládok na nebezpečný odpad a tiež je dostatočne veľká voľná kapacita aj na skládky odpadov na nie nebezpečný odpad, rozmiestnenie prevádzkovaných skládok je pomerne rovnomerné.

Odpadové hospodárstvo v obci Budimír

Obec má spracovaný Program odpadového hospodárstva (POH) z roku 2018.

Zneškodňovanie komunálneho odpadu je zabezpečené na základe zmluvných vzťahov so spoločnosťami s oprávnením na túto činnosť. Na vývoz komunálneho odpadu z domácností sa pri nehnuteľnostiach určených na bývanie (rodinné domy, bytové domy) používajú zberné nádoby s objemom 110 l cca 366 nádob a s objemom 240 l cca 3 nádoby a s objemom 1100 l cca 10 nádob. Zber sa uskutočňuje podľa kalendára vývozu. Zber veľkoobjemového odpadu sa vykonáva len na základe objednávky alebo ho občania môžu odovzdávať do zberného dvora.

Triedený odpad je realizovaný v areáli Hospodárskeho dvora AGRO PLUS s.r.o. v obci Budimír. V zbernom dvore sú na betónovej ploche umiestnené veľkokapacitné kontajner (VKK) a to: 1 VKK o objeme 5 m³ pre sklo, 1 VKK o objeme 7 m³ pre plasty, 1 VKK o objeme 7 m³ pre drevo, 1 VKK o objeme 10 m³ pre objemný odpad, 1 VKK o objeme 7 m³ pre drobný stavebný odpad, 1 VKK o objeme 7 m³ pre izolačné materiály. Okrem kontajnerov sú na zbernom dvore umiestnené 3 unimobunky, ktoré slúžia na zber papiera a lepenky, tetrapakov a na administratívne účely. Súčasťou zberného dvora je aj betónová plocha pre biologicky rozložiteľný odpad.

Systém zberu triedených odpadov:

- Plasty, sklo, papier a kartón, kovy a VKM sa zbierajú sa podľa harmonogramu, alebo ich občania môžu odovzdávať v zbernom dvore.
- Nebezpečný odpad, elektroodpad sa zbierajú podľa harmonogramu.
- Objemný odpad nadrozmerný odpad sa zbiera podľa požiadaviek obce alebo ho občania môžu odovzdávať do zberného dvora.
- Drobný stavebný odpad sa zbiera podľa potreby alebo ho občania môžu odovzdávať v zbernom dvore.
- Biologicky rozložiteľný odpad (BRO) - odpad z údržby zelene a kompostovateľný odpad zo záhrad si občania zhodnocujú na vlastnom pozemku (kompostovisku), alebo ho môžu odovzdávať do zberného dvora.
- Vytriedený odpad je odvázaný spoločnosťou FÚRA s.r.o. oprávnenou nakladať s odpadmi. Odpad je následne zhodnotený u jednotlivých recyklátorov.

Zberné miesto použitých prenosných batérií a akumulátorov sa nachádza v budove obecného úradu. Zber triedeného odpadu sa uskutočňuje vrecovým spôsobom podľa kalendára vývozu, ktorý je každoročne odovzdávaný občanom. Údržbu zelene z verejných plôch, parku a z cintorína zabezpečuje obec.

Množstvo odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) v obci Budimír v roku 2020

Kosita.s.	zmesový komunálny odpad		212776kg
	separovaný zber od domov	sklo	20243 kg
		papier	22068 kg
		plasty, kov, VKM	20742 + 180+146
H&V Investment, s.r.o. Košice	zberný dvor	veľkoobjemový odpad	23,220 t
		izolačné materiály	2,52 t
		stavebná suť	44,56 t
		drevo	26,55 t
MMPR, s.r.o. Ľubomír Ludvik WINDOORS		šatstvo, obuv, textil, hračky a iné užitočne veci	5480 kg
H+EKO spol. s r.o.		elektrospotrebiče	19030 kg
INTA, s.r.o.		jedlé oleje a tuky	162 kg
INSA, s.r.o.		nakladanie s použitými batériami a akumulátormi	14 kg

Tabuľka č. 3.4.7: Množstvo odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) v obci Budimír v roku 2020
(Zdroj: ÚPN-O Budimír 2020)

3.4.3. Hluk

V množine stresových faktorov má významné miesto hluk, ktorý zhoršuje kvalitu životného prostredia a nepriaznivo vplýva nielen na faunu a flóru, ale aj na zdravie človeka. Ochrana pred hlukom, o jeho posudzovaní a kontrole vo vonkajšom prostredí zachytáva v našej legislatíve zákon NR SR č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí v znení neskorších predpisov a od 16. 8. 2007 vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa stanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Vyhláška zhodnocuje intenzitu hluku samostatne vo vonkajšom prostredí, pre cestnú dopravu, pre železničné dráhy, leteckú dopravu a hluk z iných zdrojov ako z dopravy.

Automobilová doprava predstavuje líniový stresový faktor, ktorý vplýva na okolitú krajinu, predovšetkým pozdĺž dopravných koridorov, negatívne zaťažuje prostredie emisiami, hlukom a vibráciami. Podľa interných zdrojov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach najzávažnejším zdrojom hluku sú prípady, keď rýchlostné cesty a cesty I. triedy prechádzajú v blízkosti obytnej zástavby. K takýmto cestám v okrese patria cesty D1, R4 a I/19, I/16 a I/17. Podľa posledného sčítania dopravy v roku 2015 (SSC, 2015) je najväčšia intenzita v okrese Košice - okolie na cestách D1, R4 a I/19 (E50), I/16 (E571) a I/17(E71).

Pri železničnej doprave je intenzita hluku závislá na počte, druhu a skladbe vlakov a parametroch trasy. Intenzita hluku je najvýraznejšia na tratiach prechádzajúcimi cez sídelne útvary a na železničných staniciach.

Zdrojom hluku v obci Budimír je diaľnica D1 a cesta I/20.

Pre obytné súbory vyhláška MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí stanovuje najvyššie prípustnú hodnotu hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A). Základná ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5 m od osi cesty je 71,2 dB (A). Ekvivalentná hluková hladina 65 dB (A) bude podľa výpočtu dosiahnutá vo vzdialenosti 34m a 60 dB (A) vo vzdialenosti 99 m.

3.4.4. Súčasný zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je ovplyvňovaný rôznymi faktormi. Medzi hlavné faktory patrí kvalita životného prostredia, ekonomická a sociálna situácia, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti a výživové návyky. Najvýznamnejším faktorom ovplyvňujúcim zdravie (až 50%) je životný štýl, 15-20% životné prostredie, 20% genetické faktory a 10-20% úroveň zdravotnej starostlivosti.

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj úmrtnosť - mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva. Košický kraj vzhľadom k pomerne nepriaznivej vekovej štruktúre obyvateľstva patrí k regiónom s vysokou mortalitou. Pri sledovaní úmrtnosti obyvateľstva v závislosti od veku a pohlavia je možné, tak ako v republikovom priemere aj v okrese Košice-okolie pozorovať nadúmrtnosť mužov.

Nárast strednej dĺžky života medzi rokmi 2000 a 2020 bol spôsobený najmä zníženiami úmrtnosti na kardiovaskulárne ochorenia – predovšetkým na ischemickú chorobu srdca. Napriek tomu bola v roku 2019 ischemická choroba srdca naďalej vedúcou príčinou smrti a spôsobovala každé štvrté úmrtie. Miera úmrtnosti na cievne mozgové príhody od roku 2000 takisto klesla, ale zostala druhou vedúcou príčinou smrti v roku 2019. Choroby obehovej sústavy (CHOS) sú naďalej hlavnou príčinou smrti slovenskej populácie. V roku 2020 sa podieľali 46 % na celkovom počte úmrtí. Nádory v roku 2020 spôsobili úmrtie 14 027 osôb, čo bol podiel 23,7 % zo všetkých zomretých s vyšším zastúpením u mužov (25,6 %) ako u žien (21,8 %). Rakovina pľúc a rakovina hrubého čreva a konečníka sú u Slovákov najčastejšími príčinami úmrtia na rakovinu, aj keď sa od roku 2000 táto úmrtnosť mierne znížila.

Takmer polovica všetkých úmrtí na Slovensku súvisí s príčinami, ktorým sa potenciálne dalo predísť, pričom ide o príčiny súvisiace so správaním a environmentálne príčiny. Iba riziká súvisiace so stravovaním spôsobili 26 % všetkých úmrtí v roku 2019. Miery obezity u dospelých a mladistvých sa zvyšujú. Vysoký výskyt fajčenia u dospelých aj mladistvých je naďalej obavou v oblasti verejného zdravia.

Prehľad pohybu obyvateľstva v roku 2023: SR, Košický kraj, okres Košice-okolie a obec Budimír

Územie	Narodení			Potraty		Počet ukončených tehotenstiev
	živo	mŕtvo	spolu	spolu	z toho UPT	
SR	48 627	161	48 788	10 987	5 910	59 775
Košický kraj	7 908	40	7 948	1 595	797	9 543
Košice-okolie	1 564	10	1 574	281	104	1 855
Budimír	9	0	9	3	0	12

Územie	Zomrelí				Prirodzený prírastok (-úbytok)
	úhrn	z nich do 1 roka			
		spolu	do 28 dní	do 7 dní	
SR	54 133	417	270	147	-5 506
Košický kraj	7 622	119	81	38	286
Košice-okolie	1 143	24	15	9	421
Budimír	14	0	0	0	-5

Územie	Sťahovanie			Celkový prírastok (-úbytok)	Stav k 31.12.2023 spolu
	prist'ahovani	vyst'ahovani	prírastok (-úbytok)		
SR	5 923	4 522	1 401	-4 105	5 424 687
Košický kraj	2 789	3 507	-718	-432	779 073
Košice-okolie	1 939	1 005	934	1 355	131 955
Budimír	34	22	12	7	1 369

Tabuľka č. 3.4.8: Prehľad pohybu obyvateľstva v roku 2023: SR, Košický kraj, okres Košice-okolie a obec Budimír
Zdroj: <https://slovak.statistics.sk/>

4. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

4.1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

Zámer navrhovanej činnosti je vypracovaný na základe aktuálne platného znenia zákona č. 24/2006, v zmysle § 22 ods. 1, kde zámer obsahuje nulový variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť alebo zmena navrhovanej činnosti nerealizovala a aspoň jeden variant navrhovanej činnosti. Vzhľadom na uvedené zhodnocujeme požiadavky na vstupy a výstupy prezentované ako porovnanie nulového a realizačného variantu.

4.1.1. Záber pôdy

Riešené územie je situované v južnej časti katastrálneho územia obce Budimír medzi diaľničným privádzačom hranicou katastrálneho územia obce Beniakovce. Zo západnej strany riešený pozemok vymedzuje les a z východnej strany miestna komunikácia na ktorú bude územie napojené.

Celková plocha riešeného územia je **135 313 m²** a je tvorená parcelami:

- KNE 567/1 - o celkovej výmere 1368 m², vedenej ako *Ostatná plocha*.
- KNE 566/105 - o celkovej výmere 21699 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/86 - o celkovej výmere 2997 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/85 - o celkovej výmere 3948 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/84 - o celkovej výmere 2073 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/83 - o celkovej výmere 1726 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/82 - o celkovej výmere 1764 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/81 - o celkovej výmere 3454 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/79 - o celkovej výmere 3183 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/78 - o celkovej výmere 1801 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/77 - o celkovej výmere 2155 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/76 - o celkovej výmere 1801 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/75 - o celkovej výmere 2236 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/74 - o celkovej výmere 5476 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/73 - o celkovej výmere 4644 m², vedenej ako *Orná pôda*.

- KNE 566/72 - o celkovej výmere 5140 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/71 - o celkovej výmere 5398 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/70 - o celkovej výmere 6355 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/69 - o celkovej výmere 5199 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/68 - o celkovej výmere 5076 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/67 - o celkovej výmere 6484 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/66 - o celkovej výmere 3320 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/65 - o celkovej výmere 3392 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/64 - o celkovej výmere 4764 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/63 - o celkovej výmere 4884 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/62 - o celkovej výmere 5983 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/61 - o celkovej výmere 4924 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/60 - o celkovej výmere 5112 m², vedenej ako *Orná pôda*.
- KNE 566/59 - o celkovej výmere 6619 m², vedenej ako *Orná pôda*.

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k výrubu stromov ani k záberu lesných pozemkov. Navrhovaná činnosť nezaberá a ani sa nedotýka ochranných pásiem chránených území.

Riešené územie má nepravidelný tvar, približných rozmerov: 527m severozápadná strana, 294m juhozápadná strana, 364m juhovýchodná strana a zvyšná časť je nepravidelná.

Areál bude napojený na miestnu komunikáciu vedenú východne od riešeného územia. Na pozemku budú vybudované nové komunikácie a spevnené plochy. Činnosť počíta s výstavbou obytného súboru pozostávajúceho z 66 rodinných domov, 24 radových domov, 8 bytových domov a 1 materskej školy. Rozloha územia je 135.313 m², zastavaná plocha stavbami v území 18.028 m², plocha spevnených plôch a komunikácií 18.976 m². Nezastavaná časť pozemku o celkovej ploche 98.308,61 m² bude zložená zo zelených plôch s navrhovanou výsadbou vzrastlej zelene a parkovacích plôch pre osobné automobily a bicykle so zatrávňovacou dlažbou.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k trvalému a nenávratnému záberu pôdneho fondu v rozsahu, ktorý je uvedený vyššie. V prípade, že sa navrhovaná činnosť nebude realizovať na danom pozemku, stav zostane nemenný, avšak vzhľadom na platný územný plán obce je pravdepodobné, že sa v predmetnom území bude časom realizovať obdobná činnosť.

4.1.2. **Nároky na zastavané územie**

Bez nárokov na zastavané územie. Navrhovaná činnosť je mimo zastavaného územia obce.

4.1.3. **Nároky na energetické a surovinové zdroje**

- Navrhovaná činnosť bude napojená na elektrickú energiu, na vykurovanie objektov sa uvažuje využitie tepelných čerpadiel.
- O zásobovaní plynom pre navrhovaný zámer sa neuvažuje.
- Energetické zdroje počas výstavby predstavujú pohonné hmoty pre dopravné a stavebné mechanizmy.
- Za surovinové zdroje počas výstavby môžeme považovať stavebné materiály potrebné na výstavbu komunikácií a budov.

ELEKTRICKÁ ENERGIA

Zásobovanie elektrickou energiou pre potreby obytného súboru bude zaistené z rozvodnej trafostanice umiestnenej mimo riešeného územia a bude vybudované novou prípojkou. Prípojka NN bude zrealizovaná z nového transformátora. V bloku s transformátorom bude umiestnený hlavný rozvádzač, z ktorého budú napájané všetky zariadenia navrhovaného zámeru.

Elektrická energia z verejnej siete bude doplnená o využitie slnečnej energie inštalovaním fotovoltických panelov na objekty.

Elektrická energia bude využívaná na umelé osvetlenie objektov i vonkajšie priestory využitím úsporného LED osvetlenia, na pripojenie spotrebičov, vzduchotechnických zariadení, vykurovanie (tepelné čerpadlá), vetranie a chladenie. Predpokladá sa využitie elektrickej energie aj na nabíjanie elektro vozidiel, kolobežiek a elektrobicyklov.

Predpokladaný výkon pre celé riešené územie:

Celkový inštalovaný výkon P_i : 1.225 kW

Celkový súčasný výkon P_s : 752 kW

VODA

Prívod vody do areálu bude zabezpečený prípojkou na verejný vodovod. V súvislosti s navrhovanou činnosťou sa bude vyžadovať voda na pitné a hygienické účely. Vzhľadom na funkciu bývania nie je potreba technologickej vody. Zdrojom požiarnej vody budú navrhované hydranty napojené na novovybudovaný verejný vodovod.

Výpočet potreby vody a produkcia splaškových vôd bolo vypracované podľa Vyhlášky č. 684/2006 Z. z. na výpočet potreby vody pri navrhovaní vodovodných a kanalizačných zariadení a posudzovaní vodných zdrojov.

VÝPOČET POTREBY VODY

Potreba vody – Rodinné domy

Priemerná denná potreba vody

(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 360)

$$Q_p = 360 \text{ EO} \times 135 \text{ l/deň} = 48,600 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,025 \text{ l/hod} = 0,5625 \text{ l/s}$$

Maximálna denná potreba (135 l/os) pre rodinné domy

$$Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,5625 \text{ l/s} \times 2,0 = 1,125 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba vody

$$Q_h = Q_m \times 1,8 (k_h) = 1,125 \text{ l/s} \times 1,8 = 2,025 \text{ l/s}$$

Priemerná ročná potreba vody ... **17.739 m³**

Potreba vody – Bytové domy

Priemerná denná potreba vody

(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 264)

$$Q_p = 264 \text{ EO} \times 135 \text{ l/deň} = 35,640 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,485 \text{ l/hod} = 0,4125 \text{ l/s}$$

Maximálna denná potreba (135 l/os) pre rodinné domy

$$Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,4125 \text{ l/s} \times 2,0 = 0,825 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba vody

$$Q_h = Q_m \times 1,8 (k_h) = 0,825 \text{ l/s} \times 1,8 = 1,485 \text{ l/s}$$

Priemerná ročná potreba vody ... **13.008,6 m³**

Potreba vody – Materská škola

Priemerná denná potreba vody

(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 264)

$$Q_p = 80 \text{ EO} \times 85 \text{ l/deň} = 6,800 \text{ m}^3/\text{deň} = 283,3 \text{ l/hod} = 0,078 \text{ l/s}$$

Maximálna denná potreba (135 l/os) pre rodinné domy

$$Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,078 \text{ l/s} \times 2,0 = 0,157 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba vody

$$Q_h = Q_m \times 1,8 (k_h) = 0,157 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,283 \text{ l/s}$$

Priemerná ročná potreba vody ... **1.700 m³**

Ročná potreba vody pre celé územie

Rodinné domy: **17.739 m³**

Bytové domy: **13.008,6 m³**

Materská škola: **1.700 m³**

Ročná potreba vody pre územie spolu: **32.447,6 m³**

VÝPOČET MNOŽSTVA SPLAŠKOVÝCH ODPADOVÝCH VÔD

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd je totožný s priemernou dennou potrebou vody. Výpočet potreby vody je vypracovaný na základe Vyhlášky č. 684/2006 Z.z. Ministerstva životného prostredia SR zo dňa 14.11.2006.

Prepočet splaškových vôd pre rodinné domy

Priemerná denný prietok splaškových vôd

(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 360)

$$Q_p = 360 \text{ EO} \times 135 \text{ l/deň} = 48,600 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,025 \text{ l/hod} = 0,5625 \text{ l/s}$$

Maximálny denný prietok splaškových vôd (135 l/os) pre rodinné domy

$$Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,5625 \text{ l/s} \times 2,0 = 1,125 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinový prietok splaškových vôd

$$Q_h = Q_m \times 1,8 (k_h) = 1,125 \text{ l/s} \times 1,8 = 2,025 \text{ l/s}$$

Priemerná ročný prietok splaškových vôd ... **17.739 m³**

Prepočet splaškových vôd pre bytové domy

Priemerná denný prietok splaškových vôd
(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 264)
 $Q_p = 264 \text{ EO} \times 135 \text{ l/deň} = 35,640 \text{ m}^3/\text{deň} = 1.485 \text{ l/hod} = 0,4125 \text{ l/s}$

Maximálny denný prietok splaškových vôd (135 l/os) pre rodinné domy
 $Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,4125 \text{ l/s} \times 2,0 = 0,825 \text{ l/s}$

Maximálna hodinový prietok splaškových vôd
 $Q_h = Q_m \times 1,8 (k_h) = 0,825 \text{ l/s} \times 1,8 = 1,485 \text{ l/s}$

Priemerná ročný prietok splaškových vôd... **13.008,6 m³**

Prepočet splaškových vôd pre materské školy

Priemerná denný prietok splaškových vôd
(počet ekvivalentných obyvateľov EO = 264)
 $Q_p = 80 \text{ EO} \times 85 \text{ l/deň} = 6,800 \text{ m}^3/\text{deň} = 283,3 \text{ l/hod} = 0,078 \text{ l/s}$

Maximálny denný prietok splaškových vôd (135 l/os) pre rodinné domy
 $Q_m = Q_p \times 2,0 (k_d) = 0,078 \text{ l/s} \times 2,0 = 0,157 \text{ l/s}$

Maximálna hodinový prietok splaškových vôd
 $Q_h = Q_m \times 1,8 (k_h) = 0,157 \text{ l/s} \times 1,8 = 0,283 \text{ l/s}$

Priemerná ročný prietok splaškových vôd... **1.700 m³**

Ročný prietok splaškových vôd pre územie

Rodinné domy:	17.739 m³
Bytové domy:	13.008,6 m³
Materská škola:	1.700 m³

Ročný prietok splaškových vôd pre územie spolu: **32.447,6 m³**

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k napojeniu obytného súboru na verejný vodovod za účelom zásobovania územia pitnou a verejnú kanalizáciu pre odvod splaškových vôd z územia. V prípade, že by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, nedôjde k uvádzaným potrebám vody a odvádzaniu splaškových vôd určenej pre predmetný súbor.

4.1.4. Nároky na dopravnú infraštruktúru

Navrhovaný zámer je prístupný z východu od jestvujúcej miestnej komunikácie. Dopravné pripojenie na miestnu obslužnú komunikáciu je navrhnuté stykovou križovatkou.

Obytný súbor je napojený k diaľničnej sieti prostredníctvom miestnej komunikácie prepájajúcej obec Beniakovce a Budimír s diaľničným privádzačom.

Dopravné napojenie obytného súboru je podporené jestvujúcou dopravnou infraštruktúrou v dotknutom území, čím bude zabezpečená dobrá dostupnosť nielen ku všetkým obciam v okolí, ale aj na všetky smery v regióne.

Diaľnica D1 je súčasťou základného komunikačného systému Slovenskej republiky a je zaradená do siete diaľnic a rýchlostných ciest SR. Zabezpečuje bezpečné, kapacitné a rýchle cestné prepojenie nadregionálneho významu.

Hlavným zdrojom dopravy zámeru je osobná automobilová doprava obyvateľov obytného súboru. Parkovanie obyvateľov bude zabezpečené vybudovaním parkovacích miest. Celkový navrhovaný počet parkovacích miest je 322. Uvažuje sa pri dochádzke obyvateľov aj s využitím autobusovej dopravy, zdieľanej dopravy a individuálnej dopravy (motorka, bicykel, el. kolobežka).

Nákladná doprava je spojená so zabezpečením bežnej obsluhy územia. Intenzita nákladnej dopravy sa odhaduje priemerne na 1-2 vjazdy a výjazdy nákladných vozidiel za deň, ktoré prídu a odídu z územia obytného súboru.

Vyššia záťaž pre lokálnu sieť pozemných komunikácií sa predpokladá počas doby výstavby (v závislosti od harmonogramu výstavby), kde zásobovanie staveniska a prísun stavebného materiálu sa predpokladá po miestnych komunikáciách a po rýchlostnej ceste R4.

Realizáciou navrhovanej činnosti vznikne zvýšenie dopravného zaťaženia z pohľadu osobnej dopravy. Z pohľadu nákladnej dopravy vznikne realizáciou navrhovanej činnosti pohyb maximálne 2 nákladných vozidiel za deň, čo je vzhľadom na lokalizáciu predmetnej činnosti málo významný príspevok k súčasnému stavu v riešenom území.

Uvažované dopravné zaťaženie spojené s prevádzkou navrhovanej činnosti bude možné minimalizovať racionálnym využívaním individuálnej dopravy s využívaním alternatívnej dopravy namiesto osobného automobilu (autobus, motorka, bicykel, el. kolobežka).

V prípade, že sa navrhovaná činnosť realizovať nebude, k uvedenému nárastu dopravného zaťaženia v danej lokalite nedôjde.

4.1.5. Nároky na pracovnú silu

Výstavbu zámeru bude podľa plánu a podmienok realizovať hlavný dodávateľ stavby v spolupráci so subdodávateľmi. V tomto prípade je hlavným dodávateľom stavby navrhovateľ.

Plánovaný obytný súbor počíta s vybudovaním materskej školy v ktorej sa uvažuje so zamestnaním cca. 10 zamestnancov.

4.1.6. Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny

Riešený pozemok je na východnej strane rovinatý, čo vyhovuje plánovanej zástavbe, odkanalizovaniu a odvodneniu spevnených plôch. Na západnej strane, kde je vedené VN napätie, pozemok mierne stúpa. Z dôvodu ochranného pásma VN sa v tejto časti s výstavbou neuvažuje.

Zámer si tak nevyžaduje žiadne náročné terénne úpravy. Na území sa prevedie skrývka humusového horizontu v potrebnej výške a rozsahu a jej umiestnenie na depóniu.

4.2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

4.2.1. *Emisie*

Zdroje znečistenia ovzdušia **počas výstavby** :

- Bodové zdroje znečistenia sa predpokladá pri montážnych prácach prevádzkou stavebnej techniky.
- Líniové zdroje znečistenia budú vytvárané prevádzkou stavebnej techniky, pri navážaní stavebného materiálu.
- Plošné zdroje znečistenia možno považovať samotné stavenisko, ktoré bude zdrojom prachu, jedná sa hlavne o skrývkové práce a skládky sypkých materiálov.

Zdroje znečistenia ovzdušia **počas prevádzky** podľa Vyhlášky MŽP SR č.410/2003 o zdrojoch znečisťovania ovzdušia :

- Vznik bodového zdroja znečistenia sa nepredpokladá, nakoľko sa uvažuje na kúrenie a na prípravu TÚV ako zdroj tepla sústava tepelných čerpadiel, doplnené el. energiou a fotovoltaické panely.
- Za líniové zdroje znečistenia možno považovať osobnú a nákladnú automobilovú dopravu.
- Vznik plošného zdroja znečistenia sa nepredpokladá.

4.2.2. *Hluk a vibrácie*

- Zdrojom hluku a vibrácií **počas výstavby** bude stavebná činnosť. Vibrácie budú najmä na začiatku výstavby pri práci ťažkých zemných strojov. Veľkosť otrasov je úmerná hmotnosti, rýchlosti pohybu hmoty, resp. výške nerovnosti jazdnej dráhy. Tento vplyv bude dočasný, ovplyvní iba blízke okolie posudzovaného územia. Hluk a vibrácie budú na bežnej úrovni realizácie stavieb podobného rozsahu. Opatrenia proti šíreniu hluku nie sú nevyhnutné.
- **Počas prevádzky** sa zdroje hluku nepredpokladajú, nakoľko ide o bytovú zástavbu a nebytové priestory občianskej vybavenosti budú nevýrobného charakteru. Prípadným zdrojom hluku bude pohyb motorových vozidiel po miestnej komunikácii.

4.2.3. *Odpadové vody*

SPLAŠKOVÉ VODY

Počas výstavby budú sociálne zariadenia riešené v rámci zariadenia staveniska - sanitárne kontajnery s WC, umývadlami, sprchami, s akumulovaním vody v nádržkách, ktoré sú súčasťou sanitárneho kontajnera. Odpadová splašková voda bude odvážaná do zmluvnej ČOV.

Prevádzka navrhovanej činnosti bude mať vyriešenú delenú kanalizáciu na splaškovú a dažďovú. Odtok splaškových vôd bude do verejnej splaškovej kanalizácie.

DAŽĎOVÉ VODY

Dažďová kanalizácia rieši odvedenie dažďových vôd z komunikácie a striech objektov. Dažďové vody zo spevnených plôch prečistené v ORL budú odvedené do retenčnej nádrže, s prepacom do vsaku, resp. verejnej dažďovej kanalizácie. Dažďová voda zo striech bude zachytávaná do retenčných nádrží a využívaná na polievanie zelených plôch a zelene. Z retenčnej nádrže bude prepac do vsakovacej šachty, resp. do dažďovej kanalizácie, podľa pozície.

Povrchová zrážková voda z vozovky bude odvedená priečnym a pozdĺžnym sklonom do dažďových vpustov, ktoré sú súčasťou objektu dažďovej kanalizácie a cez odlučovač ropných látok do retenčnej nádrže, s prepacom do vsaku, resp. verejnej dažďovej kanalizácie. Z parkovísk bude časť odtekať cez priepustný podklad do podlažia a po cestnej pláni aj do trativodu zaústeného do vpustov. Z chodníkov bude odtekať cez priepustný podklad do podlažia.

4.2.4. **Odpady**

Vzniknuté odpady a ich následné zhodnocovanie alebo zneškodňovanie musí pôvodca/držiteľ zaraďovať podľa katalógu odpadov, zhromažďovať a triediť. Oddelene treba triediť nebezpečný odpad. Odpad v čo najväčšej miere treba zhodnocovať sám. Odpad, ktorý sám nevie zhodnotiť musí odovzdať na miesto nato určenom, osobe oprávnenej nakladať s odpadmi. Pôvodca/držiteľ vedie a uchováva evidenciu o druhoch a množstve odpadu, s ktorým nakladá a o ich zhodnotení a zneškodnení. Evidencia musí byť vedená podľa kategorizácie odpadov a musí poznať podmienky zhromažďovania, triedenia, nakladania, zhodnocovania a zneškodnenia odpadov.

Počas výstavby bude vznikáť prevažne stavebný odpad kategórie ostatný (zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu, oceľ, sklo, drevo, izolačné materiály, obaly z papiera, lepenky, dreva, plastu, dlaždice, keramické obklady a pod.). Zneškodňovanie odpadov počas výstavby bude zabezpečovať dodávateľ stavby. Nebezpečný odpad bude osobitne zhromažďovaný a zmluvne zneškodňovaný oprávnenou organizáciou.

Počas prevádzky zámeru bude vznikáť prevažne komunálny odpad (odpad zo stravovania, z údržby priestorov, obaly a pod.). Vznik nebezpečného odpadu môže byť ojedinelý.

Komunálny odpad vznikajúci počas prevádzky bude zhromažďovaný v určených zberných nádobách a zneškodňovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce. Všetky odpady pred odvozom oprávnenou organizáciou budú zhromažďované vo vhodne vymedzených a zabezpečených priestoroch. Odvoz a zneškodňovanie odpadov bude zabezpečované oprávnenou organizáciou.

Nakladanie s odpadmi v súvislosti s prevádzkou bude riešené v súlade s platnou legislatívou a Plánom odpadového hospodárstva, kde prevádzkovými zásadami sú :

- Prevencia vzniku odpadu
- Zhodnocovanie odpadu
- Správne zneškodňovanie odpadu triedeným zberom

So všetkými vznikajúcimi odpadmi bude nakladané v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Odpady budú odovzdávané výhradne oprávneným subjektom, ktoré zabezpečia ďalšie nakladanie s týmito odpadmi (uprednostňované budú subjekty schopné zabezpečiť prednostne zhodnocovanie odpadov v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva Slovenskej republiky).

Druh odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu	Predpokladaný kód nakladania
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	O	R3
15 01 02	Obaly z plastov	O	R1, R3
15 01 03	Obaly z dreva	O	R1
15 01 04	Obaly z kovov	O	R4
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami (odpady obalov z náterových látok)	N	D1
15 02 02	Absorbenty, handry, kontaminované odevy a pod. (znečistený absorbent – v prípade úniku NL)	N	D1
17 01 01	Betón	O	R5
17 01 07	Zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O	D1
17 02 01	Drevo	O	R1
17 02 02	Sklo	O	R5
17 02 03	Plasty	O	R1, R3
17 04 02	Hliník	O	R4
17 04 05	Železo a oceľ	O	R4
17 04 11	Káble iné ako uvedení v 17 04 10	O	R4
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	R5
17 06 04	Izolačné materiály iné ako uvedení v 17 06 01 a 17 06 03	O	D1
17 08 02	Stavebné materiály na báze sadry iné ako uvedené v 17 08 01	O	D1
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií	O	D1
20 01 01	Papier a lepenka	O	R3
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	R12

Tab. č. 4.1: Predpokladané druhy odpadov, ktoré budú vznikajú počas výstavby areálu
(Kategória odpadu: N - nebezpečný odpad, O - ostatný odpad)

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu	Predpokladaný kód nakladania
20 01 01	Papier a lepenka	O	R3
20 01 02	Sklo	O	R5
20 01 39	Plasty	O	R1, R3
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O	R3
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	R12

Tab. č. 4.2: Predpokladané druhy odpadov, ktoré budú vznikajú počas prevádzky areálu
(Kategória odpadu: N - nebezpečný odpad, O - ostatný odpad)

4.2.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

V rámci navrhovanej činnosti nebudú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom intenzívneho elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia.

4.2.6. Teplo, zápach a iné výstupy

Počas výstavby bude vznikať zápach unikajúci z výfukových plynov zo zážihových a vznetových motorov do ovzdušia v obmedzenom rozsahu. Bude sa jednať o vplyv časovo obmedzený, celkové množstvo pomerne nízke. V rámci navrhovanej činnosti nebudú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom intenzívnych emisií tepla alebo zápachu do okolitého prostredia.

4.2.7. Posúdenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva

Navrhovaný obytný súbor nebude zdrojom znečisťujúcich látok, stresových faktorov, alebo iných negatívnych vplyvov na organizmus a zdravie človeka v miere presahujúcej povolené limity. V posudzovanej lokalite nie sú očakávané žiadne vplyvy, ktoré by mohli ovplyvniť pohodu a kvalitu života obyvateľov dotknutého územia, či prírodné krajinné prostredie.

Na základe výsledkov posudzovania jednotlivých vplyvov navrhovanej činnosti na dotknuté obyvateľstvo možno konštatovať, že *dotknuté obyvateľstvo nebude v súvislosti s realizáciou a následnou prevádzkou navrhovanej činnosti priamo dotknuté.*

4.3. ÚDAJE O PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Hodnotenie predpokladaných priamych a nepriamych vplyvov vychádza z predbežnej identifikácie najevidentnejších vstupov a výstupov plánovaného zámeru uvedených v kapitole 4.1. a 4.2. Cieľom špecifikácie dopadov týchto vstupov a výstupov na jednotlivé zložky životného prostredia je podchytenie tých okolností, ktoré by závažným spôsobom modifikovali existujúcu kvalitu životného prostredia, či už v pozitívnom alebo negatívnom smere. Základným členením predpokladaných vplyvov je ich časové hľadisko vzhľadom k etapám projektu.

Vplyvy sa takto rozdeľujú na :

- Vplyvy počas výstavby – ich pôsobenie je dané trvaním stavebných aktivít a ich špecifikáciou;
- Vplyvy počas prevádzky – sú dané povahou prevádzky a ich kvalitatívnymi a kvantitatívnymi parametrami (vstupmi a výstupmi). Ich trvanie je identické s fungovaním (prevádzkovaním) objektov (čo však nemusí platiť o ich dôsledkoch).

Pre hodnotenie vplyvov zámeru „Obytný súbor Beniakova Podhora“ na životné prostredie je základom skutočnosť, že :

- Riešené územie v súčasnosti tvorí orná pôda využívaná na pestovanie plodín;
- Riešené územie je lokalizované v extraviláne katastra obce Budimír s priamou nadväznosťou na zastavané územie;

- Realizácia zámeru prispeje k podpore bývania v danom regióne, vytvorí zdravé a príjemné prostredie s kvalitným verejným priestorom a bude mať pozitívny ekonomický dopad na dotknutú obec;
- Sprievodným javom realizácie dopravnej a technickej infraštruktúry v rámci prípravy územia pre daný zámer bude skvalitnenie kapacitných pomerov existujúcej infraštruktúry.

4.3.1. Vplyvy na prírodné prostredie

4.3.1.1. Vplyvy na prírodné prostredie, geodynamické javy a reliéf

Riešený pozemok je rovinatý, čo vyhovuje plánovanej zástavbe, odkanalizovaniu a odvodneniu spevnených plôch. Zámer si tak nevyžaduje žiadne náročné terénne úpravy. Na území sa prevedie skrývka humusového horizontu v potrebnej výške a rozsahu a jej umiestnenie na depóniu.

V posudzovanej lokalite sa nenachádzajú žiadne chránené ložiskové územie ani dobývací priestor. Súčasná morfológia posudzovaného územia a plánovaná realizácia zámeru ani jeho prevádzka nedáva možnosť vzniku geodynamických javov ako sú zosúvanie či svahová erózia.

Z hľadiska posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na horninové prostredie je možné konštatovať, že plánovanou výstavbou nedôjde k výraznému narušeniu horninového prostredia. Počas stavby budú vykonávané výkopy pre základy stavby do hĺbky cca 1,2 m. Výkopy pre inžinierske siete (vodovod, kanalizácia, NN, VN) a retenčných nádrží môžu dosiahnuť hĺbku 1,5 – 2 m. Vykonávaním stavebných prác nepredpokladáme významné ovplyvnenie horninového prostredia.

Počas prevádzky môžu byť potencionálnym zdrojom znečistenia horninového prostredia havarijné situácie (únik ropných látok z motorových vozidiel, havária odpadového potrubia, alebo nesprávna manipulácia s odpadom).

Navrhovaná činnosť počas výstavby bude mať **nevýznamný negatívny vplyv** na horninové prostredie, geodynamické javy a reliéf.

Následná prevádzka obytnej zóny bude mať **nevýznamný negatívny vplyv** na horninové prostredie, geodynamické javy a na reliéf krajiny. Prípadné vplyvy majú charakter iba možných rizík.

4.3.1.2. Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu

Pri stavebných prácach, najmä v počiatočnej fáze, dôjde k dočasnému zvýšeniu prašnosti a hluku spôsobeného činnosťou stavebných mechanizmov. Súčasne dôjde aj k nárastu objemu výfukových splodín v ovzduší na stavenisku a na trase prístupových ciest. Tento vplyv výraznejšie nezhorší kvalitu ovzdušia a bude krátkodobý, nepravidelný a vzhľadom na mikroklimu a expozíciu areálu bude mať **málo významný negatívny vplyv** na ovzdušie dotknutého územia.

Vplyvy na ovzdušie počas *prevádzky* zámeru sú dané vyprodukovanými emisiami z malých zdrojov znečistenia (krbové vložky a pod.) Vplyvom na ovzdušie sú považované aj emisie z automobilovej dopravy. Nakoľko sa uvažuje na kúrenie a na prípravu TÚV ako zdroj tepla využitie tepelných čerpadiel, doplnené el. energiou a fotovoltaické panely, vznik iného zdroja znečistenia sa nepredpokladá.

Výsledný vplyv prevádzkovania obytného súboru na kvalitu ovzdušia predstavuje **nevýznamný negatívny vplyv**.

Hluk z výstavby zámeru bude mať **málo významný negatívny vplyv** na celkovú hlukovú situáciu dotknutého územia, nakoľko sa nachádza v extraviláne, v okrajovej časti katastra obce Budimír so záhradkárskou kolóniou a v blízkosti menšej zástavby v extraviláne obce *Beniakovce, časť Beniaková Podhora*.

Hluk z následnej prevádzky zámeru bude mať **nevýznamný negatívny vplyv** na celkovú hlukovú situáciu dotknutého územia, tá ostane závislá od intenzity automobilovej dopravy.

4.3.1.3. **Vplyvy na povrchové a podzemné vody**

Bilančné pomery povrchovej a podzemnej vody budú trvalo ovplyvnené prestavbou predmetného územia na urbanizovaný priestor. Pri realizácii navrhovanej činnosti nebude dochádzať k odberu podzemnej vody, nakoľko zdrojom vody pre pitné a sociálne účely bude verejný vodovod. Splaškové odpadové vody budú odvádzané do verejnej kanalizačnej siete a následne do ČOV.

Nárastom zastavaných a spevnených plôch dôjde k zmenšeniu infiltrácie zrážkovej vody do podzemných vôd. V záujme zachovania dažďových vôd v území sa budú tieto zbierať a prečisťovať. Dažďová voda zo striech bude zachytávaná do retenčných nádrží a využívaná na polievanie zelených plôch a zelene. Z retenčnej nádrže bude prepad do vsakovacej šachty, resp. do dažďovej kanalizácie, podľa pozície. Zo spevnených plôch budú prečistené v ORL a odvedené do retenčnej nádrže s prepacom do vsaku, resp. siete dažďovej kanalizácie.

Príspevok dažďových odpadových vôd vypúšťaných z riešeného územia na celkové množstvo vôd odvádzaných z širšieho dotknutého územia bude minimalizovaný vybudovaním vsakovacích objektov. Výstavba ani prevádzka navrhovanej činnosti neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery priamo dotknutého územia, bude mať **nevýznamný negatívny vplyv** na kvalitatívno-kvantitatívne pomery povrchových a podzemných vôd.

Plánovaný obytný súbor neovplyvní kvalitu podzemných vôd. Kontaminácia podzemnej vody môže byť spôsobená neštandardnou situáciou v doprave - únikom pohonných hmôt pri havárii alebo zlom technickom stave. Tento vplyv je veľmi nepravdepodobný.

Potencionálnym zdrojom znečistenia podzemných vôd môžu byť havarijné situácie vozidiel a kanalizačnej siete, ale tento vplyv má iba povahu možného rizika a preto ho môžeme brať ako **nevýznamný negatívny vplyv**.

4.3.1.4. **Vplyvy na pôdu**

Pôdny kryt v dotknutom území bude v súvislosti s realizáciou zámeru zmenený. Približne 27% z celkového riešeného územia (cca. 37.000 m²) bude pôda prekrytá zastavanými a spevnenými plochami. Navrhovaná činnosť **bude mať vplyv** na celkovú výmeru plôch PPF v katastri obce Budimír.

Kontaminácia pôdy počas výstavby a prevádzky predstavuje takéto ovplyvnenie iba ako riziko pri náhodných havarijných situáciách (únik ropných látok zo stavebných mechanizmov, prevádzkovej dopravy, havárie potrubí, nesprávna manipulácia s odpadom a pod.). Navrhovaná činnosť bude mať **nevýznamný negatívny vplyv** na kvalitu pôdy.

4.3.1.5. **Vplyvy na biotu**

Pripravovaný zámer sa bude realizovať v južnej časti katastrálneho územia, v extraviláne obce. Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k žiadnym zásahom do existujúcich biotopov a nebude vyžadovaný žiadny výrub stromov, vegetácia v širšom okolí nebude ovplyvnená zámerom.

Počas výstavby bude okolitá flóra a fauna ovplyvnená emisiami a hlukom zo stavebných mechanizmov a presunu materiálu. Tento vplyv možno považovať za **málo významný negatívny**.

Následný vplyv počas prevádzky je z hľadiska emisií produkovaných zo zvýšenej automobilovej dopravy nepodstatný. Táto skutočnosť je z hľadiska vplyvov **nevýznamná negatívna**.

4.3.2. Vplyvy na krajinu

4.3.2.1. Vplyvy na krajinnú štruktúru

Realizáciou navrhovanej činnosti sa zmení krajinná štruktúra lokality vo väčšom merítku, ktoré v súčasnosti predstavuje prevažne orná pôda, prerušovaná dopravnými líniami. Avšak v dotknutom území sa nachádza jestvujúca zástavba rodinných domov a záhradkárskej kolónie (od juhovýchodnej po juhozápadnú stranu riešenej lokality) a na severnej strane prebieha výstavba novej rezidenčnej štvrť. Na základe toho vplyv na štruktúru krajiny možno definovať ako **nevýznamný negatívny**.

4.3.2.2. Vplyvy na stabilitu krajiny

Predpokladá sa, že realizáciou navrhovanej činnosti sa nezníži ekologická stabilita krajiny. Prevádzka nebude mať negatívny vplyv na prvky ÚSES. Vplyvy na krajinu preto na základe uvedeného hodnotíme ako **nevýznamné**.

4.3.2.3. Vplyvy na scenériu krajiny

Navrhovaná činnosť sa nachádza v blízkosti jestvujúcej menšej zástavby obce Beniakovce a záhradkárskej lokality obce Budimír a prebiehajúcej výstavby rodinných domov v lokalite, čím demonštruje obdobnú funkciu a riešenie urbanizmu a architektúry v území. Realizáciou navrhovanej činnosti tak nedôjde k významnej zmene scenérie krajiny, ktorá v súčasnosti charakterovo zodpovedá vidieckemu prostrediu. Vplyvy na scenériu krajiny preto na základe uvedeného hodnotíme ako **nevýznamné**.

4.3.2.4. Vplyvy na ochranu prírody

Na predmetné plochy sa nevzťahuje vyšší stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Dotknuté územie nie je zasiahnuté či už maloplošnými, alebo veľkoplošnými prvkami ochrany prírody a krajiny. Hodnotenú územie sa nenachádza ani v citlivých a zraniteľných oblastiach podľa Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z.. Na základe toho možno konštatovať, že **nedochádza k ovplyvneniu** chránených území v širšom okolí riešenej lokality.

4.3.3. Vplyvy na obyvateľstvo, sídla a socio-ekonomickú sféru

4.3.3.1. Vplyvy na obyvateľstvo a urbánny komplex

Riešené územie je situované v južnej časti katastra obce Budimír, mimo jej zastavaného územia. Navrhovaná činnosť nebude mať významný vplyv na urbánny komplex.

Málo významným pozitívnym vplyvom zámeru je vytvorenie pracovných miest počas výstavby.

Významným pozitívnym vplyvom navrhovanej činnosti je vytvorenie nových bytových jednotiek prevažne v rodinných domoch, v dotyku s prírodou, s potrebnou infraštruktúrou a dobrou dopravnou dostupnosťou v regióne.

4.3.3.2. Vplyvy na kultúrno-historické pamiatky a hodnoty nehmotnej povahy

Paleontologické, archeologické náleziská, kultúrno-historické hodnoty ani kultúrne hodnoty nehmotnej povahy v dotknutom území nebudú výstavbou ani prevádzkou navrhovanej činnosti ovplyvnené. Zámer sa priamo žiadneho z nich nedotýka a **neovplyvní** ani pohľady na tieto objekty.

4.3.3.3. **Vplyvy na poľnohospodársku výrobu a lesné hospodárstvo**

Navrhovaná výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti záberom parciel vedených ako Orná pôda a Ostatná plocha **ovplyvní** poľnohospodársku výrobu v katastri.

Lesné hospodárstvo realizácia zámeru **neovplyvní**.

4.3.3.4. **Vplyvy na priemyselnú výrobu**

Realizácia zámeru na priemyselnú výrobu **nemá vplyv**.

4.3.3.5. **Vplyvy na vodné hospodárstvo**

Navrhovaný zámer nezasahuje do žiadneho pásma hygienickej ochrany (PHO) vodných zdrojov a **nepredpokladá sa** ani ich **ovplyvnenie** predmetnou činnosťou.

4.3.3.6. **Vplyvy na dopravu a inú infraštruktúru**

Počas výstavby sa prejaví vyššia záťaž pre lokálnu sieť pozemných komunikácií, kde zásobovanie staveniska a prísun stavebného materiálu sa predpokladá po miestnych komunikáciách. Tento vplyv možno považovať za **málo významný negatívny**.

Realizáciou navrhovanej činnosti vznikne zvýšenie dopravného zaťaženia z pohľadu osobnej i nákladnej dopravy. Tento vplyv možno považovať za **nevýznamný negatívny**.

Podobne sa navýšia nároky na lokálne inžinierske siete – verejný vodovod, kanalizáciu a elektrickú sieť. Vplyv prevádzky zámeru na zvýšené nároky na lokálnu technickú infraštruktúru bude **nevýznamný negatívny**.

Zásobovanie elektrickou energiou pre potreby obytného súboru bude zaistené z navrhovanej rozvodnej trafostanice. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k napojeniu areálu na verejný vodovod a kanalizáciu za účelom zásobovania zámeru pitnou vodou, vodou pre sociálne účely, požiarou vodou a odvedenie splaškových vôd.

Vplyv prevádzky obytného súboru zvýšenou intenzitou automobilovej dopravy ako aj s tým súvisiacimi zvýšenými emisiami na obyvateľstvo príslušnej miestnej časti a zvýšené nároky na lokálnu technickú infraštruktúru bude **nevýznamný negatívny**.

4.3.3.7. **Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch**

Realizácia zámeru na rekreáciu ani cestovný ruch v danom regióne **neovplyvní**. Má však **málo významný pozitívny vplyv** na využívanie služieb.

4.4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Počas výstavby navrhovanej činnosti nedôjde k ovplyvneniu zdravotného stavu obyvateľov. Stavebné práce sa budú vykonávať mimo zastavanej časti obce v centrálnej časti priemyselného parku. Ovplyvnení môžu byť len prísunom stavebného materiálu a presunmi mechanizmov. Tento vplyv bude občasný a pri optimálnej organizácii výstavby, vhodnej etapizácii a predjednanom určení trás zásobovania materiálom miestnou samosprávou bude tento **vplyv nevýznamný negatívny**.

Nakoľko sa riešený pozemok nachádza v extraviláne obce v priamom kontakte so zastavaným územím iba z južnej strany a prepravné trasy pôjdu mimo obec, počas prevádzky nebudú vznikať negatívne vplyvy na ľudský organizmus a zdravotné riziká ľudskej populácie. Nebudú sa produkovať emisie nad rámec platných emisných limitov príslušných znečisťujúcich látok v ovzduší, posudzovanou činnosťou sa nebudú produkovať znečistené vody nad rámec platných limitov znečisťujúcich látok

vypúšťaných do povrchových tokov a ani iné toxické alebo inak škodlivé výstupy, ktorých koncentrácie by mohli ohroziť zdravie a hygienické pomery dotknutého obyvateľstva. Posudzovaný zámer obytného súboru bude predstavovať **nevýznamný negatívny vplyv** na miestne obyvateľstvo a ich zdravotný stav.

Počas prevádzky obytného súboru nebudú vznikať negatívne vplyvy na ľudský organizmus a zdravotné riziká ľudskej populácie. Nebudú sa produkovať emisie nad rámec platných emisných limitov príslušných znečisťujúcich látok v ovzduší, posudzovanou činnosťou sa nebudú produkovať znečistené vody nad rámec platných limitov znečisťujúcich látok vypúšťaných do povrchových tokov a ani iné toxické alebo inak škodlivé výstupy, ktorých koncentrácie by mohli ohroziť zdravie a hygienické pomery dotknutého obyvateľstva. Posudzovaný zámer rezidenčnej štvrti bude predstavovať **nevýznamný negatívny vplyv** na miestne obyvateľstvo a ich zdravotný stav.

4.5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHovANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Posudzované územie nespadá do žiadneho z chránených území, ani realizácia posudzovanej činnosti neovplyvní žiadnu z chránených území v širšom okolí. Na základe toho možno konštatovať, že **nedôjde k ovplyvneniu** chránených území v dotknutej lokalite ani v širšom okolí. Posudzované územie nie je zahrnuté do národného zoznamu navrhovaných území európskeho významu. Navrhovaným areálom nebude dotknutá chránená vodohospodárska oblasť.

4.6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBENIA

V predchádzajúcich častiach spracovaného zámeru boli identifikované všetky vplyvy na životné prostredie, ktoré sa objavili v súvislosti s plánovanou výstavbou a následnou prevádzkou Logistickej haly v priemyselnom parku Kechnce. Pre hodnotenie ich významnosti bola zvolená 5 stupňová škála s nasledujúcimi charakteristikami, uplatňovanými rovnako pre negatívne ako aj pozitívne vplyvy :

- **nie je vplyv** (navrhovaná činnosť žiadnym spôsobom neovplyvní zložky životného prostredia, obyvateľstvo, využiteľnosť zeme a kultúrne a historické hodnoty územia).
- **nevýznamný vplyv** (ide prevažne o vplyv s charakterom rizika, náhody alebo so zanedbateľným pôsobením alebo príspevkom).
- **málo významný vplyv** (vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska minimálne, lokálny vplyv alebo pôsobiaci na málo zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. nie je vnímateľný alebo je subjektívny).
- **významný vplyv** (má dosah na širšie okolie, alebo pôsobí na najzraniteľnejšie zložku životného prostredia, príp. jeho vnímateľnosť je vysoká).
- **veľmi významný vplyv** (má regionálny dosah, alebo pôsobí na najzraniteľnejšie zložky životného prostredia, ovplyvňuje ekologickú únosnosť, príp. nie je v súlade s príslušnou legislatívou alebo inými normami).

Všetky identifikované vplyvy sú rozdelené na základe ovplyvnenej zložky životného prostredia. Ich významnosť vyplýva z vyhodnotenia a komentárov podávaných v časti 4.1., 4.2., 4.3. a 4.4.

V nasledujúcom texte je k jednotlivým identifikovaným vplyvom (atakovaná zložka životného prostredia je uvedená v zátvorke) priradená hodnota ich významnosti a prípadne príslušná legislatívna alebo iná norma, ktorej rešpektovanie sa viaže k uvedenému vplyvu. Neuvádzajú sa tu už zložky, na ktoré posudzovaná činnosť nemá vplyv.

4.6.1. Vplyv na prírodné prostredie

Vplyvy na horninové prostredie, geodynamické javy a reliéf

Výkopové práce a terénne úpravy - **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

Následná prevádzka – vplyv v rozsahu možných rizík - **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

- *Vyhláška MŽP SR č.51/2008 Z.z.- geologický zákon;*

Vplyvy na ovzdušie a klímu

Emisie z mobilných zdrojov počas výstavby – **MÁLO VÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

Emisie z mobilných zdrojov počas prevádzky – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

- *Zákona č. 478/2002 Z.z. ovzduší*
- *Vyhláška MŽP SR č.705/2002 Z.z.*
- *Vyhláška MŽP SR č.706/2002 Z.z.*
- *Vyhláška MŽP SR č.410/2002 Z.z.*
- *Zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia*

Vplyvy na hluk

Hluk z mobilných zdrojov počas výstavby – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

Hluk z mobilných zdrojov počas prevádzky – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

- *Vyhláška MZ SR č.195/2005 Z.z.*

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Zvýšený odvod povrchových vôd z územia (povrchové vody) – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

- *Zákon č.364/2004 Z.z. o vodách*

Kontaminácia podzemných vôd z technologických a mobilných zdrojov – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

- *Zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia*

Vplyvy na pôdu

Kontaminácia pôdy z technologických a mobilných zdrojov – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

- *Zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia*

Vplyvy na biotu

Výstavba zámeru – **MÁLO VÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

Vplyv prevádzkovania zámeru – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV.**

- *Vyhláška MŽP SR č.24/2003 Z.z.*

4.6.2. *Vplyvy na krajinu a scenériu*

Vplyvy na štruktúru krajiny

Zmena štruktúry krajiny – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV**

Vplyvy na stabilitu krajiny

Vytvorenie hmotovo rozptýlených bariér v krajine – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV**

Vplyvy na scenériu krajiny

Ovplyvnenie scenérie krajiny – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY**

4.6.3. *Vplyv na obyvateľstvo, socio-ekonomickú sféru a infraštruktúru*

Vplyvy na obyvateľstvo a urbánny komplex

Ovplyvnenie socio-ekonomickej sféry dotknutých obcí – **VÝZNAMNÝ POZITÍVNY VPLYV**

Vplyvy na zamestnanosť

Vytvorenie pracovných miest počas výstavby – **MÁLO VÝZNAMNÝ POZITÍVNY VPLYV**.

Vytvorenie min.10 pracovných miest v materskej škole – **MÁLO VÝZNAMNÝ POZITÍVNY VPLYV**

Vplyvy na dopravu a miestnu infraštruktúru

Zvýšená intenzita dopravy počas výstavby – **MÁLO VÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV**.

Zvýšená intenzita dopravy počas prevádzky – **MÁLO VÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV**.

Zvýšenie nárokov na technickú infraštruktúru – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV**.

Vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva

Stavebný ruch počas výstavby nového obytného súboru – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV**.

Primeraná produkcia emisií a hluku počas užívania – **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV**.

Vytvorenie zdravého prostredia na bývanie s pobytovými a rekreačnými plochami – **VÝZNAMNÝ POZITÍVNY VPLYV**

Z vyhodnotenia vyplýva, že predmetný zámer **počas výstavby** má prevažne **NEVÝZNAMNÝ** až **MÁLO VÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV** (ide prevažne o vplyv s charakterom rizika, náhody alebo so zanedbateľným pôsobením alebo príspevkom na životné prostredie, ale jedná sa o vplyv dočasný, závislý od času a spôsobu organizácie výstavby).

Počas prevádzky má posudzovaný zámer **NEVÝZNAMNÝ NEGATÍVNY VPLYV** na svoje okolie, ale prejavuje sa **VÝZNAMNÝ POZITÍVNY VPLYV** pre obývajúce obyvateľstvo a priľahlý región, hlavne na jej socio-ekonomický stránku a na dobudovanie nových obytných jednotiek s verejným priestorom a pobytovými plochami.

Výstavba a prevádzka zámeru bude rešpektovať kompletnú v súčasnosti platnú environmentálnu legislatívu, právne predpisy v oblasti ochrany ľudského zdravia, ako aj normatívne požiadavky bezpečnosti práce, technického prevedenia a riešenia rizikových situácií.

VPLYV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		VEĽMI VÝZNAMNÝ	VÝZNAMNÝ	MÁLO VÝZNAMNÝ	NEVÝZNAMNÝ	POZITÍVNY + NEGATÍVNY -	NEVÝZNAMNÝ	MÁLO VÝZNAMNÝ	VÝZNAMNÝ	VEĽMI VÝZNAMNÝ
VPLYVY POČAS VÝSTAVBY										
HORNINOVÉ PROSTREDIE, GEODYNAMICKÉ JAVY, RELIÉF	VÝKOPOVÉ PRÁCE A TERÉNNÉ ÚPRAVY				-	-				
OVZDUŠIE A KLÍMA	PRACH A EMISIE ZO STAVEBNÝCH MECHANIZMOV A TECHNOLOGIÍ			-		-				
HLUK	STAVEBNÝ RUCH				-	-				
POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY	KONTAMINÁCIA PODZEMNÝCH A POVRCHOVÝCH VÔD Z TECHNOLOGICKÝCH A MOBILNÝCH ZDROJOV NA ÚROVNI RIZIKA				-	-				
PÔDA	KONTAMINÁCIA PÔDY Z TECHNOLOGICKÝCH A MOBILNÝCH ZDROJOV NA ÚROVNI RIZIKA				-	-				
BIOTA	HLUK, PRACH A EMISIE ZO STAVEBNÝCH MECHANIZMOV A TECHNOLOGIÍ			-		-				
OBYVATEĽSTVO	VPLYV ZVÝŠENEJ INTENZITY DOPRAVY				-	-				
	VPLYV HLUKU, PRACHU, EMISIÍ Z MECHANIZMOV A TECHNOLOGIÍ NA ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA				-	-				
	VYTVORENIE PRACOVNÝCH MIEST					+		+		
VPLYVY POČAS PREVÁDZKY										
HORNINOVÉ PROSTREDIE, GEODYNAMICKÉ JAVY, RELIÉF	VPLYV V ROZSAHU MOŽNÝCH RIZÍK				-	-				
OVZDUŠIE A KLÍMA	EMISIE ZO ZVÝŠENEJ INTENZITY DOPRAVY				-	-				
HLUK	HLUK Z PREVÁDZKY A SÚVISIAJEC DOPRAVY				-	-				
POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY	ZVÝŠENÝ ODVOD DAŽDOVEJ VODY Z ÚZEMIA				-	-				
	KONTAMINÁCIA PODZEMNÝCH A POVRCHOVÝCH VÔD Z TECHNOLOGICKÝCH A MOBILNÝCH ZDROJOV NA ÚROVNI RIZIKA				-	-				
PÔDA	KONTAMINÁCIA PÔDY Z MOBILNÝCH ZDROJOV NA ÚROVNI RIZIKA				-	-				
BIOTA	HLUK, PRACH A EMISIE Z DOPRAVY				-	-				
KRAJINA	VPLYV NA ŠTRUKTÚRU KRAJINY V PRIEMYSELNOM PARKU				-	-				
	VPLYV NA STABILITU KRAJINY V PRIEMYSELNOM PARKU, MIMO ÚSES				-	-				
	OVPLYVNIENIE SCENÉRIE KRAJINY V PRIEMYSELNOM PARKU				-	-				
OBYVATEĽSTVO A SOCIO - EKONOMICKÁ SFÉRA	VYTVORENIE PRACOVNÝCH MIEST					+		+		
	ZVÝŠENÁ INTENZITA OSOBNÉJ DOPRAVY A ZVÝŠENÉ NÁROKY NA LOKÁLNU TECHNICKÚ INFRAŠTRUKTÚRU				-	-				
	VPLYV HLUKU A EMISIÍ Z PREVÁDZKY ZÁMERU NA ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA				-	-				
	VYTVORENIE ZDRAVÉHO PROSTREDIA NA BÝVANIE					+			+	
	OVPLYVNIENIE SOCIO-EKON. SFÉRY DOTKNUTÝCH OBCÍ					+		+		

Tab. č. 4.3: Priame a nepriame vplyvy na životné prostredie

4.7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Navrhovanou činnosťou žiadnym spôsobom nedôjde k priamym vplyvom presahujúcim štátne hranice Slovenskej republiky.

4.8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Všetky súvislosti, ktoré spracovateľ na súčasnej úrovni poznania navrhovanej činnosti i posudzovaného územia očakáva, sú uvedené v kapitole o základných údajoch zámeru a o jeho priamych a nepriamych vplyvoch.

Vyvolanou súvislosťou môžu byť dočasné obmedzenia premávky motorových vozidiel a chodcov pri riešení dopravného napojenia sa na existujúcu miestnu komunikáciu a tiež výkopové práce pri napájaní a prekládke inžinierskych sietí. Predmetné trasy však boli zvolené s cieľom minimálneho obmedzenia miestneho obyvateľstva a konzultované so správcami daných sietí i samosprávou. V súvislosti so stavebnými prácami môže dôjsť tiež k dočasnej reorganizácii dopravy (dopravné značenia, obmedzenia, signalizačné zariadenia). Nepredpokladá sa, že by tieto súvislosti výrazne ovplyvnili jednotlivé zložky životného prostredia, resp. obyvateľstvo.

4.9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Za dodržania všetkých prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov, by malo byť eliminované riziko posudzovanej činnosti počas výstavby a následnej prevádzky. Projekt organizácie výstavby navrhovanej činnosti bude zohľadňovať všetky možné riziká v súvislosti so stavebnými prácami, budú v ňom zahrnuté všetky bezpečnostné normy, požiadavky a predpisy. Dodávateľ stavby sa bude riadiť okrem iného Nariadením vlády SR č.510/2001 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Na základe analýzy predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti nie je možné vylúčiť určité riziká (zdravotné, bezpečnostné, environmentálne) spojené s prevádzkou zámeru. Ide o riziká vyvolané súvisiacimi (technologická havária, poruchy alebo havárie inžinierskych sietí, nesprávne nakladanie odpadov a pod.) alebo nesúvisiacimi (seizmické, klimatické, katastrofické) faktormi.

Potenciálne riziká poškodenia a ohrozenia životného prostredia je možné určiť zhruba v rozsahu a pravdepodobnosti výskytu takto :

- 1/ únik ropných látok do povrchových a podzemných vôd alebo pôd pri havárii alebo poruche motorového vozidla
- 2/ zlyhanie technických opatrení
- 3/ požiar v riešenom území
- 4/ zlyhanie ľudského faktoru
- 5/ sabotáže, teroristické útoky, vlámania a krádeže
- 6/ extrémne alebo katastrofické poveternostné situácie - prírodné sily, privalové dažde, povodne, úder blesku, zemetrasenie.

Následky môžu byť nasledovné:

- poškodenie majetku,
- požiar,
- poškodenie zdravia alebo smrť,
- havárie na životnom prostredí.

Následky riziká je možné minimalizovať bežnými opatreniami a dodržiavaním všeobecne záväzných predpisov, noriem, manipulačných, protipožiarnych a havarijných plánov. Špeciálne preventívne alebo bezpečnostné opatrenia (varovné systémy) nie sú nutné.

4.10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy činnosti, ktoré môžu vzniknúť počas jej prípravy a následnej prevádzky. Tento cieľ je možné dosiahnuť opatreniami, ktoré sa viažu na jeden alebo na viac vplyvov zároveň.

Cieľom environmentálneho hodnotenia teda nie je iba vplyvy identifikovať, ale nájsť k nim aj relevantné riešenie, pričom prioritou by mala postupovať v poradí *ELIMINÁCIA – MINIMALIZÁCIA - KOMPENZÁCIA*. Opatrenia sa po ich akceptácii začleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou ďalších konaní a povoľovacích činností podľa stavebného zákona.

Pri projektovej príprave predmetného zámeru budú zohľadnené všetky bezpečnostné normy a predpisy, týkajúce sa zakladania podobných druhov stavieb, špeciálne manipulácie a inštalácie vnútornej aj vonkajšej infraštruktúry. Okrem prísneho dodržania týchto predpisov pri výstavbe s dôrazom na bezpečnostné skúšky sa navrhujú realizovať nasledujúce environmentálne opatrenia:

Technické opatrenia počas výstavby :

- v rámci **ochrany pred prachom** v období výstavby vykonávať kropenie zeminy a čistenie prístupových komunikácií pre čo najväčšie zamedzenie prašnosti;
- v rámci **ochrany pred hlukom** pri hlučných a vibračných prácach zohľadniť dennú dobu;
- pri zemných prácach a ukladaní inžinierskych sietí zamedziť vzniku úrazu a výkopy riadne označiť. Pred zakladaním stavieb previesť inžiniersko-geologický prieskum a odborný dohľad na prevádzané zemné práce s cieľom zamedziť iniciovaniu lokálnych erózných procesov v priestore areálu a vzniku iných nepriaznivých geodynamických javov;
- v rámci **ochrany podzemných a povrchových vôd** a **ochrana pôdy** prevádzať systematické kontroly mechanizmov, technických a technologických zariadení a tiež priestorov skladovania stavebných materiálov. Pred výstavbou navrhovaných vsakovacích objektov povrchových vôd previesť potrebné hydrogeologické prieskumy na posúdenie vsakovacích kapacít;
- zabezpečiť bezpečnosť a plynulosť **dopravy** dôslednou organizáciou zásobovania stavby a presunov mechanizácií;
- **skrývky ornice** z plôch výkopov po posúdení ich vhodnosti podľa príslušných predpisov použiť na parkové a terénne úpravy v areáli;
- v záujme citlivého začlenenia zámeru do krajiny spracovať projekt parkových úprav. Vhodným návrhom a realizáciou **krajinárskych úprav** na území pripravovaného obytného

súboru podporiť prirodzený charakter posudzovaného územia a organické začlenenie stavby do krajiny a okolitej zástavby.

Opatrenie počas prevádzky :

- realizovať **separovanie odpadu**. Zabezpečiť zhromažďovanie, separáciu a zber odpadu v súlade s POH obce Budimír;
- **plán pravidelnej údržby a súbežnej revízie** inštalovanej technológie;

Kompenzačné opatrenia :

Kompenzačné opatrenia predstavujú náhradu za spôsobenú ujmu, najčastejšie majetkovú, ekonomickú a environmentálnu. Za kompenzačné opatrenie voči životnému prostrediu v prípade predmetného zámeru možno pokladať použitie priepustných a polopriepustných spevnených plôch mimo cestnej komunikácie, zachytávanie a využívanie dažďových vôd zo striech na polievanie a ponechanie vody v území inštalovaním vsakovacích objektov.

Iné opatrenia :

Medzi iné opatrenia je možné zaradiť štandardné dodržiavanie platných technických, organizačných a bezpečnostných predpisov súvisiacich s navrhovaným druhom činnosti ako aj protipožiarne opatrení počas prevádzky obytného súboru. Medzi najdôležitejšie opatrenia z tohto hľadiska patrí **realizácia schváleného protipožiarneho systému opatrení**.

Vyjadrenie o technicko – ekonomickej realizovateľnosti opatrení :

Všetky navrhované opatrenia sú po technickej stránke realizovateľné a ekonomicky prijateľné.

4.11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVANA

Pri porovnaní variantov vychádzame zo stavu a využitia dotknutého územia pre

- navrhovaný zámer, ktorý je predložený v jednom variante
- zotrvanie v terajšom stave, tzv. nulový variant

V prípade, že by sa nerealizoval zámer výstavby „Obytný súbor Beniakova Podhora“ ostala by situácia v posudzovanom území v súčasnom stave, s charakterom pozemku orná pôda extraviláne obce, bez prínosu nového bývania, miestnu samosprávu a lokálne obyvateľstvo. Obec Budimír ani ostatné dotknuté obce v regióne by absentovali pozitívny socio-ekonomický dopad danej investície a intenzita rozvoja bývania v regióne by zostala bez ďalšieho rozvoja.

Nakoľko je pozemok podľa platného územného plánu obce územím pre výstavbu rodinných a bytových domov, je predpoklad, že majiteľ pozemku by opätovne žiadal o výstavbu obytného súboru.

V nulovom variante by sa neprejavili očakávané vplyvy výstavby a prevádzky na životné prostredie, najmä na obyvateľstvo (napriek tomu, že sú prevažne málo významné). Nerealizovaním zámeru by nedošlo k vybudovaniu nových bytových jednotiek a absentoval by pozitívny socio-ekonomický dopad danej investície.

Z hľadiska vývoja a stavu jednotlivých zložiek životného prostredia posudzovaného územia vrátane obyvateľstva síce nemá realizácia ani nerealizácia zámeru významnejší dopad avšak z dôvodu

významnosti niektorých očakávaných vplyvov sa javí realizácia zámeru pri rešpektovaní navrhnutých opatrení ekonomicky aj environmentálne vhodná, s vyzdvihnutím jej pozitívnych prínosov pre obec Budimír z hľadiska socio-ekonomického.

Z hľadiska stavu životného prostredia v priamo dotknutom území vyplývajú z porovnania realizácie a nerealizovania výstavby obytného súboru a jeho nasledovného užívania nasledovné zmeny :

- zvýši sa celková **spotreba pitnej vody** ;
- zvýši sa **odtok splaškových vôd** do kanalizácie a následne kapacitné využitie pripravovanej ČOV v obci Vajkovce ;
- zvýši sa **spotreba elektrickej energie**;
- zvýši sa **intenzita osobnej dopravy** na prístupových komunikáciách so zvýšením hluku a emisií ;
- zvýši sa **produkcia komunálneho odpadu** ;
- plocha nevyužívaných TTP sa zmení na plochu so zastúpením plôch **zastavaných, ostatných a plôch zelene** ;
- zvýšia sa **možnosti bývania** ako aj kvalita života obyvateľstva v dotknutom regióne ;
- neusporiadaný priestor bude nahradený priestorom **usporiadaným a organizovaným**.

4.12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNO-PLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI

Posudzované územie je navrhované v nezastavanom území katastra obce Budimír. Určujúcim dokumentom pre navrhovanú priestorovo-funkčnú skladbu riešeného územia je Územný plán obce Budimír a Všeobecne záväzné nariadenia. Takmer celé územie od južnej hranice zastavaného územia obce po privádzač na D1, zo západu ohraničené hranicou lesa a z východu miestnou komunikáciou (smer Beniakovce – Budimír) je podľa územného plánu vyčlenené ako územie určené pre výstavbu rodinných domov, bytových domov a občianskej vybavenosti.

Navrhovaná činnosť je v súlade s platným územným plánom obce.

4.13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

O záujmovom území máme dostatočné informácie, na základe ktorých môžeme konštatovať, že najdôležitejšie okruhy problémov boli identifikované a riešené. Obdobné konštatovanie platí aj pre samotný zámer, kde boli dostatočne identifikované všetky predpokladané parametre súvisiace s jeho výstavbou aj vstupy a výstupy jeho následnej prevádzky. Niektoré parametre zámeru budú spresnené v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutie, ale ide o také údaje, ktoré žiadnym spôsobom neovplyvnia environmentálne charakteristiky.

Počas spracovania zámeru neboli identifikované vážne problémy, ktoré by mohli v budúcnosti pri prevádzke navrhovanej činnosti vzniknúť a ktoré by si vyžadovali ďalší postup hodnotenia.

Pokiaľ v etape posúdenia zámeru pre povinné hodnotenie nedôjde k objaveniu nových skutočností, ktoré by zásadným spôsobom menili charakter posudzovanej činnosti a pri uplatnení všetkých bezpečnostných predpisov ako aj navrhnutých environmentálnych opatrení a ich premietnutí do rozhodovacieho procesu ako podmienok jednotlivých krokov povoľovacieho procesu nepovažujeme za nutné posudzovací proces ďalej rozvíjať a navrhujeme ukončiť posudzovanie predloženým zámerom.

5. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

5.1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Východiská pre výber optimálneho variantu :

Vstupom do daného vyhodnotenia je

1. **Variantné riešenie zámeru**, kde porovnávanými variantmi sú:

- Navrhovaný zámer - výstavba „OS Beniakova Podhora “ (variant 1)
- Tzv. „nulový variant“, t.j. ponechanie riešeného územia v pôvodnom stave (variant 0)

2. **Identifikácia a interpretácia vplyvov**, ktorá vzišla z environmentálneho hodnotenia (pozri časti 4.1. až 4.5.) a vyhodnotenie ich významnosti (pozri časť 4.6.)

Kritériá pre výber optimálneho variantu :

Pre výber optimálneho variantu sme hodnotené vplyvy zatriedili do spoločných skupín a k týmto vplyvom ako aj skupinám sme:

- V prvom stupni hodnotenia priradili hodnotu ich významnosti – osobitne pre každý variant nasledovne :

0	nie je vplyv		
-1	negatívny vplyv nevýznamný	+1	pozitívny vplyv nevýznamný
-2	negatívny vplyv málo významný	+2	pozitívny vplyv málo významný
-3	negatívny vplyv významný	+3	pozitívny vplyv významný
-4	negatívny vplyv veľmi významný	+4	pozitívny vplyv veľmi významný

- V druhom stupni hodnotenia priradili jednotlivým skupinám váhu vo forme koeficientu pre hodnotenie významnosti nasledovne :

- Vplyvy na prírodné prostredie	2,00
- Vplyvy na krajinu	2,00
- Vplyvy na obyvateľstvo	3,00
- Priame vplyvy	1,00

Hodnoty váhovania boli zvolené na základe :

- Celkovej povahy dotknutého územia a priamo dotknutého územia z hľadiska krajinnej štruktúry, významnosti a zastúpenia prírodných a krajinných prvkov;
- Osídlenia dotknutého územia a koncentrácie obyvateľstva;
- Stratégie využívania územia a regiónu z celonárodného hľadiska;
- Priestorových a kapacitných nárokov činnosti.

5.2. VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Vyhodnotenie variantov na základe predchádzajúcich kritérií je prezentované v nasledujúcich tabuľkách č. 5.1. a 5.2. Čísla jednotlivých vplyvov zodpovedajú číslam identifikovaným vplyvom pri vyhodnotení ich významnosti (pozri časť 4.6.).

VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			variant 0	variant 1
PRÍRODNÉ PROSTREDIE	HORNINOVÉ PROSTREDIE, GEODYNAMICKÉ JAVY, RELIÉF	VÝKOPOVÉ PRÁCE A TERÉNNÉ ÚPRAVY	0	-1
		VPLYV POČAS VÝSTAVBY A PREVÁDZKY V ROZSAHU MOŽNÝCH RIZÍK	0	-1
	OVZDUŠIE A KLÍMA	PRACH A EMISIE ZO STAVEBNÝCH MECHANIZMOV A TECHNOLOGIÍ	0	-2
		EMISIE ZO ZVÝŠENEJ INTENZITY DOPRAVY	0	-1
	HLUK	STAVEBNÝ RUCH	0	-1
		HLUK Z PREVÁDZKY A SÚVISIACEJ DOPRAVY	0	-1
	POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY	KONTAMINÁCIA PODZEMNÝCH A POVRCHOVÝCH VÔD Z TECHNOLOGICKÝCH A MOBILNÝCH ZDROJOV NA ÚROVNI RIZIKA	0	-1
	PÔDA	KONTAMINÁCIA PÔDY Z TECHNOLOGICKÝCH A MOBILNÝCH ZDROJOV NA ÚROVNI RIZIKA	0	-1
	BIOTA	HLUK, PRACH A EMISIE ZO STAVEBNÝCH MECHANIZMOV A TECHNOLOGIÍ	0	-2
		HLUK, PRACH A EMISIE Z DOPRAVY	0	-1
VPLYVY NA PRÍRODNÉ PROSTREDIE SPOLU			0	-12
KRAJINA	VPLYV NA ŠTRUKTÚRU KRAJINY V PRIEMYSELNOM PARKU		0	-1
	VPLYV NA STABILITU KRAJINY V PRIEMYSELNOM PARKU, MIMO ÚSES		0	-1
	OVPLYVNENIE SCENÉRIE KRAJINY V PRIEMYSELNOM PARKU		0	-1
VPLYVY NA KRAJINU SPOLU			0	-3
OBYVATEĽSTVO A SOCIO-EKONOMICKÁ SFÉRA	VYTvorenie pracovných miest		-2	+2
	ZVÝŠENÁ INTENZITA OSOBNÉJ DOPRAVY A ZVÝŠENÉ NÁROKY NA LOKÁLNU TECHNICKÚ INFRAŠTRUKTÚRU		0	-1
	VPLYV HLUKU A EMISÍ Z PREVÁDZKY AREÁLU NA ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA		0	-1
	VYTvorenie zdravého prostredia na bývanie		-3	+3
	OVPLYVNENIE SOCIO-EKON. SFÉRY DOTKNUTÝCH OBCÍ		-2	+2
VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO SPOLU			-7	+5
PRIAME VPLYVY	ZVÝŠENÝ ODVOD DAŽĐOVEJ VODY Z ÚZEMIA		0	-1
	VPLYV HLUKU, PRACHU, EMISÍ Z MECHANIZMOV A TECHNOLOGIÍ POČAS VÝSTAVBY NA ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA		0	-1
	ZVÝŠENÁ INTENZITA DOPRAVY A ZVÝŠENÉ NÁROKY NA LOKÁLNU TECHNICKÚ INFRAŠTRUKTÚRU		0	-1
PRIAME VPLYVY SPOLU			0	-3
VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE SPOLU			-7	-13

Tab. č. 5.1: Porovnanie vplyvov a ich vyhodnotenie pre jednotlivé varianty bez váhovania významnosti (1. Stupeň vyhodnotenia)

Z čiastkových porovnaní jednotlivých variantov vyplýva po prvostupňovom vyhodnotení nasledujúca interpretácia :

Z hľadiska vplyvov na prírodné prostredie vykazuje variant 1 (navrhovaný stav) nepriaznivé dopady oproti variantu 0 (pôvodný stav), ktorý nemá vplyv. Nulový variant však predstavuje udržiavanie areálu v nevyužitom stave, čo predstavuje náklady pre majiteľa pozemku.

Z hľadiska vplyvov na krajinu vykazuje variant 1 menej nepriaznivý dopad ako na prírodné prostredie. Je to spôsobené tým, že sa jedná o prostredie určeného na zástavbu a tak je zmena v krajine nevýrazná. Nulový variant nemá vplyv na krajinu.

Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo a socio-ekonomickú sféru sa prejavujú priaznivé vplyvy na funkciu bývania v lokalite, vytvorenie nových pracovných miest a dopyt po službách, ktoré tak hovoria v prospech variantu 1.

Z hľadiska priamych vplyvov vyplýva rozdiel medzi oboma variantmi v neprospech variantu 1 z prirodzených nárokov na vstupy a výstupy pri realizácii zámeru a miernym zhoršením dopravnej situácie v okolí. Keďže má obytný súbor priame dopravné napojenie na miestnu komunikáciu a následne diaľnicu, zvýšená doprava sa vyhýba obci a zvýšenie intenzity dopravy tak má nižší dopad na obyvateľstvo. Zástavba objektmi a spevnenými plochami spôsobí zvýšenie odvodu dažďovej vody z územia, je však kompenzované vodozadržnými opatreniami, takže dopad je nevýrazný . Kvantita týchto vplyvov je však relatívne malá a bez významnejšieho pôsobenia.

Z celkového porovnania variantov v prvostupňovom hodnotení vychádza nepriaznivejší vplyv na životné prostredie pre variant 1 – realizovanie navrhovaného zámeru výstavby „OS Beniakova Podhora“ ako variant 0 – ponechanie územia v pôvodnom stave.

VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	váha	variant 0	variant 1
VPLYVY NA PRÍRODNÉ PROSTREDIE	2,00	0	-24
VPLYVY NA KRAJINU	2,00	0	-6
VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO A SOCIÁLNO-EKONOMICKÚ SFÉRU	3,00	-21	+15
PRIAME VPLYVY	1,00	0	-3
VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE SPOLU		-21	-18

Tab. č. 5.2: Porovnanie vplyvov a ich vyhodnotenie pre jednotlivé varianty po váhovaní významnosti (2. Stupeň vyhodnotenia)

Po druhostupňovom vyhodnotení – pri vyhodnotení významnosti všetkých skupín vplyvov po váhovaní, ktorá je daná súčtom významnosti jednotlivých vplyvov po vynásobení koeficientom váhovania sa rozdiel medzi oboma variantmi zmenil v prospech variantu 1, kde prevážil pozitívny vplyv na obyvateľstvo a sociálno-ekonomickú sféru pri navrhovanom zámere oproti variantu 0 – ponechanie územia v pôvodnom stave, keď sa nevyužijú ekonomické dopady zámeru.

5.3. ZDŮVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Realizácia navrhovanej činnosti prináša sociálne a ekonomické úžitky pre obyvateľstvo a dotknutú obec Budimír.

Z porovnania oboch variantov vyplýva prevažnosť pozitívnych vplyvov realizácie zámeru. Väčšina identifikovaných negatívnych vplyvov, najmä na prírodné prostredie, ktoré majú charakter väčšej významnosti, sú zmierniteľné vhodnými opatreniami (pozri časť 4.10.).

Pri výstavbe ako aj prevádzke zámeru budú zohľadnené všetky hygienické, zdravotné a bezpečnostné požiadavky. Z hľadiska ochrany životného prostredia prevádzka zámeru pri dodržaní kompletnej environmentálnej legislatívy ako aj pri realizácii navrhovaných opatrení bude mať len menej významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie.

Z uvedených dôvodov pokladáme realizáciu zámeru „OS Beniakova Podhora“ a jeho následnú prevádzku za environmentálne a ekonomicky vhodnú a technicky realizovateľnú.

Predložený zámer je riešený jednovariantne (okrem nulového variantu) z nasledujúcich dôvodov:

- navrhovaná činnosť je na pozemku navrhovateľa a nedisponuje inou parcelou, ktorá by svojou lokalitou, veľkosťou a charakterom zodpovedala potrebám na umiestnenie navrhovanej činnosti;
- navrhovaná činnosť na základe platného ÚPN obce Budimír spadá do zóny funkčne vyčlenenej pre bývanie a jej umiestnenie v tejto lokalite je z teritoriálneho, prevádzkového a ekonomického hľadiska najvýhodnejšie;
- podľa § 22 ods. 1 zákona s účinnosťou od 01.04.2023 ak je predmetom posudzovania vplyvov navrhovaná činnosť alebo jej zmena, navrhovateľ je povinný doručiť príslušnému orgánu zámer s náležitosťami podľa odsekov 3 až 5, ktorý obsahuje aj nulový variant, t.j stav ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť alebo zmena navrhovanej činnosti nerealizovala a aspoň jeden variant navrhovanej činnosti.

6. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

ZOZNAM OBRÁZKOV A TABULIEK V TEXTE

Obr. č. 2.1: Širšie okolie navrhovanej činnosti (mapy.cz)	6
Obr. č. 2.2: Lokalita zámeru - plánovanej činnosti (zbgis.skgeodesy.sk)	7
Obr. č.: 2.3: Navrhovaná situácia riešeného územia	8
Obr. č. 3.1: Geomorfologické členenie územia (Košícký, Ivanič 2011)	17
Obr. č. 3.2: Výrez z geologickej mapy v príslušnej mierke- širšie územie (zdroj: www.geology.sk)	19
Obr. č. 3.3: Výrez z geologickej mapy v príslušnej mierke - posudzovaná lokalita (zdroj: www.geology.sk).....	20
Obr. č. 3.4: Mapa prieskumných území (zdroj: www.geology.sk)	22
Obr. č. 3.5: Členenie a typológia BPEJ na riešenom území (Mapa BPEJ - http://www.portal.vupop.sk)	24
Obr. č. 3.6: Mapa SR – Klimaticko-geografický typ lokality (zdroj: https://app.geology.sk/temapy/)	24
Obr. č. 3.9: Simulácia počasia - priemerné teploty a zrážky pre Budimír (https://www.meteoblue.com)	25
Obr. č. 3.11: Povodia hlavných tokov v posudzovanom území - Atlas krajiny SR (https://app.sazp.sk/atlassr/)	27
Obr. č. 3.12: Mapa povodňového ohrozenia aktual. 2023 (https://mpt.svp.sk/svp_vmapportal)	27
Obr. č. 3.18: Vodné plochy v území – Mapový portál KIMS ŠOPSR (http://webgis.biomonitring.sk/)	28
Obr. č. 3.2: Potenciálna prirodzená vegetácia v posudzovanom území a jeho širšom okolí - Atlas krajiny Slovenskej republiky (https://app.sazp.sk/atlassr/)	32
Obr. č. 3.1.8.1: Mapa chránených území v širšom posudzovanom území (Mapový portál ŠOP SR, 2020).....	37
Obr. č. 3.1.8.2: Mapa chránených vtáčích území v širšom posudzovanom území (Mapový portál ŠOP SR, 2021)	38
Obr. č. 3.1.8.3: Územia európskeho významu a UNESCO v posudzovanom území (Mapový portál ŠOP SR, 2020)	39
Obr. č. 3.1.8.4: Mapa biokoridorov a biocentier na území Košického kraja (RÚSES Košice okolie, 2019, ŠOP SR).....	42
Obr. č. 3.2.1.: Dopravná sieť v posudzovanom území (https://www.openstreetmap.org/)	45
Tab.: 3.3.2.: Počet obyvateľov podľa pohlavia vo všetkých okresoch Košického kraja k 1.1. 2021 (Zdroj: Štatistický úrad – www.scitanie.sk)	49
Tab.: 3.3.3: Počet obyvateľov podľa ekonomických vekových skupín vo všetkých okresoch Košického kraja k 1.1. 2021 (Zdroj: Štatistický úrad – www.scitanie.sk)	49
Tab.: 3.3.4: Nárast počtu obyvateľov v obci Budimír za posledných 50 rokov (Zdroj: Štatistický úrad)	50
Tab.: 3.3.5: Predpokladaný nárast počtu obyvateľov v obci Budimír do r.2040 (Zdroj: ÚPN – O Budimír, 2022)	50
Tab.: 3.3.6: Počet obyvateľov podľa ekonomických vekových skupín v obci Budimír k 1. 1. 2021 (Zdroj: Štatistický úrad – www.scitanie.sk)	50
Tab.: 3.3.7: Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Kechnec k 1. 1. 2021 (Zdroj: Štatistický úrad – www.scitanie.sk)	51
Obr. č. 3.3.9: Cestná sieť v posudzovanom území a jeho širšom okolí – Mapy CDB (https://ismcs.cdb.sk/portal/)	59
Obr. č. 3.3.10: Kostrová sieť cyklistických trás Košického kraja 2022 (https://www.geoportalsk.sk/)	60
Obr. č.: 3.4.1: Regióny environmentálnej kvality na Slovensku (Environmentálna regionalizácia SR, 2016)	65
Tabuľka č. 3.4.3: Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd (Zdroj: Vodný plán SR, 2015).....	69
Tabuľka č. 3.4.4: Ukazovatele prekračujúce medznú hodnotu v kvartérnych útvaroch podzemnej vody (Zdroj: SHMÚ, 2015).....	70
Tabuľka č. 3.4.5: Ukazovatele prekračujúce medznú hodnotu v predkvartérnych útvaroch podzemnej vody (Zdroj: SHMÚ, 2015)	71
Tabuľka č. 3.4.8: Prehľad pohybu obyvateľstva v roku 2023: SR, Košický kraj, okres Košice-okolie a obec Budimír Zdroj: https://slovak.statistics.sk/	75

Tab. č. 4.1: Predpokladané druhy odpadov, ktoré budú vznikáť počas výstavby areálu (Kategória odpadu: N - nebezpečný odpad, O - ostatný odpad)	83
Tab. č. 4.2: Predpokladané druhy odpadov, ktoré budú vznikáť počas prevádzky areálu (Kategória odpadu: N - nebezpečný odpad, O - ostatný odpad)	83
Tab. č. 4.3: Priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	92
Tab. č. 5.1: Porovnanie vplyvov a ich vyhodnotenie pre jednotlivé varianty bez váhovania významnosti (1. Stupeň vyhodnotenia)	98
Tab. č. 5.2: Porovnanie vplyvov a ich vyhodnotenie pre jednotlivé varianty po váhovaní významnosti (2. Stupeň vyhodnotenia)	99

7. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

VEREJNE PRÍSTUPNÉ INFORMÁCIE

Územný plán obce Budimír (Architektonický ateliér URBA, s.r.o – Ing. arch. Eva Mačáková, Košice, 2022)

Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Košice-okolie (ESPRIT, s.r.o., Banská Štiavnica, 2019)

Akčný plán rozvoja okresu Košice-okolie (2018-2022), OÚ Košice-okolie

Program odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2016 – 2020, ENVEX, s.r.o., OÚ Košice

Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021– 2025, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky 2021

Atlas krajiny slovenskej republiky

Geomorfologické členenie Slovenska, Mapa 1:500 000, Kočícký, Ivanič 2011

Diferenciácia územia SR podľa potenciálneho rizika závažnosti environmentálnej škody, Štátna ochrana prírody SR 2006

Kostrová sieť cyklistických trás Košického kraja, Kostitras 2015

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021, ŠÚ SR

Výročná správa ŠÚ SR 2020, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Zdravotnícka ročenka SR 2020, Národné centrum zdravotníckych informácií, Bratislava 2021

OECD / European Observatory on Health Systems and Policies (2021), Slovensko: Zdravotný profil krajiny 2021, State of Health in the EU, OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies, Brusel

Program monitorovania stavu vôd

Register chránených území, ŠOP SR

Register biotopov SR

Správa o kvalite ovzdušia SR

Vodohospodárska bilancia SHMÚ

Slovenský národný emisný informačný systém (NEIS)

Klasifikácia odpadov

WEBOVÉ STRÁNKY A INFORMAČNÉ PORTÁLY

Obec Budimír – obecný portál

www.budimir.sk

Mapový portál Mapy.cz

www.mapy.cz

Mapový portál OpenStreetMap

<https://www.openstreetmap.org/>

Meteorologický portál Meteoblue

www.meteoblue.com

Slovenský hydrometeorologický ústav

<https://www.shmu.sk/> , <http://klimat.shmu.sk/kas>

Geoportál, Základná mapa ZBGIS

www.skgeodesy.sk , <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

Slovenská správa ciest – Portál IS MCS – Mapy CDB

<https://ismcs.cdb.sk/portal/MapView/>

Enviroportál – informačný portál MŽP SR

<http://geo.enviroportal.sk/uev/>

Slovenská agentúra životného prostredia

<https://www.sazp.sk/>

Atlas krajiny slovenskej republiky, Enviroportál, SAŽP

<https://app.sazp.sk/atlassr/>

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky

<http://www.sopsr.sk/> , <http://maps.sopsr.sk/mapy>

Geologické mapy, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

<https://www.geology.sk/geoinfoportal/mapovy-portal/geologicke-mapy/>

Mapový portál KIMS, ŠOP SR

<http://webgis.biomonitoring.sk/>

Informačný portál Štatistického úradu SR

<https://slovak.statistics.sk/> , <http://datacube.statistics.sk/>

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

<https://www.scitanie.sk/>

Wikipédia - slobodná encyklopédia

<https://sk.wikipedia.org/>

Informačný systém VÚPOP

<http://www.podnemapy.sk>

PUBLIKÁCIE

Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: MŽP SR, Banská Bystrica: SAŽP

Baláž, D., Marhold, K., Urban, P., 2001 (eds.): Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska.

Barabas, D., Labunová, A.: Vybrané kapitoly z biogeografie pre geografov, 2009

Čepelák : Členenia územia Slovenska na živočíšne regióny. (Bratislava, 1980)

Džatko a kol. : Mapa bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (Mapa BPEJ), (Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôd, Bratislava, 1976)

Futák : Fytogeografické členenia Slovenska (Bratislava, 1984)

Fytogeograficko - vegetačného členenia (Plesník, Atlas krajiny SR, 2002)

Geochemický atlas Slovenskej republiky, časť III – Horniny (Bratislava, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava, 1999)

Geologická mapa Slovenska (M.Hrašna, A.Klukanová, Atlas krajiny SR, 2002, P.Liščák, 2017)

Hensel, Krno : Zoogeografického členenia Slovenska podľa sladkovodného biocyklu (2002)

Hodnocení vlivů na životní prostředí – Zborník referátov z IV. medzinárodnej konferencie EIA, Praha, ČVUT

Jarolímek, I., Zaliberová, M., Mucina, L., Mochnacký, S., 1997: Rastlinné spoločenstvá Slovenska 2. Synantropná vegetácia. Veda, Bratislava

Jedlička, Kalivodová: Zoogeografického členenia Slovenska podľa suchozemského biocyklu (2002)

Kullman ml., Malík, Patschová, Bodiš : Rámcová smernica o vodách 2000/60/ES. (2000)

Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain : Atlas krajiny Slovenskej republiky (2002)

Linkeš, Pestún, Džatko : Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, (VÚPÚ Bratislava, 1996)

Mazúr, Lukniš, 1986 : Geomorfologické členenia Slovenska (1986)

Michalko J. a kol., 1986 : Geobotanická mapa Slovenska (1986)

Plesník in Atlas krajiny SR : Fytogeograficko - vegetačné členenia Slovenska (2002)

Slovenská ekologická spoločnosť pri SAV., Ústav krajinej ekológie SAV

Stanová V., Valachovič M., eds. : Katalóg biotopov Slovenska, DAPHNE– Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 2002

ZÁKONY A VYHLÁŠKY

Vplyvy na ovzdušie a klímu

- Zákona č. 478/2002 Z.z. o ovzduší
- Vyhláška MŽP SR č.705/2002 Z.z.
- Vyhláška MŽP SR č.706/2002 Z.z.
- Vyhláška MŽP SR č.410/2002 Z.z.
- Zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia

Vplyvy na hluk

- Vyhláška č.549/2007 Ministerstva zdravotníctva SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

- Zákon č.364/2004 Z.z. o vodách
- Zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia
- Príloha č.1 k NV č.269/2010 Z.z. v znení NV 398/2012 Z.z. - Hodnotenie kvality povrchovej vody na Slovensku

Vplyvy na pôdu

- Zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- Zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia

Vplyvy na pôdohorninové prostredie

- Zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva - banský zákon

Vplyvy na životné prostredie

- Vyhláška MŽP SR č.24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva Zákon o ochrane prírody a krajiny, v znení vyhlášky MŽP SR č. 492/2006 Z. z.
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny
- Zákon č. 245/2003 Z. z. Zákon o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch
- Nariadenie vlády č. 174/2017 Z. z. Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti

Vplyvy na zdravie

- Vyhláška č. 549/2007 Ministerstva zdravotníctva SR
- Nariadením vlády SR č.510/2001 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko

ZOZNAM SKRATIEK

BPEJ - Bonitované pôdno-ekologické jednotky
BRO - biologicky rozložiteľný odpad
CHKO - chránená krajinná oblasť
CHVO - chránená vodohospodárska oblasť
CHVÚ - chránené vtáčie územie
EÚ - Európska únia
HaZZ – Hasičský záchranný zbor
HDP - hrubý domáci produkt
IBV - Individuálna bytová výstavba
INFOSTAT - Inštitút informatiky a štatistiky
ISEZ - Informačný systém environmentálnych záťaží
HDP - hrubý domáci produkt
KN-C – Kataster nehnuteľností, parcela registra C
KO - komunálny odpad
KSK - Košický samosprávny kraj
KURS SR - Koncepcia územného rozvoja SR
LV – List vlastníctva
MCHÚ - maloplošné chránené územie
MDPT SR - Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
MDVRR SR - Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
MH SR - Ministerstvo hospodárstva SR
MPRV SR - Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MP SR - Ministerstvo pôdohospodárstva SR
MPŽPRR SR - Ministerstvo pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR
MR - Maďarská republika
MSK - 64 - Určovanie makroseizmickéj intenzity v Medvedevovej – Sponheuerovej - Kárníkovej stupnici
MZ SR - Ministerstvo zdravotníctva SR
MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia SR
NO - kategória odpadov – nebezpečné odpady
NR SR - Národná rada Slovenskej republiky
NUTS - Nomenklatúra územných štatistických jednotiek - Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques
O - kategória odpadov – ostatné odpady
OH - odpadové hospodárstvo
OKEČ - Odvetvová klasifikácia ekonomických činností
ONV - Okresný národný výbor
OPŽP - Operačný program Životné prostredie
OSN - Organizácia spojených národov
OÚ - Okresný úrad
OÚŽP - Obvodný úrad životného prostredia
OZ - Obecné zastupiteľstvo
PHSR - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
POH - program odpadového hospodárstva
POH KSK - Program odpadového hospodárstva Košického samosprávneho kraja
RSV - Rámcová smernica o vode
RÚSES - Regionálny územný systém ekologickej stability
RÚVZ - Regionálny úrad verejného zdravotníctva

SAD - Slovenská automobilová doprava
SAŽP - Slovenská agentúra životného prostredia
SEA - Strategic Environmental Assessment
SKV - skupinový vodovod
SHMÚ - Slovenský hydrometeorologický ústav
STN - Slovenská technická norma
SR - Slovenská republika
ŠGÚDŠ - Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
ŠOP SR - Štátna ochrana prírody SR
ŠÚ SR - Štatistický úrad SR
UNESCO - Organizácia pre výchovu, vedu a kultúru - United Nations Educat., Scientific and Cultural Org.
TKO - tuhý komunálny odpad
TTP - trvalo trávnatý porast
ÚEV - Územie európskeho významu
ÚGKK SR - Úrad geodézie kartografie a katastra SR
ÚPN-O - Územný plán obce
UPN VÚC - Územný plán veľkého územného celku
ÚVZ - Úrad verejného zdravotníctva
VCHÚ - Veľkoplošné chránené územie
VSD - Východoslovenská distribučná, a.s.
VÚPOP - Výskumný ústav pôdoznavectva a ochrany pôdy
VVN - Veľmi vysoké napätie
WHO - Svetová zdravotnícka organizácia (World Health Organisation)
ZBGIS - Základná báza údajov pre geografický informačný systém
Z. z. - Zbierka zákonov
ŽSR - Železnice Slovenskej republiky

8. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Košice, apríl 2024

9. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Spracovatelia zámeru:

arch&crafts, s.r.o.

Zapísaná: v Obchodnom registri Okresného súdu Košice I
Oddiel: Sro, vložka č. 17028/V
Sídlo: Werferova 1, 040 11 Košice
IČO: 36 444 782
DIČ: 2021370120
IČ DPH: SK 2021370120
Štatutárny orgán: Ing. Peter Vaňo – **konateľ spoločnosti**

Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.

Svojim podpisom potvrdzujeme, že údaje obsiahnuté v zámere vychádzajú z najnovších údajov a poznatkov o životnom prostredí v danej lokalite a že žiadna dôležitá skutočnosť, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť životné prostredie nie je zamlčaná.

.....
Ing. Miroslav Račko
SLOVAKIA STAVING s.r.o.

.....
Ing. Peter Vaňo
arch&crafts s.r.o.